

ปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นใน
จังหวัดเชียงใหม่

**The Factors for Tourism Business of Japanese Entrepreneurs Operation
in Chiang Mai Province**

โดย
ปริญญา บรรจงมณี
ภาควิชาการจัดการการท่องเที่ยว
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น

ทุนสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น
ประจำปีการศึกษา 2553

กุมภาพันธ์ 2554

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเข้าที่ขงของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่” สำเร็จลงด้วยดีโดยทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าที่ขงชาวญี่ปุ่นที่เปิดดำเนินธุรกิจอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 5 ท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ การถ่ายทอดประสบการณ์ และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้

ขอขอบคุณอาจารย์วุฒิชากร แก้วกัน ที่ได้ช่วยตรวจรูปแบบรายการอ้างอิง และรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้ถูกต้องตามมาตรฐานสากล

ขอขอบพระคุณทุกๆ ท่านมา ณ โอกาสนี้

ปริญญา บรรจงมณี
26 กุมภาพันธ์ 2554

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ง
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ขอบเขตของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทฤษฎีโลกาภิวัตน์	8
แนวความคิดการย้ายถิ่น * 2000 *	8
ทฤษฎีการตัดสินใจย้ายถิ่นในระดับจุลภาค	11
แนวความคิด Location Specific Capital	14
ทฤษฎีความคาดหวังในรายได้	14
ทฤษฎีการพึ่งพา	15
แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม	15

สารบัญ

	หน้า
แนวคิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม	16
แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ	18
แนวคิดทฤษฎีการปรับตัว	19
แนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจ	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	35
ขอบเขตการวิจัย	35
ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ	36
บทที่ 4 บทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดเชียงใหม่	37
ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	39
บทสัมภาษณ์	42
กลุ่มตัวอย่าง	43
กลุ่มตัวอย่างที่ 1	44
กลุ่มตัวอย่างที่ 2	51
กลุ่มตัวอย่างที่ 3	57
กลุ่มตัวอย่างที่ 4	62

สารบัญ

	หน้า
กลุ่มตัวอย่างที่ 5	65
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
สรุปการดำเนินการวิจัย	69
ข้อคิดเห็นของผู้วิจัยและการอภิปรายผลการศึกษา	72
ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ประวัติผู้วิจัย	84

ชื่อการวิจัย	ปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเข้าของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่น ในจังหวัดเชียงใหม่
ผู้วิจัย	ปริญญา บรรจงมณี ภาควิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ
ระยะเวลาที่ทำวิจัย	กันยายน 2553 – พฤศจิกายน 2553
ผู้สนับสนุนการวิจัย	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ย้ายถิ่นข้ามชาติ รวมถึงศึกษาเหตุปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาการประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นจำนวน 5 คน และได้ดำเนินการวิจัยในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกันยายน 2553 จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2553 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ย้ายถิ่นข้ามชาติ ได้แก่ปัจจัยทางด้าน ส่วนตัวโดยที่หัวหน้าครอบครัวเพศชายจะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่โดยมีเหตุผลทางด้านความชอบส่วนตัวในจังหวัดเชียงใหม่เป็นหลัก และระบบเศรษฐกิจที่ไม่ดีในประเทศญี่ปุ่นเป็นตัวส่งเสริมหรือเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการย้ายเพิ่มขึ้น

สำหรับสาเหตุหรือปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า การดำเนินการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ใช้เงินลงทุนที่ไม่มากเท่ากับการดำเนินธุรกิจประเภทอื่น ในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวรวมอยู่

ด้วย และสถิติหรือจำนวนนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นจำนวนมากที่สนใจการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ธุรกิจนำเที่ยวในรูปแบบการบริการแบบญี่ปุ่นยังเป็นที่ต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

สำหรับด้านการศึกษการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาในด้านต่างๆพบว่า การดำเนินธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นนั้นจะมีการวางแผนในด้านการจัดการแบบผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยเข้ากับวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดยจะใช้จุดแข็งในด้านการบริการที่สามารถเข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้ดีซึ่งกว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีการวางรูปแบบ Package Tour ที่ยืดหยุ่นกว่าและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีการเข้าใจในพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้มากกว่าในการที่จะสามารถนำเสนอ Package Tour รวมถึงสามารถข้ามข้อจำกัดทางด้านภาษาได้อีกด้วย

Research Title: The Factors for Tourism Business of Japanese Entrepreneurs
Operation in Chiang Mai Province

Name: Parinya Bunjongmanee
Tourism Management Department
Faculty of Business Management
The Far Eastern University

Duration: October 2010 – June 2011

Research Grant: The Far Eastern University

Academic Year: 2010

Abstract

This research study aimed to explore the factors which affected Japanese tourism business entrepreneurs in Chiang Mai to migrate from their country as well as the factors influenced them to start tourism business in Chiang Mai. The study also investigated the circumstances of tour agency business of Japanese people in Chiang Mai and the problems in different aspects faced by Japanese tourism business entrepreneurs in Chiang Mai. The samples of the study were drawn from 5 Japanese tour agency entrepreneurs. This qualitative study was conducted from September 2010 to November 2010. The research instrument applied in the study was interview form.

The research findings indicated that:

The factor which influenced the Japanese tourism business entrepreneurs in Chiang Mai to migrate was personal factors. Male breadwinners had power to make decision to migrate and settle in Chiang Mai based on their personal preference in

Chiang Mai. Another factor was declining economy in Japan, which became motivating factor supporting more migration of Japanese entrepreneurs.

The results also revealed that the cause or factor influencing the start up of tour agency business in Chiang Mai was that being tour agency entrepreneurs in Chiang Mai did not require as much capital as other types of business did. In launching tour agency business in Chiang Mai of Japanese tour agency entrepreneurs, there were people with experiences in tourism business involved. The statistics of a great number of Japanese tourists indicated a strong interest in tourism in Chiang Mai heightening the demands for Japanese styled tourism business among Japanese tourists.

According to the studying tour agency business operation of Japanese people in Chiang Mai and problems in different aspects, it was found that the operation of tour agency business of Japanese people included the planning of how to combine Thai and Japanese culture into tourism exercising the strength of deep understanding about the demands of Japanese tourists. Japanese tour agency entrepreneurs were able to develop flexible package tour and a higher level of understanding about Japanese tourists' behaviors that the package tour was well-presented without communicative limitation of language.

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิถีชีวิต และความสำคัญของผู้คน ซึ่งแต่เดิมได้ผูกโยงไว้กับพื้นที่และอาณาเขตที่ถูกจำกัดไว้ด้วยพรมแดน ได้ถูกท้าทายจากสภาวะแห่งการเคลื่อนย้าย และไหลเลื่อนของความรู้ ขอบเขตและไร้ข้อจำกัดของพรมแดนจากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยที่คนจากหลายกลุ่มชนชาติมีการติดต่อและได้รับอิทธิพลในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ซึ่งแต่ละชนชาติก็มีความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม โดยที่ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมกลายเป็นความท้าทายที่เกิดขึ้นอันเกิดจากอิทธิพลของกระแสเคลื่อนไหวจากกลุ่มคนที่มีพื้นฐานทางสังคมต่างกัน และก่อให้เกิดการแบ่งกลุ่มผู้คนออกจากกัน เราสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นความเป็นชนชาติและชาติพันธุ์ ได้จากการศึกษาพรมแดนที่กลุ่มคนเหล่านั้นอาศัยอยู่ร่วมกันและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน แต่ผู้คนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายและมาอาศัยอยู่ร่วมกันนั้นได้ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนในรูปแบบต่างๆ โดยหนึ่งในนั้นก็คือทางด้านการค้า ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศได้ก่อให้เกิดกระแสเคลื่อนไหวเรื่องทุน การถ่ายโอนความรู้ และเทคโนโลยี ซึ่งถือได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันที่กำลังสร้างผลกระทบต่อผู้คนและระบบในสังคม ขณะเดียวกันรูปแบบในการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมก็กำลังปะทะกับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยที่ในบางกรณี วัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นก็ได้ถูกละทิ้งไว้เบื้องหลัง แม้ประโยชน์ที่ได้จากโลกาภิวัตน์จะหมายรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและอาชีพสำหรับผู้คนหลายล้านชีวิตทั่วโลก แต่การพัฒนาที่เกิดขึ้นนั้นกลับไม่มีความเท่าเทียมกัน กระแสความไม่พึงพอใจที่มีต่อโลกาภิวัตน์นั้นได้แผ่ขยายเป็นวงกว้าง ไม่เพียงเฉพาะในประเทศที่ด้อยพัฒนา แต่ในประเทศอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน ดังปรากฏในข่าวการประท้วงการประชุมองค์การการค้าโลก ไอเอ็มเอฟ และธนาคารโลก (Stiglitz, 2002)

แม้จะไม่อาจจะระบุได้แน่ชัดว่าการย้ายถิ่นฐาน (migration) ของมนุษย์เกิดขึ้นเมื่อใด แต่การเคลื่อนย้ายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจากถิ่นฐานหนึ่งไปสู่แหล่งที่อยู่อาศัยในอีกพื้นที่หนึ่งนั้นเป็นพฤติกรรมที่มีอยู่ควบคู่มนุษยชาติมาอย่างยาวนาน ดังเช่นที่ สวาท เสนาณรงค์ (มปป. อ้างถึงใน กัทรพงษ์ เกริกสกุล, มปป.) ได้อธิบายการอพยพของมนุษย์ในสมัยแรกว่า “ตามสัญชาตญาณของมนุษย์ก็

ชอบที่จะเร่ร่อนไปตามที่ต่างๆ แสดงว่าการอพยพเคลื่อนย้ายเป็นรูปแบบพฤติกรรมปกติของมนุษย์” Dewal (nd. อ้างถึงใน ภัทรพงษ์ เกริกสกุล, มปป.) ได้ศึกษาการย้ายถิ่นในอินเดียซึ่งพบว่า การย้ายถิ่นเป็นปรากฏการณ์ปกติ มิใช่เกิดเพียงเฉพาะมนุษยชาติ แต่แม้กระทั่งหมู่มดก็ยังมีกรอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน เหตุผลของการย้ายถิ่นฐานต่างหากที่เป็นสิ่งที่น่ากล่าวถึง เพราะเหตุผลในการย้ายถิ่นฐานมีมากมายและซับซ้อน การศึกษาดังกล่าวยังได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นฐานของประชากรในอินเดียว่าเกิดจากเหตุผลทางสังคม วัฒนธรรม การปกครอง รวมถึงการศึกษาด้วย เช่นเดียวกับ Zezza (2005 อ้างถึงใน ภัทรพงษ์ เกริกสกุล, มปป.) ที่ได้วิเคราะห์การเคลื่อนย้ายของประชากรในประเทศอัลบาเนีย พบว่าสภาพพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมนั้นส่งผลให้ประชากรเกิดความยากแค้น และความยากแค้นนั่นเองที่เป็นแรงผลักดันให้ประชากรต้องอพยพย้ายถิ่นฐานเพื่อไปหาถิ่นที่อยู่ที่เหมาะสมในการทำมาหาเลี้ยงชีพและดำรงชีวิต นอกจากนี้ Taylor และ Lopez-Feldman (2007 อ้างถึงใน ภัทรพงษ์ เกริกสกุล, มปป.) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการย้ายถิ่นฐานในประเทศเม็กซิโกของครอบครัวในชนบทที่เป็นกำลังผลิตที่สำคัญที่สุดของประเทศ ซึ่งการอพยพแรงงานจากชนบทเช่นนั้นส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาดังกล่าวพบว่า สภาพทางเศรษฐกิจคือสาเหตุสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการย้ายออกจากพื้นที่เดิมเข้าไปสู่เมืองใหญ่

การศึกษาที่ผ่านมามีเกี่ยวกับการย้ายถิ่นของมนุษย์ทำให้ทราบว่า การย้ายถิ่นฐานของมนุษย์นั้นมีมาเป็นเวลายาวนาน และยังคงปรากฏอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วโลกตลอดมา ส่วนสาเหตุของปรากฏการณ์นั้นมีมากมายหลากหลาย สวาท เสนาณรงค์ (มปป. อ้างถึงใน ภัทรพงษ์ เกริกสกุล, มปป.) ยังได้กล่าวอีกว่า นอกจากลักษณะทางภูมิศาสตร์เดิมของมนุษย์แล้ว การมุ่งแสวงหาอาหารเพื่อการดำรงชีพ รวมถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ อาทิ ฝนแล้ง แผ่นดินไหว หรือน้ำท่วม ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการย้ายออกจากพื้นที่เดิมเข้าไปสู่พื้นที่ใหม่ที่ดีกว่า

แต่อย่างไรก็ตาม การย้ายถิ่นฐานของมนุษย์ในแต่ละครั้งมิได้เป็นไปโดยราบรื่นปราศจากอุปสรรค ทั้งที่เกิดจากสภาพแวดล้อมหรือจากมนุษย์ด้วยกัน และในขณะเดียวกันก็ย่อมส่งผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่ปลายทางในแต่ละด้านต่างกัน ไปไม่มากนักน้อยอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยความแตกต่างในด้านต่างๆ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา จารีตประเพณี วัฒนธรรม กฎหมาย ฐานะความเป็นอยู่ อาหารการกิน เป็นต้น ตลอดจนการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในแต่ละพื้นที่ ซึ่งหากไม่มีการจัดการอย่างเหมาะสมแล้ว ปัญหาอาจยกระดับจากความขัดแย้งระหว่างบุคคลกลายเป็นระดับสังคม และลุกลามไปสู่ปัญหาระดับความมั่นคงของรัฐในที่สุด ดังนั้น นอกจากการที่รัฐเอื้อมมือเข้าไปจัดการ โดยการใช้กฎหมายแล้ว คนย้ายถิ่นและคนในถิ่นปลายทางก็

ยังต้องมีการจัดการระหว่างกันเองด้วย โดยวิธีการปรับตัวเข้าหากันเพื่อลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ย่นย่อลดขนาดเขตแดนทางด้านพื้นที่ต่างๆ ให้หดตัวลง ย่อมยิ่งจะส่งผลให้การย้ายถิ่นข้ามชาติของมนุษย์ทุกเชื้อชาติจากทุกพื้นที่แม่โพสาลครอบคลุมทุกบริเวณที่อยู่อาศัยในโลกนี้อย่างไม่อาจหยุดยั้งได้ ไม่ว่าจะต้องการให้เกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม

ในประวัติศาสตร์สมัยใหม่การย้ายถิ่นครั้งใหญ่ของชาวญี่ปุ่นอาจแบ่งได้เป็นสองช่วง คือ ช่วงแรกในสมัยเมจิเมื่อปี ค.ศ.1868 เป็นการย้ายเข้าสู่รัฐสวาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเข้าไปเป็นแรงงานในโรงงานผลิตน้ำตาล และช่วงที่สองในปี ค.ศ.1908 เป็นการย้ายเข้าไปสู่ภาคแรงงานในไร้กาแฟในประเทศบราซิล โดยสาเหตุหลักของการย้ายถิ่นทั้งสองช่วงนี้เกิดจากปัญหาความยากจน และขาดแคลนอาหารในประเทศญี่ปุ่น กล่าวคือ เป็นการย้ายถิ่นโดยมีความหวังเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า โดยเฉพาะในช่วงที่สองซึ่งมีการลงหลักปักฐานเป็นเขตชุมชนผู้อพยพชาวญี่ปุ่นจนเรียกได้ว่าเป็น Little Tokyo¹ แห่งบราซิล ชุมชนดังกล่าวล่มสลายลงในปี ค.ศ.1990 เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศบราซิลทำให้ชาวญี่ปุ่นต้องเดินทางกลับประเทศ แต่กระนั้นก็ยังได้ทิ้งร่องรอยที่เกิดจากการผสมผสานทางวัฒนธรรมไว้ เช่น วัฒนธรรมอาหารการกิน และสถาปัตยกรรม รวมทั้งภาษาญี่ปุ่นยังเป็นภาษาต่างประเทศที่ชาวบราซิลนิยมเลือกเรียนเป็นภาษาที่สองหรือที่สามอีกด้วย

สำหรับดินแดนประเทศไทยกับความสัมพันธ์กับประเทศญี่ปุ่นในอดีตนั้น สิงห์ทอง ลากพิเศษพันธุ์ (2545) กล่าวว่า จากบันทึกทางประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาเกี่ยวกับการเดินทางติดต่อค้าขายระหว่างอยุธยากับญี่ปุ่นนั้นทำให้ทราบว่า การขยายตัวทางการค้าสำเภา ประกอบกับปัญหาการเมืองภายในของญี่ปุ่นเอง ทำให้มีชาวญี่ปุ่นเป็นจำนวนมากย้ายถิ่นฐานเข้ามาตั้งรกรากในเกาะอยุธยาจนกลายเป็นชุมชนที่เรียกว่าหมู่บ้านญี่ปุ่น ซึ่งมีจำนวนชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านดังกล่าวสูงถึงประมาณ 1,500 คน จนกระทั่งในปี ค.ศ.1639 (พ.ศ.2182) รัฐบาลโชกุนโตกูงาวาได้ประกาศห้ามคนญี่ปุ่นเดินทางออกนอกประเทศ ส่งผลให้คนญี่ปุ่นไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศได้ รวมทั้งการที่ราชสำนักกรุงศรีอยุธยามีการปลดเปลี่ยนพระเจ้าแผ่นดินบ่อยครั้ง ซึ่งแต่ละชั่วอานาจก็มีนโยบายต่อชาวต่างชาติแตกต่างกัน ในบางยุคสมัยถึงขนาดมีการกวาดล้าง แม้จะมีความพยายามในการฟื้นฟูในเวลาต่อมา แต่ประชากรชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในกรุงศรีอยุธยาก็มีจำนวนลดลงเป็นลำดับ และหมู่บ้านญี่ปุ่นก็ถูกทิ้งร้างไปในที่สุด

¹ Little Tokyo คั้งเดิมนั้นเป็นคำเรียกชุมชนชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา (http://en.wikipedia.org/wiki/Little_Tokyo,_Los_Angeles,_California) แต่สำหรับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์อื่นๆ เป็นการเรียกที่มีนัยสำคัญว่าชุมชนชาวญี่ปุ่นย้ายถิ่นนั้นๆ มีความเจริญทันสมัยสอดคล้องกับวัฒนธรรมดั้งเดิม และมีขนาดใหญ่อย่างเด่นชัด

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดการย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่นในปัจจุบันนั้น อาจพิจารณาได้จากพื้นที่ประเทศญี่ปุ่นมีประมาณ 377,930 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเท่ากับหนึ่งในสามของพื้นที่ประเทศไทย แต่กลับมีจำนวนประชากรสูงถึงประมาณ 130 ล้านคน ซึ่งมากกว่าประเทศไทยถึงสองเท่า อีกทั้งการมีภูมิประเทศที่เป็นหมู่เกาะก็ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มีน้อย และแทบไม่มีทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจเลย อัตราความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ที่อยู่ในระดับสูงมากโดยเฉพาะในเขตเมืองหลวงนั้น ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งในด้านการแข่งขันทรัพยากรและโอกาสในการประกอบอาชีพ ทำให้บริษัทสัญชาติญี่ปุ่นจำเป็นต้องมองหาพื้นที่สำหรับการขยายตัวทางธุรกิจ แม้ว่าประเทศญี่ปุ่นจะเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีความเจริญเป็นอย่างมาก แต่ค่าครองชีพที่สูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ความกดดันทางสังคมวัฒนธรรมเป็นเหตุให้เกิดความคาดหวังต่อตัวบุคคลในระดับที่สูง อันเป็นผลให้เกิดเป็นความเครียดเรื้อรัง ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย ซึ่งอาจสังเกตได้จากอัตราการฆ่าตัวตายของประชากรที่สูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก หากมองในระดับปัจเจกบุคคลแล้ว ชาวญี่ปุ่นน่าจะเลือกย้ายไปอาศัยอยู่ในประเทศที่มีความกดดันจากสภาพแวดล้อมและสังคมน้อยกว่า

ในปัจจุบันนี้ ชาวญี่ปุ่นที่เดินทางเข้ามาพำนักอยู่ในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตามสถิติที่สำรวจโดยสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยปรากฏว่าในปี พ.ศ.2551 มีชาวญี่ปุ่นที่พำนักอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่นับรวมนักท่องเที่ยวจำนวน 44,114 คน เพิ่มขึ้นจากข้อมูลสถิติในปี พ.ศ.2547 เป็นจำนวนถึง 7,787 คน โดยที่สามารถจำแนกเฉพาะที่พำนักอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ได้ถึง 2,284 คน ซึ่งจัดเป็นอันดับ 3 รองจากกรุงเทพมหานครและชลบุรี โดยในจำนวนนี้สามารถแบ่งได้เป็นเพศชาย 1,496 คน และเพศหญิง 788 คน จากการสังเกตเบื้องต้นพบว่า จุดประสงค์ในการย้ายถิ่นข้ามชาติของชาวญี่ปุ่นที่มาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่มีหลากหลายด้วยกัน เช่น เพื่อแต่งงานกับผู้หญิงไทย เพื่อทำงานประกอบธุรกิจในด้านต่างๆ หรือเพื่อใช้ชีวิตบั้นปลายหลังเกษียณ เป็นต้น

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีการรวมตัวกันของกลุ่มธุรกิจที่หลากหลายเช่น ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการขนส่งผู้โดยสาร ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก เป็นต้น

ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างรายได้ให้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเชียงใหม่เป็นหนึ่งในศูนย์กลางการท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งมีศักยภาพรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม รวมทั้งการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ซึ่งมีผลเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นผู้ต้องการหลีกเลี่ยงความแออัดของเมือง แต่ก็ไม่ต้องการอยู่ห่างไกลความเจริญ ด้วยเหตุนี้ชาวญี่ปุ่นจึงได้ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในรูปแบบ Long Stay จำนวนมาก และบางส่วนก็ได้เปิดดำเนินธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เช่น ร้านอาหารญี่ปุ่น ร้านค้า ธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นต้น

จากการสังเกตเบื้องต้นต่อปรากฏการณ์ปัจจุบันทำให้เห็นได้ว่า ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะได้เปรียบผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวไทย เนื่องจากการจัดสรรจัดการ และการดำเนินการบริการที่มีคุณภาพและคงที่ เพราะทราบถึงพฤติกรรมผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นได้ดีซึ่งกว่า รวมถึงการที่ได้รับความเชื่อถือจากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมากกว่าผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวไทย

ดังนั้น การศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นย้ายถิ่นและตัดสินใจเลือกเชียงใหม่เป็นพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวและความแตกต่างของการจัดการสินค้าการบริการระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ย้ายถิ่นข้ามชาติ

2.2 เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

2.3 เพื่อศึกษาการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาในด้านต่างๆ

3. ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาตามขั้นตอนระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแบบการสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ในการศึกษาครั้งนี้มีกำหนดขอบเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ภายในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ (ที่มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น) โดยใช้เทคนิค Snowball เป็นจำนวน 5 คน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเชียงใหม่เป็นพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่น และความแตกต่างของการจัดการสินค้าการบริการระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ซึ่งสามารถนำไปเป็นฐานในการเข้าใจปัญหาและวิธีการในการจัดการเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่างๆ และการกำหนดนโยบายรัฐที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการศึกษาวิจัยในอนาคตอีกด้วย

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณีศึกษาการย้ายถิ่นและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง โดยที่ผู้ย้ายถิ่นชาวญี่ปุ่นได้ทำการย้ายเข้าไปอยู่ในชุมชนที่แปลกใหม่ไม่คุ้นชิน แปลกวัฒนธรรม และเกิดการปรับตัวของผู้ย้ายถิ่น กับคนในท้องถิ่น เป็นการก่อให้เกิดการหลอมรวมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศเข้าด้วยกัน ซึ่งก็ย่อมส่งผลกระทบต่อถิ่นที่อยู่ใหม่ไม่มากก็น้อย รวมถึงความรู้สึกของคนญี่ปุ่นผู้ย้ายถิ่น กับคนในท้องถิ่นนั้นๆ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปจากเอกสารวิชาการและงานวิจัย ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาการย้ายถิ่นและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ในการศึกษาวิจัยเรื่องกรณีศึกษาการย้ายถิ่นและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่มีกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่จะใช้ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีโลกาภิวัตน์
2. แนวความคิดการย้ายถิ่น
3. ทฤษฎีการตัดสินใจย้ายถิ่นในระดับจุลภาค
4. แนวความคิด Location Specific Capital
5. ทฤษฎีความคาดหวังในรายได้
6. ทฤษฎีการพึ่งพา
7. แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม
8. แนวคิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม
9. แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ

10. ทฤษฎีการปรับตัว

11. แนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจ

1. แนวคิดทฤษฎีโลกาภิวัตน์

โลกาภิวัตน์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หมายถึง “การแพร่กระจายไปทั่วโลก” โดยที่ไม่ว่าประชาคมโลกจะอยู่ ณ จุดใด ก็สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง ซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น

โลกาภิวัตน์ เป็นคำศัพท์เฉพาะที่บัญญัติขึ้นเพื่อตอบสนองปรากฏการณ์ของสังคมโลกที่เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดของโลก ส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆของโลก โดยที่โลกาภิวัตน์เกิดจากสี่รูปแบบพื้นฐานของการเคลื่อนย้ายทุนในเศรษฐกิจโลก โดยสี่การเคลื่อนย้ายของทุนที่สำคัญคือ :

- 1.1. ทุนมนุษย์ (เช่น การอพยพเข้าเมือง การย้ายถิ่น การอพยพจากถิ่นฐาน การเนรเทศ ฯลฯ)
- 1.2. ทุนการเงิน (เช่น เงินช่วยเหลือ หุ้น หนี้ สินเชื่อและการกู้ยืม ฯลฯ)
- 1.3. ทุนทรัพยากร (เช่น พลังงาน โลหะ สินแร่ ไม้ ฯลฯ)
- 1.4. ทุนอำนาจ (เช่น กองกำลังความมั่นคง พันธมิตร กองกำลังติดอาวุธ ฯลฯ)

2. แนวคิดทฤษฎีการย้ายถิ่นฐาน

การย้ายถิ่น (migration) เป็นการเคลื่อนย้ายของบุคคล หรือประชากรจากที่อยู่อาศัยหนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยมีเจตนาที่จะอาศัยในถิ่นที่อยู่ใหม่ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ยาวนานพอควร หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเคลื่อนย้ายของประชากรข้ามเขตพื้นที่หนึ่งไปอยู่อีกพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานาน จนทำให้ประชากรของพื้นที่ที่จากมาและพื้นที่ที่เข้าไปอยู่ใหม่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่ผู้ที่ย้ายถิ่นจะถูกเรียกว่า “ผู้ย้ายถิ่น” (Migrant) ประกอบกับการที่จะเรียกว่าเป็นผู้ย้ายถิ่นนั้นมีเกณฑ์ที่สำคัญอีกสองประการคือ “ระยะทาง” และ “ระยะเวลา” ของการย้ายที่อยู่อาศัย

ระยะทาง

ระยะทางที่จะทำให้เรียกว่าเป็นผู้ย้ายถิ่นได้ จะต้องมีการเปลี่ยนถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม โดยที่เปลี่ยนตามเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ โดยแบ่งออกเป็น การย้ายถิ่นภายในประเทศ (internal migration) และการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ (international migration) โดยที่ผู้ย้ายถิ่นจะต้องมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตรวมถึงสังคมที่เคยอยู่เดิม โดยถิ่นหรือพื้นที่ที่ผู้ย้ายถิ่นมาจาก เรียกว่า “ถิ่นต้นทาง” และถิ่นหรือพื้นที่ที่ผู้ย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ใหม่เรียก “ถิ่นปลายทาง”

ระยะเวลา

การย้ายถิ่นจะมีปัจจัยทางด้านระยะเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยที่มีกรอบของเวลาที่ กำหนดแน่นอน เช่น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี และการย้ายถิ่นจะต้องมีการไปอยู่ที่ที่อยู่ใหม่อย่างถาวร การไปท่องเที่ยว เยี่ยมญาติ หรือไปติดต่อธุรกิจ จะไม่ถือว่าเป็นการย้ายถิ่น

2.1 Ernest Georg Ravenstien ได้เสนอ “กฎแห่งการย้ายถิ่น (The laws of migration)” ขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1885 โดยมีสาระสำคัญ คือ (Ravenstien, n.d. cited in Corbett, 2009)

- 2.1.1 กระแสการย้ายถิ่นหลักแต่ละราย จะมีกระแสการย้ายถิ่นย้อนกลับชัดเจนเสมอ
- 2.1.2 ผู้ที่อาศัยอยู่ในเมือง มีโอกาสที่จะย้ายถิ่นน้อยกว่าผู้ที่อยู่ในชนบท
- 2.1.3 ผู้หญิงจะย้ายถิ่นมากกว่าผู้ชายในระยะทางใกล้ๆ
- 2.1.4 เมื่อมีการพัฒนาทางเทคโนโลยี และการพัฒนาด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น ก็จะเป็นปัจจัยให้เกิดการย้ายถิ่น
- 2.1.5 สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่น

ทฤษฎีนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การย้ายถิ่นเกิดขึ้นเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นในพื้นที่ยากจนไปสู่พื้นที่ที่ให้โอกาสทางเศรษฐกิจที่จะทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้น

2.2 Everett S. Lee ได้เสนอทฤษฎีการย้ายถิ่น (Theory Migration)

โดยที่ได้พัฒนาทฤษฎีการย้ายถิ่น ตามแนวความคิดของ Ravenstien โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นมีอยู่ 4 ปัจจัย คือ (Lee, 1966)

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่แหล่งต้นทาง
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ของถิ่นปลายทาง
3. อุปสรรคที่แทรกอยู่ระหว่างถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทาง
4. ปัจจัยส่วนบุคคล

ทฤษฎีการย้ายถิ่นของ Lee เป็นแนวคิดรวมๆ ที่อธิบายปรากฏการณ์ด้านการย้ายถิ่น โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ที่นำมาสู่การย้ายถิ่น

1. ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดัน (Push Factors) หมายถึง สาเหตุต่างๆ ในเขตที่อยู่อาศัยที่ทำให้บุคคลต้องย้ายถิ่น เพราะไม่สามารถอาศัยอยู่ในเขตเดิมได้ เช่น เกิดภาวะการว่างงาน เนื่องจากมีแรงงานมากเกินไป การขาดที่ดินทำกิน เนื่องจากประชากรเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้ประชากรไม่มีที่ดินเป็นของตนเองที่จะใช้ทำการเกษตรกรรม ก่อให้เกิดสภาพความยากจนทั่วไป ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ประชากรเคลื่อนย้ายไปหางานทำในเขตอื่นที่มีความอุดมสมบูรณ์กว่า

2. ปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูด (Pull Factor) หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในเขตที่บุคคลย้ายเข้าที่ทำให้บุคคลเลือกเข้าไปอยู่อาศัย โดยมีสภาพความเป็นอยู่และอาศัยโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การประกอบอาชีพ การเมือง การบันเทิง และการบริการที่ดีกว่า

2.3 William Peterson นักประชากรศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้แบ่งลักษณะการอพยพโยกย้ายถิ่นของประชากรออกเป็น 5 ลักษณะ (Peterson, n.d. อ้างถึงใน โชคชัย ศรีหิรัญรัตน์, 2542, 11-12) คือ

2.3.1 การอพยพแบบดั้งเดิม (Primitive Migration) เป็นการอพยพโยกย้ายของคนในอดีตเพื่อแสวงหาอาหาร เร่ร่อนเลี้ยงสัตว์ เป็นการย้ายที่อยู่เพื่อการดำรงชีวิต แสวงหาที่ทำกินที่อุดมสมบูรณ์กว่าเดิม ปัจจุบันการอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองเพื่อแสวงหาวิธีการดำเนินชีวิตแบบใหม่ก็ถือว่าอยู่ในลักษณะการอพยพแบบนี้

2.3.2 การอพยพโยกย้ายถิ่นโดยถูกบีบบังคับ (Forced Migration) เป็นการอพยพโยกย้ายถิ่นโดยอาจจะถูกบีบบังคับ โดยรัฐบาลหรือผู้มีอิทธิพลบางกลุ่ม เช่น พวกนาซีบังคับให้ชาวยิวอพยพไปอยู่รวมกันยังที่อยู่แห่งหนึ่ง หรือพวกพ่อค้าทาสไปบังคับกวาดต้อนพวกผิวดำจากแอฟริกาขายที่สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2.3.3 การบังคับหรือการกระตุ้นในอพยพ (Impelled Migration) เป็นการอพยพโยกย้ายแบบที่ผู้ถูกบังคับยังคงสามารถในการตัดสินใจว่าจะอยู่หรือจะไป เช่น พวกลี้ภัยหรือหลบหนีปัญหาต่างๆ ทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา หรือเกิดจากพลังผลักดันทางการเมือง

2.3.4 การอพยพโดยเสรี (Free Migration) เป็นการอพยพโยกย้ายถิ่นของปัจเจกชนโดยเสรี ซึ่งอาจจะเกิดจากแรงจูงใจจากภายนอก เช่น ตำแหน่งงาน รายได้ หรือการผจญภัย การอพยพโยกย้ายแบบนี้จะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของปัจเจกชนเอง และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการย้ายถิ่นก็เป็นของตนเองด้วย ซึ่งการอพยพโดยเสรีนี้จะนำไปสู่การอพยพในระดับต่อไป

2.3.5 การอพยพแบบกลุ่มชนจำนวนมาก (Mass Migration) สืบเนื่องจากการอพยพโดยเสรีซึ่งการย้ายถิ่นเข้าไปบุกเบิกหรือผจญภัยในถิ่นที่อยู่ใหม่จูงใจให้ชนจำนวนมากย้ายถิ่นตาม เช่น การค้นพบทวีปอเมริกา การขุดพบทอง มีผลจูงใจให้ชนจำนวนมากย้ายถิ่นตามเข้าไป

3. ทฤษฎีการตัดสินใจย้ายถิ่นในระดับจุลภาค (Micro-level decision-making Framework)

ทฤษฎีนี้อธิบายการย้ายถิ่น โดยใช้ปัจจัยทางสังคม และจิตวิทยาประชากร กล่าวคือ การย้ายถิ่นขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่จะได้รับผลจากการมีพฤติกรรมย้ายถิ่นที่เกิดขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยสองประการ คือคุณค่ากับเป้าหมาย ซึ่งมีอยู่ในตัวของบุคคล เช่น ความมั่งคั่งทางสังคม ความสะดวกสบาย ความเป็นตัวของตัวเอง หากปัจจัยทั้ง 2 ประการนี้มีระดับสูง โอกาสที่บุคคลจะย้ายถิ่นก็จะมามาก การย้ายถิ่นในลักษณะนี้ จะเป็นพฤติกรรมที่เรียกว่า “Instrumental Behavior” ที่จะนำบุคคลไปสู่สิ่งที่ตนประสงค์ Dejong & Fawcett (1981 อ้างถึงใน วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2551)

และ Mukherji (1975 อ้างถึงใน วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2551) นักภูมิศาสตร์ประชากร ได้อธิบายว่า การย้ายถิ่นต้องพิจารณาปัจจัย 3 ประการ คือ

1. คุณลักษณะส่วนตัวของผู้ย้ายถิ่น
2. การรับรู้ในความแตกต่างของอรรถประโยชน์ ระหว่างแหล่งต้นทางและปลายทาง
3. ลักษณะการย้ายถิ่น ซึ่งอาจจะเป็นการย้ายแบบไป-กลับ ย้ายตามฤดูกาล หรือย้ายแบบถาวรก็ได้

ความหมายของการย้ายถิ่นฐาน

Lee (n.d อ้างถึงใน นนทพันธ์ นฤตมนต์, 2549, 24) ประชากรศาสตร์ด้านการอพยพย้ายถิ่นฐานให้คำจำกัดความไว้อย่างกว้างๆ ว่า การย้ายถิ่นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยแบบถาวรหรือกึ่งถาวรโดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะทาง สถานที่ที่จะย้ายเข้าไปอยู่ การสมัครใจหรือไม่สมัครใจในการย้ายถิ่นฐาน เช่น การอพยพย้ายถิ่นฐานจากประเทศพม่าเข้ามายังประเทศไทย แต่ยกเว้นพวกเร่ร่อนเลี้ยงแกะและหางานทำซึ่งไม่มีที่อยู่แน่นอนในระยะทาง ถือว่าไม่เป็นผู้อพยพย้ายถิ่นฐาน

Bogue (n.d อ้างถึงใน นนทพันธ์ นฤตมนต์, 2549, 25) กล่าวถึงการย้ายถิ่นฐานว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวร และผู้ที่เปลี่ยนสถานที่อยู่นั้นจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในชุมชนแห่งใหม่

Klan (1983 อ้างถึงใน นนทพันธ์ นฤตมนต์, 2549, 25) ให้ความหมายของการย้ายถิ่นฐานว่าการที่บุคคลย้ายที่อยู่อาศัยจากถิ่นเดิมที่เคยอยู่ไปอาศัยอยู่ในถิ่นใหม่

จากความหมายของการย้ายถิ่นฐานพอสรุปได้ดังนี้ การย้ายถิ่นฐาน หมายถึง การย้ายที่อยู่อาศัยจากถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมไปอาศัยอยู่ในถิ่นใหม่เป็นแบบชั่วคราว หรือแบบถาวร โดยมีปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดทำให้เกิดกระบวนการย้ายถิ่นฐาน การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย และการย้ายถิ่นฐานไปทำงานในประเทศใดขึ้นอยู่กับการประเมิน โอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น รวมถึงการย้ายถิ่นฐานตามญาติพี่น้องและครอบครัวที่ย้ายถิ่นฐานไปก่อนแล้ว

จากแนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานดังที่ได้กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการเคลื่อนย้ายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในส่วนต่างๆ ของโลก แยกได้ตามสาเหตุของการย้ายถิ่นฐาน ดังนี้

1. สาเหตุของการย้ายถิ่นฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่นฐานมีทั้งปัจจัยหลักและปัจจัยดึงดูด ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานเข้าออกในประเทศ นอกจากนี้ปัจจัยด้านอื่น ได้แก่ ขาดพื้นที่ในการทำมาหากินและที่อยู่อาศัยขาดแคลนแหล่งน้ำ ปัญหาการครอบครองที่ดิน การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ภาวะสงคราม และสถานการณ์ทางการเมือง ส่วนปัจจัยดึงดูด ได้แก่ รายได้ และค่าจ้างที่แตกต่างกัน รวมทั้งในบางประเทศที่ฤดูกาลเก็บเกี่ยวและแรงงานบางประเภทที่ต้องการแรงงานต่างชาติ เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐาน มีปัจจัยชักนำได้หลายสาเหตุเพราะแต่ละประเทศมีประชากรและปัจจัยด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน (Talumasawat, 1980, 25 อ้างถึงใน นนทพันธ์ นฤตมนต์, 2549, 26)

2. การย้ายถิ่นฐานข้ามชาติ การย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะตกอยู่ในฐานะผู้รับ ผู้ย้ายถิ่นฐานส่วนใหญ่มาจากประเทศด้อยพัฒนา ส่วนประเทศกำลังพัฒนามักจะเป็นประเทศที่นำเข้าผู้ย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้าน การเจริญเติบโตของประชากรมีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ ปัจจัยต่างๆ ของประเทศผู้รับและผู้ส่งเป็นจำนวนหนึ่งของการตัดสินใจย้ายถิ่นฐานข้ามชาติ เช่น ปัจจัยหลักให้ประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาอพยพเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความสัมพันธ์กับขนาดของประชากรโลกมีลักษณะกระจายตัวสูงและการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปเป็นการย้ายถิ่นฐานระยะสั้น แต่การย้ายถิ่นฐานในปัจจุบันนำไปสู่การตั้งถิ่นฐาน เกิดเป็นชุมชนชาติพันธุ์ ทำให้ประเทศผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการย้ายถิ่นฐานเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกทางหนึ่ง (กุศล และอุมาภรณ์, 2540 อ้างถึงใน นนทพันธ์ นฤตมนต์, 2549, 26)

ความหมายของการย้ายถิ่นฐานข้ามชาติ

ในเอกสารขององค์การระหว่างประเทศที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐานข้ามชาติ เช่น International Organization for Migration (IOM) และองค์การสหประชาชาติได้ให้ความหมายของการย้ายถิ่นฐานข้ามชาติไว้กว้างๆ โดยยึดเอาเวลาในการพำนักอยู่ในประเทศปลายทางเป็นหลักว่าต้องอยู่อย่างต่ำหนึ่งปีขึ้นไป โดยไม่แบ่งประเภทว่าเป็นการย้ายถิ่นฐานที่ถูกหรือผิดกฎหมายแต่จะ

แบ่งประเภทของการย้ายถิ่นฐานว่าเป็นไปโดยสมัครใจ (Voluntary Migration) (Applyard, 1992; Roger, 1992 อ้างถึงใน กฤตยา อาชวนิจกุล, 2546, 5-6)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานนั้นเชื่อว่า ผู้ย้ายถิ่นจะทำการย้ายถิ่นฐานก็เพราะคาดหวังว่าในพื้นที่ปลายทางนั้นจะให้โอกาสด้านต่างๆ ที่ดีกว่า เช่น โอกาสทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การอยู่อาศัย ฯลฯ จนเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ย้ายถิ่นตัดสินใจย้ายถิ่นสู่พื้นที่ปลายทางและถือว่าการย้ายถิ่นโดยสมัครใจ

4. แนวความคิด Location Specific Capital

เป็นปัจจัยผูกพันที่ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมย้ายถิ่นที่แตกต่างกัน Davanzo & Morrision (1981 อ้างถึงใน วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2551) เห็นว่า ตามปกติการย้ายถิ่นจะเกิดขึ้นโดยการเปรียบเทียบ “Location Specific Capital” ระหว่างต้นทางและปลายทาง เช่น ผู้ที่มีชื่อเสียง มีทรัพย์สินมาก ก็มักจะไม่ใช่ย้ายไปจากที่อยู่เดิม ถ้าหากจำเป็นต้องย้ายไป ก็มักจะย้ายกลับมา เพราะหากย้ายไปอยู่ที่อื่นนานๆ สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่เดิมก็จะเสื่อมค่าลง ส่วนผู้ที่มีสิ่งผูกพัน อาจจะเป็นทรัพย์สินสมบัติ หรือความมีชื่อเสียงในถิ่นที่อยู่เดิมน้อย จะมีโอกาสย้ายถิ่นสูงกว่าผู้ที่มีสิ่งผูกพันดังกล่าวมากกว่า Brown & Moore (1970 อ้างถึงใน วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2551) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง “Place utility” ซึ่งให้ความสำคัญกับระดับความพอใจ หรือไม่พอใจของบุคคล หรือครอบครัว ต่ออรรถประโยชน์ในสถานที่หนึ่งๆ หากไม่พอใจก็จะมี การย้ายถิ่นเกิดขึ้น การย้ายถิ่น จึงเป็นการปรับตัว เพื่อหาความพอใจในอรรถประโยชน์จากพื้นที่นั่นเอง

5. ทฤษฎีความคาดหวังในรายได้ (An expected income' model of rural-urban)

Sjaastad (1962) และ Schultz (1962) ได้กล่าวว่า การย้ายถิ่นว่าเป็นการไหลเวียนของทุนมนุษย์ และจะทำให้เพิ่มความสามารถในการผลิตของทรัพยากรมนุษย์ การย้ายถิ่นเป็นการลงทุนที่ต้องมีค่าใช้จ่าย 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน ได้แก่ ค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ ค่าเสียโอกาสต้นทุนทางจิตใจ ในการที่ต้องเปลี่ยนสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมใหม่

6. ทฤษฎีการพึ่งพา Dependent plantation economies

เป็นแนวคิดของกลุ่มนีโอ-มาร์กซิส (Neo-Marxist Conflict Model) ที่พิจารณาเรื่องทางเศรษฐกิจ กับเรื่องทางสังคม และสถาบันการเมือง ว่าเป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกพิจารณาจากกัน ระบบเศรษฐกิจ จะต้องพิจารณาในวงกว้างออกไป คือ พิจารณาว่าเมืองมีส่วนกำหนดชนบทอย่างไร หรือประเทศด้อยพัฒนาถูกกำหนดโดยประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างไร และสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีรูปแบบความสัมพันธ์กันอย่างไร เครื่องมือวิเคราะห์ที่สำคัญในทฤษฎีนี้มักจะใช้ระเบียบวิธีประวัติศาสตร์ โครงสร้าง สถาบันในการพิจารณา

ทฤษฎีการพึ่งพา พิจารณาการย้ายถิ่นในลักษณะที่เป็นผลของระบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งในระดับชนบท ระดับเมืองศูนย์กลางระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ ในลักษณะของระบบความสัมพันธ์แบบศูนย์กลาง และปริมนทล ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นในแนวคิดนี้ คือ มาตรการในการพัฒนาประเทศ หากเป็นการพัฒนาในลักษณะรวมศูนย์ และพึ่งพา ก็จะทำให้เกิดการย้ายถิ่นมากขึ้น

7. แนวความคิดเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม

เมื่อผู้ย้ายถิ่นได้ย้ายถิ่นจากถิ่นต้นทางมาสู่ถิ่นปลายทาง ก็จะทำให้คนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ เกิดการเรียนรู้และลอกเลียนพฤติกรรม โดยข้อเท็จจริงแล้วสังคมและวัฒนธรรมของคนต่างถิ่นและคนในท้องถิ่นจะแตกต่างกัน เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการฝึกหัดเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เกิดการหลอมรวมวัฒนธรรม และก็อาจเกิดวัฒนธรรมที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง นอกจากนั้นผลที่เกิดจากการพบเห็นพฤติกรรมของชาวต่างชาติ จะทำให้คนในท้องถิ่นพยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เท่าเทียมกับชาวต่างชาติผู้ย้ายถิ่นมา ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า เช่น การเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค แม้ว่าจะเกิดการกระจายรายได้และมีรายได้ที่ ได้รับเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น แต่ก็ก่อให้เกิดการฟุ่มเฟือยและการเลียนแบบผู้ย้ายถิ่นชาวต่างชาติ ซึ่งค่อนข้างจะใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ ไม่ประหยัด ตลอดจนประชาชนอาจมีความเครียดเพิ่มขึ้น

8. แนวคิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม

การผสมผสานทางวัฒนธรรม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของวัฒนธรรมระหว่าง 2 กลุ่มคนที่มีสังคมวัฒนธรรมต่างกัน และมีการรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน โดยที่วัฒนธรรมที่มีพลังน้อยส่วนมากจะถูกผสมกลมกลืนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่วัฒนธรรมมีพลังมากกว่า ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันได้ ซึ่งถ้าวัฒนธรรม 2 ชุดได้ถูกผสมรวมกันเป็นชุดเดียวกันไม่ว่าจะมีส่วนของชุดใดมากกว่ากันก็จะเป็นการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน

การผสมผสานทางวัฒนธรรมนับเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการติดต่อทางวัฒนธรรม (Acculturation) ซึ่งเป็นผลจากการที่ปัจเจกชนหรือกลุ่มคนต่างๆ ได้รับเอาวัฒนธรรมอื่นๆ มารวมเข้ากับวัฒนธรรมของตน โดยที่การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม การเปลี่ยนสัญชาติและการกระทำอื่นๆ นับเป็นกระบวนการที่ช่วยเร่งการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น ถึงแม้ปัจจัยที่ช่วยเสริมหรือช่วยกีดกันกระบวนการการผสมผสานทางวัฒนธรรมจะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ต่างๆ กระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรมก็ยังสามารถที่จะเกิดขึ้นในวัฒนธรรมย่อยได้อีกด้วย

การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม อาจเกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือตามกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงอาจเกิดขึ้นได้ด้วยความตั้งใจของฝ่ายที่มีอำนาจก็ได้

สุพัตรา สุภาพ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 18) กล่าวว่า การผสมผสานทางวัฒนธรรมเป็นวิธีการที่รับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาปฏิบัติ การผสมผสานทางวัฒนธรรมจะมีมากเมื่อสังคมหนึ่งถูกรุกรานและอีกฝ่ายหนึ่งชนะ การติดต่อสัมพันธ์กันย่อมจะรับวัฒนธรรมของกันและกัน สังคมต่างๆ ย่อมจะหวงแหนและรักษาวัฒนธรรมเดิมของตนไว้ และพยายามป้องกันการผสมผสานโดยการพยายามไม่ให้สนิทสนมกันหรือกีดกันหรือสร้างกฎเกณฑ์เพื่อไม่ให้ติดต่อสัมพันธ์กัน ซึ่งการผสมผสานวัฒนธรรมมักจะเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกของวัฒนธรรมหนึ่งติดต่อเกี่ยวข้องกับสมาชิกอีกวัฒนธรรมหนึ่งมาเป็นเวลานาน

Park และ Burgess (n.d. อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 18) นักสังคมวิทยาจากมหาวิทยาลัยชิคาโกได้ให้คำนิยามกับความกลมกลืนทางวัฒนธรรมว่า กระบวนการสอดแทรกระหว่างกันและการเชื่อมตัวเข้าหากัน ซึ่งทำให้บุคคลและกลุ่มชนได้มีความแสวงหาความจำ ความเข้าใจ และ

ทัศนคติของบุคคลและกลุ่มชนอื่น และด้วยการมีส่วนร่วมในด้านประสบการณ์และประวัติศาสตร์เดียวกันได้นำบุคคลและกลุ่มชนเหล่านั้นไปสู่สภาพชีวิตวัฒนธรรมร่วมกัน

Robert Redfield Ralph Linton และ Melville J. Herskovits (n.d. อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543,18) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน ให้คำจำกัดความการกลืนกลายวัฒนธรรมว่า การกลืนกลายวัฒนธรรมประกอบด้วยปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากกลุ่มชนซึ่งมีวัฒนธรรมแตกต่างกันมาทำการติดต่อกัน โดยตรงต่อเนื่องกันไป และก่อให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นตามมาในแบบแผนวัฒนธรรมเดิมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย

Gardon (n.d. อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 19) ได้สร้างตัวแปรให้เห็นถึงกระบวนการของความกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เป็น 7 กระบวนการย่อย

1. การเปลี่ยนแปลงแบบแผนวัฒนธรรมไปสู่วัฒนธรรมของสังคมเจ้าของถิ่น คือ การที่ชนกลุ่มน้อยได้เปลี่ยนแบบแผนการดำรงชีวิต หรือวัฒนธรรมของตนไปรับวัฒนธรรมของเจ้าของถิ่น มีการยอมรับวิธีการดำเนินชีวิตอย่างเห็นได้ชัด และเป็นเรื่องของการผสมผสานทางวัฒนธรรม
2. การได้รับการยอมรับให้เข้าเป็นสมาชิกในองค์กร หรือสถาบันในระดับท้องถิ่นเป็นการกลมกลืนทางโครงสร้าง ชนกลุ่มน้อยสามารถจะทำงานในองค์กรต่างๆ ได้อย่างดี
3. การแต่งงานระหว่างกลุ่มอย่างแพร่หลาย การแต่งงานนี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่อาจจะเกิดขึ้นได้
4. สังคมเจ้าของถิ่นมีความรู้สึกเป็นประชากรกลุ่มเดียวกัน
5. การไม่มีความเคียดแค้น เป็นที่ยอมรับระหว่างกลุ่ม
6. การไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นความกลมกลืนทางด้านการยอมรับทางพฤติกรรม
7. การไม่มีความขัดแย้งเกี่ยวกับค่านิยมและอำนาจ เป็นลักษณะของความกลมกลืนทางด้านประชาพลเรือนทั่ว ๆ ไป เสมือนหนึ่งเป็นพลเมืองหรือพวกเดียวกัน

9. แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากต่อการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ปัจจัยทางเศรษฐกิจอาจแยกได้เป็น 5 แบบ คือ

9.1 โอกาสในเชิงเศรษฐกิจและระดับการครองชีพ

ผู้ย้ายถิ่นต้องการที่จะมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม ต้องการย้ายไปอยู่ ณ ที่ที่มีโอกาสในเชิงเศรษฐกิจดีกว่าเดิม มีรายได้จากการทำงานมากกว่าเดิม คนเรานั้นบางทีก็มองถึงอนาคต คือ ต้องการย้ายไปอยู่ยังที่ที่ตนจะได้ประโยชน์ในอนาคตมากกว่าเก่า โดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ในปัจจุบันของตน โดยเฉพาะในด้านรายได้หรือระดับการครองชีพ

9.2 ที่ดิน

การขาดแคลนที่ดินทำกินในประเทศส่งผลให้ประชากรย้ายถิ่นฐานออก กับการที่มีที่ดินอย่างเหลือเฟือในประเทศส่งผลให้มีการย้ายถิ่นเข้าเป็นการช่วยให้คนตัดสินใจที่จะย้ายถิ่น ระบบประเพณีการแบ่งมรดกที่ดินในระหว่างทายาท ที่ทำให้ในวันการถือครองที่ดินจะน้อยลงไปทุกที ก็อาจเป็นเครื่องสนับสนุนให้คนย้ายถิ่นฐานออกได้

ในทวีปเอเชียพบว่าประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีมากขึ้นทุกทีๆ ประชากรในชนบทอยู่กันหนาแน่นมากขึ้นๆ รวมทั้งการมีระดับการครองชีพต่ำ ทำให้จีน อินเดีย เกาหลี และญี่ปุ่น ก่อนยุคอุตสาหกรรมทางส่งคนย้ายถิ่นออกไปอยู่ยังประเทศอื่นในกลางศตวรรษที่ 19

9.3 การพัฒนาอุตสาหกรรม

การพัฒนาอุตสาหกรรมมีผลต่อการย้ายถิ่นระหว่างประเทศจำนวนไม่น้อยกว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศที่เคยส่งคนออกอาจมีผลต่อการย้ายถิ่น กล่าวคือ เมื่อเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ อาจทำให้มาตรฐานการครองชีพลดลง รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่างๆ อาจกระตุ้นให้ประชากรย้ายถิ่นฐานออก แต่เมื่อการพัฒนาก้าวไปสู่ระดับที่สูงแล้ว ระดับการย้ายถิ่น

ฐานออกจะลดลง การขยายและการเจริญเติบโตของเมืองและระบบอุตสาหกรรม มีผลต่อการเพิ่มความดึงดูดใจให้ผู้ย้ายถิ่นเข้ามาแทน

9.4 การพัฒนาระบบการขนส่งคมนาคม

ความยากลำบากของการย้ายถิ่นสมัยก่อน ได้แก่ ความยากลำบากในการเดินทาง รวมทั้งค่าใช้จ่ายสูง การปรับปรุงด้านการคมนาคม รวมทั้งระบบอุตสาหกรรมสมัยใหม่และการพัฒนาการพาณิชย์มีส่วนลดความยากลำบากในข้อนี้ลงไปได้อย่างมาก

การปรับปรุงการคมนาคม ทำให้การเดินทางข้ามประเทศสะดวกขึ้นเมื่อมีการใช้เรือกลไฟ เครื่องบิน ได้ช่วยลดเวลาและค่าโดยสารลง

9.5 บริษัทและองค์กรเอกชนส่งเสริมการย้ายถิ่น

จำนวนการย้ายถิ่นนั้นอาจเพิ่มขึ้นเมื่อหน่วยงานหรือองค์กรเอกชนต้องการแรงงาน เป็นต้นว่าบริษัทขนส่งหรือองค์กรกรรมกร เป็นต้น บริษัทต่างๆ หรือบรรดานายจ้างต้องการแรงงานที่มีความชำนาญด้วยค่าจ้างในราคาถูก หรือมีความต้องการแรงงานอย่างมาก ซึ่งแรงงานภายในประเทศมีไม่พอ การย้ายถิ่นข้ามทวีปของคน จีน ญี่ปุ่น และอินเดีย ในครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 และตอนต้นศตวรรษ 20 ก็เป็นการย้ายถิ่นที่จัดการโดยบรรดานายจ้างทั้งหลาย

10. แนวคิดทฤษฎีการปรับตัว

Maim and Jamison (1952 อ้างถึงใน สุวีริรัตน์ สมบัติคำไร, 2550, 16) อธิบายความหมายของการปรับตัวว่าการปรับตัว หมายถึง วิธีการที่คนเราประพฤติเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองในสภาพแวดล้อม ซึ่งบางครั้งส่งเสริมบางครั้งขัดขวาง และบางครั้งสร้างความทุกข์ทรมานแก่เรา กระบวนการปรับตัวนี้เกิดขึ้นจากความจริงที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและสามารถใช้วิธีการแบบต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการนั้นๆ ในสภาวะแวดล้อมที่ปกติธรรมดา หรือมีอุปสรรคขัดขวางต่างๆ กันไป การปรับตัวมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของบุคคลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การปรับตัวที่ดีและมีประสิทธิภาพย่อมนำมาซึ่งสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ส่วนการปรับตัวที่ไม่ดีย่อมทำให้การดำเนินชีวิตของบุคคลขาดความราบรื่น อาจมี

ปัญหาเจ็บป่วยทางกายและทางจิตใจตามมา ซึ่งนับว่าเป็นความสูญเสียทั้งคุณภาพประชากรและรายจ่ายในการรักษาโรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากขาดการปรับตัวที่ดี

นอกเหนือจากการปรับตัวทางกายภาพเพื่อความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์หรือสัตว์ แต่เป็นการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมหรือกลุ่มคนอื่น ในอดีตมีการตั้งคำถามว่า การปรับตัวนี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติโดยสิ้นเชิงหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดได้ควบคุมและบังคับทิศทางได้ ปัจจุบันจะต้องยอมรับว่า การปรับตัวนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นแต่มนุษย์สามารถควบคุมได้

Charles F. Keyes (n.d. อ้างถึงใน สุริรัตน์ สมบัติคำโร, 2550, 17) กล่าวถึง การปรับตัวของชาวปกากะญอ ทางภาคเหนือของประเทศไทยว่าเป็นการปรับตัวเพื่อผลประโยชน์และความอยู่รอดในสังคมและยังเป็นกระบวนการดำรงชาติพันธุ์จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์กระบวนการปรับตัวของนักเรียนเผ่าปกากะญอในพื้นที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่ในทิศทางที่เหมาะสม โดยสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามจะแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านความต้องการด้านอารมณ์และด้านบุคลิกภาพอื่นๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหานั้นเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนบุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างปกติสุข

Gronlund (1957 อ้างถึงใน จรัส คำอ้าย, 2542, 7) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวทางสังคมว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการสร้างสัมพันธภาพกับคนอื่น เช่น ครู เพื่อนนักเรียน ความสามารถในการเข้าร่วมในชั้นเรียนหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้โดยไม่มีปัญหาข้อขัดแย้งที่ทำให้กระทบกระเทือนถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคลขึ้น

Alvin L. Bertrand (1969 อ้างถึงใน จรัส คำอ้าย, 2542, 7) ให้ความหมายการปรับตัวว่าเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นโดยจะรู้หรือไม่ก็ตาม ในการที่จะเลือกทางเลือกต่างๆ เพื่อการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทางเลือกปฏิบัติดังกล่าวนั้น อาจจะเป็นการหลีกเลี่ยง การทำให้ลดลง หรือทำให้หมดไปซึ่งข้อขัดแย้งระหว่างบุคคล หรือกลุ่มพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นในลักษณะของการปฏิบัติต่างตอบแทนซึ่งกันและกันและเชื่อว่าการปรับตัวนี้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคมมากกว่าจะเกิดขึ้นมาจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์

Dorothy Roger (1962 อ้างถึงใน จรัส คำอ้าย, 2542, 7) ได้กล่าวถึงเด็กวัยรุ่นชายที่ไม่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ดีนั้น จะมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นมิตร เป็นนักเลงโต ชอบทะเลาะวิวาท คุยโม้โอ้อวด และเห็นแก่ตัว ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะมีพฤติกรรมแยกตัวออกจากสังคม ขาดความสนใจในสิ่งรอบข้าง ชอบฝันกลางวัน และไม่กล้าแสดงออก

Lazarus (1969 อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 8) ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัวว่ามีจุดเริ่มต้นมาจากการปรับตัวทางชีววิทยา เรียกว่า Adaptation ซึ่งเป็นความคิดพื้นฐานทางทฤษฎีวิวัฒนาการของดาร์วินที่เชื่อว่า เผ่าพันธุ์ที่แข็งแรงเท่านั้น จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ และสามารถดำรงเผ่าพันธุ์อยู่ได้ นักจิตวิทยาได้ยืมเอาความคิดนี้มาใช้คำว่า Adjustment แทนคำว่า Adaptation นอกจากนี้ยังกล่าวว่าการปรับตัวของมนุษย์เป็นไป ตามแรงผลักดันสองอย่างคือ

1. แรงผลักดันจากภายนอก (External demands) เกิดจากการที่มนุษย์ต้องทนอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม การที่มนุษย์จะต้องอยู่ร่วมกัน และต้องผูกพันกับผู้อื่น ดังนั้นคนเราจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม ซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่
2. แรงผลักดันจากภายใน (Internal demands) อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ และ ความอบอุ่น เพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความสุขสบาย และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากสภาวะทางจิต ซึ่งเป็นผลของการเรียนรู้ เช่น ความต้องการอบอุ่นใจ ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม และ ความต้องการความสำเร็จ

Arkoff (1968 อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 9) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม บุคคลจะพยายามต่อสู้เพื่อตอบสนองความต้องการ และบรรลุถึงเป้าหมายของตนเอง ในขณะที่เดียวกันบุคคลนั้นจะอยู่ภายใต้แรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อมให้ประพฤติตนในแนวทางต่างๆ

Kyse & Hofling (1974 อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 9) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่าเป็นวิธีการหรือกระบวนการต่างๆ ซึ่งบุคคลใช้เมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง และสิ่งแวดล้อมของตนเอง โดยมุ่งตอบสนองความต้องการทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม

กรมวิชาการ (2539 อ้างถึงใน อมิตตรา เฟ็งคำปั้ง, 2545, 23) ได้นิยามการปรับตัวไว้ว่าเป็น การแสดงพฤติกรรมทางด้านความคิด ความรู้สึก การกระทำได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมและความต้องการของตน

เปลื้อง ณ นคร (2495 อ้างถึงใน อมิตตรา เฟ็งคำปั้ง, 2545, 23) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความสัมพันธ์ ความเข้าใจกันได้ระหว่างเอกัตบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่เขาอยู่ทำตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

ศุภนิศย์ วัฒนธาดา (2518 อ้างถึงใน อมิตตรา เฟ็งคำปั้ง, 2545, 23) กล่าวว่า การปรับตัว คือ การเปลี่ยนแปลงของบุคคลทั้งทางกายและทางจิต ให้อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

สุชา จันทร์เอม (2541, 136) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ขบวนการที่บุคคลได้แสดง พฤติกรรมเพื่อให้อุปสรรคเป้าหมายต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมของเขา

กันยา สุวรรณแสง (2533, 64) กล่าวว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น การจะทำ อะไรนอกจากให้สุขใจกับตนเองแล้วก็ต้องให้เป็นไปตามแนวคิดของสังคมอื่นๆ อีกด้วย เรื่อง แนวคิดของสังคมนี้บางทีก็เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของคนเรามาก ในทางจิตวิทยาถือว่า การเปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงตัวของบุคคลนั้นมีอยู่ 2 ทางด้วยกัน คือ การปรับตัวภายใน และการปรับตัวภายนอก ผู้ที่มีการปรับตัวภายในของตัวเองได้ดีเรียกว่า Well Adjusted ส่วนลักษณะการ ปรับตัวให้เข้ากับภายนอกคือสิ่งแวดล้อมได้ดี เรียกว่า Well Adapted และเรียกบุคคลที่มีการปรับตัว ทั้งภายในและภายนอกได้ดีทั้งคู่ว่าเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทางบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ (Integrated Personality) ดังนั้น ถ้ามนุษย์จะต้องมีการปรับตัวกันแล้ว ตามแนวกว้างๆ ก็คงจะเป็นในเรื่อง

1. ปรับตัวให้อยู่ร่วมกับมนุษย์ด้วยกันเอง
2. ปรับตัวให้เข้ากับสภาพดินฟ้าอากาศ
3. ปรับตัวให้เข้ากับระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมในท้องถิ่น
4. ปรับตัวให้เข้ากับแนวคิดทางสังคม

5. ปรับตัวให้เข้ากับตัวของตัวเอง

Roy (1991 อ้างถึงใน อมิตรา เฟ็งค้ำป้ง, 2545, 22) ได้ประยุกต์ทฤษฎีระบบมาใช้ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งนำเข้า (Input) กระบวนการควบคุม (Control Processes) สิ่งนำออก (Output) และกระบวนการย้อนกลับ (Feedback Processes) ซึ่งสิ่งนำเข้าหมายถึงสิ่งเร้า (Stimuli) และระดับของการปรับตัว (Adaptive Level) โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

สิ่งเร้า หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นการปรับตัวของบุคคล ซึ่งมีทั้งสิ่งเร้าภายนอกและสิ่งเร้าภายใน โดยสิ่งเร้าภายนอกมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ส่วนสิ่งเร้าภายในมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งเร้าทางกายภาพ สรีรภาพ จิตสังคม หรือหลายอย่างรวมกัน

ระดับการปรับตัว หมายถึง ระดับหรือขอบเขตที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองในทางบวกหรือเกิดพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นอยู่ภายนอกขอบเขตแล้วบุคคลจะตอบสนองในทางลบ หรือมีพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ระดับของการปรับตัวของบุคคลมีขอบเขตจำกัดไม่เหมือนกัน ขอบเขตการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่จะกว้างขึ้น ถ้าหากบุคคลเคยมีประสบการณ์ในการปรับตัวมาแล้ว ก็จะสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

เมื่อเกิดสิ่งนำเข้า คือสิ่งเร้า และก่อให้เกิดระดับของการปรับตัวขึ้นแล้ว บุคคลจะมีกระบวนการควบคุมสิ่งเร้าเกิดขึ้น ซึ่งเรียกว่า กลไกการเผชิญความเครียด (Coping Mechanism) ซึ่ง Roy ได้จำแนกออกเป็นสองระบบคือ ระบบการควบคุม (Regulator Subsystem) หมายถึง การตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ อันเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันระหว่างระบบประสาท สารเคมีและต่อมไร้ท่อ เมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามาในระบบการควบคุม ระบบประสาทจะรับและส่งผ่านความรู้สึกไปกระตุ้นการทำงานของสารเคมีและระบบต่อมไร้ท่อเพื่อที่จะควบคุมการทำงานของระบบต่างๆ ภายในร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล อีกระบบคือ ระบบการรับรู้ (Cognator Subsystem) หมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยผ่านกระบวนการสื่ออย่าง คือ การรับข้อมูล การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการตอบสนองทางอารมณ์ และส่งผลให้เกิดการปรับตัวทั้งสี่ด้าน ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตและประเมินได้ ประกอบด้วย

10.1 การปรับตัวด้านสรีรวิทยา (Physiologic Mode) เป็นปฏิกิริยาที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มาจากสิ่งแวดล้อม โดยจะเป็นการทำงานของเซลล์ เนื้อเยื่อ และระบบต่างๆ ในร่างกายของบุคคล

10.2 การปรับตัวด้านมโนทัศน์ (Self-Concept Mode) เป็นการปรับตัวที่มุ่งรักษาความมั่นคงทางจิตใจ (Psychic Integrity) ที่เน้นในด้านจิตใจและจิตวิญญาณของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับ ความเชื่อและความรู้สึกที่บุคคลยึดเหนี่ยวเกี่ยวกับตนเองในช่วงเวลาหนึ่ง โดยจะเป็นการรับรู้ทั้งที่เกิดขึ้นภายในตนเอง และการรับรู้ปฏิกิริยาจากบุคคลอื่นๆ ที่มีต่อตนเอง โดยแบ่งเป็นสองส่วน คือ

10.2.1 อัตมโนทัศน์ด้านกายภาพ (Physical Self) เป็นความรู้สึกของตนเองต่อรูปต่างๆ การทำหน้าที่ ความรู้สึก ภาวะสุขภาพ และสมรรถภาพทางเพศ ซึ่งอัตมโนทัศน์ด้านกายภาพ จะประกอบด้วย ด้านการรับรู้ด้านความรู้สึกของร่างกาย (Body Sensation) เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับ ภาวะและสมรรถภาพของร่างกาย ด้านภาพลักษณ์ (Body Image) เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับขนาด รูปร่างหน้าตา และท่าทางของตนเอง

10.2.2 อัตมโนทัศน์ส่วนตัว (Personal Self) เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ด้าน ความเชื่อ ค่านิยม ความคาดหวัง และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย ด้านความสม่ำเสมอ แห่งตน ซึ่งหมายถึง การดำรงไว้ซึ่งความรู้สึกมั่นคง ความปลอดภัย ด้านปณิธานแห่งตน หมายถึง สิ่งที่บุคคลมุ่งหวังหรือปรารถนาที่จะเป็น และด้านศีลธรรมจรรยาและจิตวิญญาณแห่งตน หมายถึง เกณฑ์ในการปฏิบัติและพิจารณาตัดสินสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิด

10.3 การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role Function Mode) เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านสังคม (Social Integrity) โดยเป็นการปรับตัวทางด้านสังคมที่เน้นบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ ซึ่งจะต้องปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ของตนเองที่สังคมคาดหวังไว้อย่างเหมาะสม และแสดงออกเป็นพฤติกรรมเครื่องชี้วัด (Instrument Behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกถึงการปฏิบัติตามหน้าที่ที่สังคมกำหนดไว้และพฤติกรรมที่มีความหมาย (Expressive Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกตามความรู้สึกหรือตามทัศนคติ ความชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับบทบาทที่ตนเองได้รับ Roy ได้กล่าวถึงบทบาทของบุคคลว่ามีอยู่ 3 ระดับ คือ

10.3.1 บทบาทปฐมภูมิ (Primary Role) เป็นบทบาทตามอายุ เพศ และระดับพัฒนาการ บทบาทเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่เหมาะสมของบุคคลในช่วงหนึ่งๆ ของชีวิตเช่น บทบาทเด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ เป็นต้น

10.3.2 บทบาททุติยภูมิ (Secondary Role) อันเป็นบทบาทที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ กันที่เกี่ยวกับงานตามระดับพัฒนาการ และตามบทบาทปฐมภูมิ ได้แก่ บทบาทในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ สามีน ภรรยา บทบาทตามอาชีพ เช่น ครู พยาบาล

10.3.3 บทบาทตติยภูมิ (Tertiary Role) เป็นบทบาทชั่วคราวที่บุคคลนั้นได้รับ เช่น บทบาทสมาชิกสมาคม ชมรม หรือองค์กรต่างๆ บทบาทผู้ป่วย เป็นต้น

10.4 การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัย (Interdependence Mode) เป็นการปรับตัวที่เน้นในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการให้และการรับความรัก ความเคารพ และการมองเห็นคุณค่า โดยบุคคลจะแสดงพฤติกรรมปรับตัวด้านพฤติกรรมกรับ (Receptive Behavior) และพฤติกรรมกรแสดงความช่วยเหลือ (Contributive Behavior) เพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของการให้ได้รับความรักความเคารพและมองเห็นคุณค่าในการรักษาปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตและบุคคลที่เกี่ยวข้องในระบบของการเกื้อหนุน

การปรับตัวทั้ง 4 ด้านที่แสดงออกมานั้นจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคล โดยจะเป็นสิ่งที่สังเกต ตรวจสอบ หรือวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาในการตัดสินใจประสิทธิภาพของพฤติกรรมจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการประเมินด้วยตนเอง หรือการรับรู้ของบุคคล และภาวะแวดล้อมในขณะนั้นด้วย ซึ่งพฤติกรรมปรับตัวจัดเป็นสิ่งนำออกของระบบการปรับตัว จัดว่าเป็นพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม (Adaptive Behavior) แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นตอบสนองออกมาในด้านตรงกันข้ามก็จัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่เหมาะสม (Ineffective Behavior) โดยพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมนั้นจะย้อนกลับเป็นสิ่งที่นำเข้าสู่ระบบเพื่อการปรับตัวที่เหมาะสมต่อไป

การปรับตัวของบุคคล

ลออ หุตางกูร (2522 อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 10) กล่าวว่า การปรับตัวของบุคคล โดยทั่วไปนั้นแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ การปรับตัวด้านร่างกายและการปรับตัวด้านจิตใจ ซึ่งการปรับตัวด้านร่างกายนั้นเป็นการปรับตัวต่อสิ่งเร้า โดยการเปลี่ยนแปลงการทำงานส่วนประกอบ โครงสร้างเพื่อรักษาความสมดุลของชีวิต ส่วนการปรับตัวด้านจิตใจเป็นปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งเร้า โดยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม บุคลิกภาพ ความคิด เพื่อขจัดความตึงเครียด และให้มีคุณภาพ หรือความสงบสุขของจิตใจ

การปรับตัวมีความสำคัญและความจำเป็นต่อมนุษย์ ซึ่งมีกลายมาเป็นแรงผลักดันบางอย่างในตัวเองที่ก่อให้เกิดความต้องการจำเป็นหลายประการในชีวิต อาทิ ความต้องการอาหาร น้ำ ออกซิเจน และสิ่งจำเป็นอื่นๆ เพื่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ทางสังคมยังผลักดันให้เกิดความต้องการอีกหลายอย่าง นอกเหนือจากความต้องการทางร่างกายและสรีระอีกด้วย ดังเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ทุกคนต้องการความอบอุ่น ปลอดภัย ความรัก การได้รับความยกย่องนับถือ และความสำเร็จ เป็นต้น ความต้องการทั้งหลายเหล่านี้เป็นแรงที่กระตุ้นให้คนเราค้นรื้อต่อสู้เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนปรารถนา และหากทุกคนสามารถได้ทุกอย่างสมหวังตามที่ใจต้องการและเรียกร้องแล้ว ปัญหาต่างๆ ย่อมไม่มีทางเกิดขึ้นได้ แต่ในชีวิตคนเราหาได้เป็นเช่นนี้ไม่ ทั้งนี้เพราะทุกคนเกิดมาก็ไม่สามารถอยู่ลำพังตัวคนเดียวได้ ทุกคนต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสังคม นับตั้งแต่สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว โรงเรียน เพื่อนบ้านและชุมชน โดยมีวัฒนธรรมเป็นแกนกลางในการกำหนดทางประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบฉบับที่วางไว้ เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเพื่อความเป็นระเบียบและประ โยชน์สุขแก่ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม

Tindall (1959 อ้างถึงใน เจริญ ศิริวงศ์, 2543, 11) ได้กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดีไว้ 6 ประการ คือ

1. รักษาและคงไว้ซึ่งบุคลิกภาพ โดยอาศัยความสามารถในการผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อสนองความต้องการนั้น โดยพฤติกรรมดังกล่าวต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม
2. การปฏิบัติตามปทัสฐาน (Norm) ของสังคม

3. การยอมรับสภาพความเป็นจริง
4. มีความมั่นคง
5. มีวุฒิภาวะ
6. มีอารมณ์ในลักษณะที่เป็นปกติเสมอ คือ สามารถควบคุมอารมณ์ไม่ให้พุ่งชนไปกับสิ่งแวดลอมภายนอก กล่าวคือ เมื่อพบกับความลำบากก็ไม่เสียใจจนหมดกำลังใจที่จะต่อสู้อุปสรรค เมื่อประสบความสำเร็จก็ไม่ดีใจจนลืมตัว

การปรับตัวของชุมชน

เจริญ ศิริวงศ์ (2543, 10) กล่าวว่า การปรับตัวของมนุษย์มีพฤติกรรมที่หลากหลาย การปรับตัวจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือชุมชนได้รับผลกระทบจากภายนอกชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือความเจริญที่ขยายเข้าสู่ชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไข องค์ประกอบของชุมชน เป็นต้นว่าความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ผู้นำองค์กร และบริบทของชุมชนนั้นๆ เมื่อชุมชนยอมรับสิ่งใหม่ๆ เกิดการล้าสมัยและมีการผสมกลมกลืนกับภายนอกแล้ว นั่นแสดงว่าการปรับตัวได้เกิดขึ้น การศึกษา การปรับตัวของชุมชนจึงจำเป็นจะต้องศึกษาอดีตหรือประวัติศาสตร์ของชุมชนด้วย เพื่อจะได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวว่าเป็นอย่างไร เช่น ในด้านการผลิต เดิมผลิตเพื่อกินเพื่ออยู่ ถ้าหากเหลือก็แลกเปลี่ยนหรือขาย ปัจจุบันผลิตเพื่อขายซึ่งขึ้นอยู่กับตลาดโลกและพ่อค้าคนกลาง ทั้งยังต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ การใช้พันธุ์พืช ยาปราบศัตรู ปุ๋ย วิธีการ รวมทั้งระบบชลประทาน จะเห็นว่าการผลิตในอดีตกับปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก และยังส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวในด้านความเชื่อ เช่น ประเพณี พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินถูกยกเลิกไป ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสถานบันต่างๆ ภายในชุมชนก็เปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากแรงผลักดันอันเป็นต้นเหตุของความข้องคับใจแล้ว ลักษณะโครงสร้างของแต่ละสังคมอันมีวัฒนธรรมเป็นแกนกลางยังมีส่วนสร้างปัญหา และข้อขัดแย้งให้แก่คนในสังคมมากน้อยต่างกัน ไปอีกด้วย สังคมที่มีระเบียบประเพณี และวัฒนธรรมยุ่งยากซับซ้อนมากเพียงไรย่อม

สร้างปัญหาและข้อขัดแย้งให้คนในสังคมมากเพียงนั้น ยิ่งสังคมใดได้รับความกระทบกระเทือนทางวัฒนธรรมด้วยเหตุความเปลี่ยนแปลงใดๆ ในสังคมก็ตาม คนในสังคมนั้นย่อมได้รับความเดือดร้อนและกระทบกระเทือนตามไปด้วยอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพราะว่าวัฒนธรรมของแต่ละชาติแต่ละกลุ่มเหล่า เป็นสิ่งที่หล่อหลอมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถ้าเกิดมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งแล้ว ย่อมมีผลกระทบกระเทือนไปถึงส่วนอื่นๆ ทั้งหมด และโดยปกติแล้วบุคคลแต่ละบุคคลย่อมโอบอุ้มวัฒนธรรมในสังคมของตนไว้ ฉะนั้นความไม่คงที่และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมใดก็ตาม ย่อมทำให้แบบแผนการปรับตัวและบุคลิกลักษณะของตัวบุคคลภายในวัฒนธรรมนั้นๆ เปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมไปด้วย

ความมุ่งหมายของการปรับตัว

กันยา สุวรรณแสง (2536, 201) กล่าวว่า มนุษย์เกิดการปรับตัวเพราะแรงขับและความต้องการ (Drives and Needs) ซึ่งในชีวิตของบุคคลมีความต้องการพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกายและความต้องการทางจิต ความต้องการทั้งสองอย่างนี้ทำให้เกิดแรงขับ เช่น เกิดความหิว เป็นแรงขับให้มนุษย์ดิ้นรน แสวงหา เพื่อสนองความต้องการของตน แรงกระตุ้นจากสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วหรือการที่มีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาในการปรับตัวให้ทันกับภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว พอที่จะสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลปรับสภาพทางกายและใจให้กลมกลืนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงให้บุคคลหรือชุมชนต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงเผ่าพันธุ์อยู่ได้

11. แนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจ

จากการศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ได้มีผู้ทำการศึกษาและแบ่งคุณลักษณะของผู้ประกอบการไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งได้ประมวลไว้ดังต่อไปนี้

McClelland (1961 cited in Barbuto, Trout, Brown, 2004) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จไว้ดังนี้

ความต้องการความสำเร็จ ผู้ประกอบการจะมีคุณลักษณะด้านนี้เป็นพื้นฐานค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการมีความทะเยอทะยานที่จะไฝ่หาความสำเร็จเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเอง

ความต้องการที่จะรับผิดชอบ ผู้ประกอบการจะมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทั้งยังสามารถทำงานได้ดีทั้งตามลำพังและทำงานเป็นกลุ่ม

การยอมรับความเสี่ยง เป็นผู้ที่ยอมรับความเสี่ยงในระดับปานกลาง ซึ่งสภาพความเสี่ยงนั้น ผู้ประกอบการสามารถใช้ความพยายามควบคุมเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการได้

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเป็นผู้ที่กล้าเผชิญกับสิ่งที่ท้าทาย ไม่ว่าจะอุปสรรคหรือความเสี่ยงใดๆ ก็ตาม ผู้ประกอบการจะเชื่อว่าตนเองสามารถผ่านปัญหาเหล่านั้นไปได้

ความต้องการตอบสนองอย่างทันทีทันใด ผู้ประกอบการจะพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและตอบสนองอย่างต่อปัญหานั้นอย่างทันทีทันทั้งที่ และจะไม่ยอมจำนนต่อปัญหา

การมีพลังในระดับสูง เป็นผู้มีพลังในตัวเองสูงมากกว่าคนทั่วไป มีความกระตือรือร้น คล่องแคล่ว และทุ่มเทในการคิดค้นหาวิธีการใหม่ๆ ในการทำงาน

การมุ่งเน้นที่อนาคต ผู้ประกอบการจะมุ่งเน้นที่อนาคต โดยเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล รู้จักวางแผน และคิดถึงอนาคตอย่างมีจุดหมาย พร้อมทั้งค้นคว้าและคาดหมายถึงเหตุการณ์ในอนาคตอยู่ตลอดเวลา

การอดทนต่อแรงเสียดทานและความยืดหยุ่น เป็นผู้ที่มีความอดทนต่อแรงกดดันและแรงเสียดทานสูง เพราะผู้ประกอบการจะต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ รอบด้าน โดยเฉพาะเมื่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นความสามารถในการอดทนต่อแรงกดดันทั้งหลายและความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปจึงสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการ

Bygrave (1994 อ้างถึงใน อัญชลีพล เชื้อนคำ, 2548) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ โดยเรียกว่า The 10 Ds มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Dream หมายถึง ผู้ประกอบการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและธุรกิจ อีกทั้งยังสามารถทำให้ความฝันของตนเองนั้นเป็นจริงและประสบความสำเร็จได้

2. Decisiveness หมายถึง เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น แน่วแน่ต่อเป้าหมายที่วางไว้ มีความรวดเร็วคล่องแคล่วในการตัดสินใจ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จของการประกอบธุรกิจ

3. Doers หมายถึง เมื่อผู้ประกอบการตัดสินใจที่จะกระทำการใดแล้วนั้น จะต้องมีความรวดเร็ว ถีบไว พร้อมที่จะลงมือทำทันที

4. Determination หมายถึง ผู้ประกอบการมีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ แม้จะต้องเผชิญกับปัญหาอันใหญ่หลวงเพียงใด

5. Dedication หมายถึง ผู้ประกอบการเป็นผู้อุทิศตนให้กับการดำเนินธุรกิจ แม้บางครั้งจะต้องสละเวลาส่วนตัวกับเพื่อนและครอบครัว จะทำงานอย่างไม่มีรู้จักเหน็ดเหนื่อยเพื่อความสำเร็จของธุรกิจ

6. Devotion หมายถึง ผู้ประกอบการจะรักและภูมิใจในสิ่งที่ตนเองทำ รวมทั้งสินค้าหรือการบริการของตนเอง ซึ่งผลักดันให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

7. Details หมายถึง ผู้ประกอบการจะเอาใจใส่ในรายละเอียดต่างๆ ของธุรกิจ จะต้องศึกษาหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และนำมาปรับใช้กับธุรกิจของตน

8. Destiny หมายถึง ผู้ประกอบการต้องการที่จะควบคุมชะตาชีวิตของตนเองมากกว่าที่จะต้องพึ่งพาผู้อื่น

9. Dollars หมายถึง ความร่ำรวยและเงินทองไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญของผู้ประกอบการหรือเพียงแค่เครื่องวัดความสำเร็จ ผู้ประกอบการจะมองถึงผลตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับจากความสำเร็จมากกว่า

10. Distribute หมายถึง ผู้ประกอบการจะกระจายอำนาจความเป็นเจ้าของในธุรกิจให้แก่พนักงานที่เห็นว่ามีผลต่อการประสบความสำเร็จของธุรกิจ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษากรณีศึกษาการย้ายถิ่นและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

นิพนธ์ เทพวัลย์ (2523) กล่าวถึงการย้ายถิ่นของทวีปเอเชีย ทวีปเอเชียถึงแม้จะมีจำนวนประชากรมาก แต่มีผู้ย้ายถิ่นข้ามทวีปจำนวนไม่มาก ในสมัยก่อนการย้ายถิ่นข้ามทวีปของชาวเอเชียแทบจะไม่มีเลย เป็นเวลานานจนถึงกลางศตวรรษที่ 19 เมื่อมีการเลิกทาส ทำให้มีการขาดแคลนแรงงานราคาถูกต่อการทำไร่ ทำสวน และวิสาหกิจต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศอาณานิคม จึงทำให้มีการส่งคนงานที่มีสัญญาผูกมัดจากอินเดีย จีน ญี่ปุ่น เข้าไปยังทวีปอื่นๆ โดยที่ประเทศในเอเชียขณะนั้นเป็นประเทศที่ยากจน ย่อมไม่เป็นการยากที่จะหาคนงานที่ต้องการทำงานหนักในที่ห่างไกลและด้วยค่าจ้างแรงงานต่ำ ต่อมาเมื่อระบบนี้กลายเป็นระบบทาสกรรมต่อคนงาน ประกอบกับการที่คนงานเข้ากันไม่ได้กับคนท้องถิ่น รวมทั้งปฏิกิริยาทางการเมืองของประเทศทางเอเชียต่อปัญหาเหล่านี้ ระบบนี้จึงสิ้นสุดลง การย้ายถิ่นของแรงงานที่มีสัญญาผูกมัดมีกฎเกณฑ์เข้มงวดขึ้น จนในที่สุดก็มีการห้ามและต่อมาประเทศต่างๆ มีนโยบายกีดกันการเข้าประเทศของชาวเอเชียด้วย

นิพนธ์ เทพวัลย์ (2523) กล่าวถึงการย้ายถิ่นของญี่ปุ่น การย้ายถิ่นของคนงานที่มีสัญญาผูกมัดชาวญี่ปุ่นข้ามทวีปเริ่มหลังปี ค.ศ.1885 เมื่อประเทศญี่ปุ่นยินยอมให้ประชากรของตนย้ายถิ่นออกนอกประเทศได้ การย้ายถิ่นข้ามทวีปของคนญี่ปุ่นสำคัญๆ มี 2 ทาง ด้วยกัน คือ สูฮาวาย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และอีกทางหนึ่งสู่เปรู และบราซิล

ชาวญี่ปุ่นย้ายถิ่นไปยังฮาวาย เข้าไปทำงานในไร่่อ้อยเป็นส่วนใหญ่ ในระหว่างปี ค.ศ.1885 – ค.ศ.1894 มีชาวญี่ปุ่นประมาณ 30,000 คนในฮาวาย จำนวนคนญี่ปุ่นในฮาวายลดลงในปี ค.ศ.1900

อันเป็นผลจากการออกกฎหมายของสหรัฐฯ ห้ามการย้ายถิ่นเข้าของบรรดาคนงานที่มีสัญญาผูกมัดเข้าฮาวาย (ซึ่งรวมกับสหรัฐฯ ในปี ค.ศ.1987) แต่ระหว่างปี ค.ศ.1901 – ค.ศ.1907 คนงานญี่ปุ่นแบบที่ไม่ได้มีสัญญาผูกมัดย้ายถิ่นเข้าฮาวายมากถึงปีละ 10,000 – 20,000 คน ในปี ค.ศ.1907 มีการจำกัดจำนวนคนงานญี่ปุ่นที่ย้ายถิ่นสู่สหรัฐอเมริกาตามข้อตกลง Gentlemen's Agreement

ส่วนการย้ายถิ่นเข้าสหรัฐอเมริกา เริ่มหลังปี ค.ศ.1885 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานทั่วไปทำงานเกษตรกรรมทางแคลิฟอร์เนียตอนใต้และดินแดนอื่นๆ ปี ค.ศ.1886 – ค.ศ.1924 มีชาวญี่ปุ่นย้ายเข้าสหรัฐอเมริกาถึง 271,000 คน การออกกฎหมายคนเข้าเมืองปี ค.ศ.1924 เป็นการสิ้นสุดการเข้าย้ายถิ่นเข้าสู่สหรัฐฯ ของคนงานชาวญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นในฮาวายและสหรัฐอเมริกาตามสามะโนประชากร ดังนี้

ปีค.ศ.	ฮาวาย	สหรัฐอเมริกา
1910	80,000	72,000
1920	109,000	111,000
1930	140,000	139,000
1940	158,000	127,000

ชาวญี่ปุ่นย้ายถิ่นไปสู่แคนาดาน้อยกว่าสหรัฐอเมริกาและฮาวาย และส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นชั่วคราว ส่วนการย้ายสู่ละตินอเมริกา ชาวญี่ปุ่นได้รับการช่วยเหลือ โดยเฉพาะในเรื่องการเงินจากรัฐบาลญี่ปุ่น โดยมุ่งเข้าสู่บราซิลและเปรู จำนวนคนญี่ปุ่นในเปรูเพิ่มถึง 17,000 คนในปี ค.ศ.1930 และ 20,000 คนในปี ค.ศ.1936 ในเวลาต่อมาเปรูแก้ไขกฎหมายคนเข้าเมือง จำกัดจำนวนคนญี่ปุ่นในประเทศไว้เพียง 16,000 คน ดังนั้นชาวญี่ปุ่นที่มีอยู่ในประเทศเปรูในเวลานั้นจึงมีเกินจำนวนแล้ว การย้ายถิ่นเข้าของชาวญี่ปุ่นจึงถูกห้ามไป ส่วนในบราซิลคนญี่ปุ่นมีเกือบ 151,000 คนในระหว่างปี ค.ศ.1924 – ค.ศ.1937 และในปี ค.ศ.1940 เพิ่มขึ้นถึง 290,000 คน

ด้านการย้ายถิ่นภายในทวีปเอเชีย เมื่อญี่ปุ่นเริ่มมีอำนาจทางการเมือง ญี่ปุ่นเข้ายึดเกาะไต้หวันในปี ค.ศ.1896 เกาหลีและการาฟูโต รวมทั้งแมนจูเรียในปี ค.ศ.1905 ทำให้มีการย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่นออกไปอยู่บริเวณดังกล่าวในปี ค.ศ.1910 ประมาณว่ามีชาวญี่ปุ่นอยู่ในเกาหลี 146,000 คน การาฟูโต 26,000 คน แมนจูเรีย 20,000 คน และได้หวั่น 98,000 คน ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ญี่ปุ่นส่งคนไปอยู่ยังดินแดนที่ตนยึดได้เป็นจำนวนมาก จำนวนคนญี่ปุ่นในดินแดนดังกล่าว

รวมถึงประมาณ 300,000 คนในปี ค.ศ.1910 เพิ่มขึ้นเป็น 849,000 คนในปี ค.ศ.1920 มี 1,321,000 คนในปี ค.ศ.1930 และในปี ค.ศ.1940 เฉพาะพลเรือนชาวญี่ปุ่นอยู่เหล่านี้มักอยู่ในเขตเมืองและประกอบอาชีพทางการค้า อุตสาหกรรม รับราชการและงานอาชีพอื่นๆ นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังย้ายถิ่นเข้าสู่ดินแดนของรัสเซีย ทางเอเชีย อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย พม่า และกลุ่มอินโดจีนด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อขยายกำลังอำนาจความเข้มแข็งของญี่ปุ่นตามพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การยึดครองของตน ทั้งยังเป็นการเพิ่มผลผลิตทางด้านอาหาร แร่ธาตุ และสิ่งอื่นๆ ที่ญี่ปุ่นขาดแคลน รวมทั้งทำให้คนญี่ปุ่นมีงานทำเมื่อประชากรในวันแรงงานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง ชาวญี่ปุ่นประมาณ 6 ล้านคนที่อยู่ยังประเทศต่างๆ ในเขตยึดครอง ต้องย้ายถิ่นกลับคืนสู่ประเทศญี่ปุ่น

มานิตย์ คณะโต (2536) ได้ศึกษาถึงชาวอินเดียที่อยู่ในประเทศไทยและเมืองเชียงใหม่ สรุปว่า การอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอาศัยในประเทศไทยและเมืองเชียงใหม่ของชาวอินเดียเกิดจากการที่ชาวอินเดียตอบสนองสถานการณ์ต่างๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกิดขึ้นในอินเดีย ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ชาวอินเดียพากันอยู่ตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งนี้เพราะเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ คนไทยนิสัยโอบอ้อมอารี ไม่รังเกียจคนต่างชาติต่างภาษา ไม่จำกัดสิทธิผู้อื่นที่นับถือศาสนาอื่น จึงทำให้ชาวอินเดียอพยพเข้ามาสู่ประเทศไทย

Nakavachara (1984) ได้ศึกษาการอพยพย้ายถิ่นของชาวอินเดียที่นับถือศาสนาซิกข์หรือชาวซิกข์เข้ามาสู่ประเทศไทย พบว่าผู้ที่ย้ายถิ่นเข้ามาส่วนใหญ่เกือบครึ่งหนึ่งเดินทางมาคนเดียวในช่วงแรก โดยมีเส้นทางการย้ายถิ่นส่วนใหญ่มาจากตอนเหนือของประเทศอินเดีย ทั้งในรัฐปัญจาบ และบางส่วนของรัฐอุตระประเทศ ผู้ย้ายถิ่นมักเป็นเกษตรกรในชนบทยากจน ซึ่งย้ายถิ่นมาจากเมืองขนาดใหญ่ เช่น เดลี บอมเบย์ และกัลป์กาตา ในช่วงแรกของการย้ายถิ่นมักเป็นการเดินทางโดยทางเรือมายังประเทศสิงคโปร์และเมืองปีนัง จากนั้นจึงมีการอพยพมายังกรุงเทพฯ โดยใช้รถยนต์ หรือรถไฟเป็นพาหนะ ส่วนอีกเส้นทางหนึ่งนั้นเป็นการเดินทางผ่านมาทางประเทศพม่าเข้าสู่ชายแดนประเทศไทยทางภาคเหนือ และในภายหลังได้อพยพต่อมายังกรุงเทพฯ

Kazuko Tatemichi (2543) กล่าวถึงชีวิตชาวญี่ปุ่นหลังเกษียณอายุ สรุปว่า ปัจจุบันนี้คนญี่ปุ่นนิยมมาอยู่ต่างประเทศหลังเกษียณอายุ ด้วยเหตุสำคัญคือไม่อยากจะเข้าบ้านพักคนชรา กระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม (The Ministry of International Trade and Industry) เคยเริ่มโครงการ Silver Columbia Plan ซึ่งให้คนที่เกษียณอายุแล้ว ไปอยู่ที่ Columbia แต่

โครงการนี้ล้มเหลวเพราะไม่เป็นที่นิยมนักในการส่งผู้สูงอายุออกนอกประเทศ แต่ในประเทศญี่ปุ่นมี
 มุฉินิธินิติบุคคล Long Stay ซึ่งสนับสนุนให้กับคนที่อยากจะอยู่ต่างประเทศหลังเกษียณอายุด้วย

Kazuto Tatemichi พูดถึงเงื่อนไขที่จะเลือกประเทศนั้นๆ ดังต่อไปนี้

1. ความราบรื่นดี
2. อากาศดี อบอุ่น
3. อาหารอร่อย
4. คนใจดี นิสัยดี
5. ค่าครองชีพถูก
6. ใช้ภาษาอังกฤษได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533) ได้กล่าวไว้ว่า การที่คนเราจะมี
 ชีวิตอยู่ได้ก็ต้องมีที่อยู่อาศัย มีการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสม ในการตั้งถิ่นฐานนั้นมนุษย์จะเลือกถิ่นฐาน
 ที่มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถจะเพาะปลูกหรือประกอบอาชีพได้ การคมนาคมที่สะดวก ความ
 ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติหรือการป้องกันตัว ป้องกันประเทศ ซึ่งนับเป็นปัจจัยในการเลือกถิ่นฐาน
 อย่างหนึ่ง

เศกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2541) ได้ศึกษาถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานไทยใน
 ญี่ปุ่น ศึกษากรณีแรงงานนอกระบบ การอพยพแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor
 Migration) ได้กล่าวว่า เป็นเรื่องที่มีมาแต่สมัยโบราณ เนื่องจากประชาชนในประเทศหนึ่งๆ จะได้รับ
 ผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง จึงเกิดการ
 อพยพแรงงานข้ามประเทศ โดยที่เหตุผลทางเศรษฐกิจจะเป็นตัวกระตุ้นสำคัญให้เกิดจากอพยพ
 แรงงานระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานที่อพยพมาจากประเทศที่มีระดับการพัฒนาดำรง
 ประเทศที่ระดับการพัฒนาลดกว่า

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่แท้จริง และเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งต้องใช้เทคนิค และวิธีการศึกษาหลายรูปแบบ โดยที่ผู้วิจัยได้รับการรับรองจากผู้แนะนำชาวญี่ปุ่นกับผู้ให้ข้อมูลเป็นอย่างดี จึงทำให้บรรยากาศของการเก็บข้อมูล พุคคฺย การสังเกต การสัมภาษณ์เป็นไปด้วยความราบรื่นเป็นกันเอง ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือและวิธีการในการวิจัย ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยได้ใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และพยายามให้บรรยากาศของการสัมภาษณ์พุคคฺยเป็นไปด้วยความเป็นกันเอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ โดยเจาะลึกของข้อมูลของเหตุการณ์ย้ายถิ่น ปัจจัยในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ การประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และปัญหาในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตพื้นที่ของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิค Snowball เป็นจำนวน 5 คน

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยในเชิงคุณภาพแบบเจาะจง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่
2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยแหล่งข้อมูล 2 ลักษณะ ได้แก่
 - 2.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ ตำราวิชาการ หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์/รายวัน นิตยสาร ตลอดจนบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวญี่ปุ่น
 - 2.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตพฤติกรรม

บทที่ 4

บทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 จะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของจังหวัดเชียงใหม่และผู้นับ รวมถึงบทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา ปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดเชียงใหม่

เมืองเชียงใหม่ มีชื่อที่ปรากฏในตำนานว่า “นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่” เป็นราชธานีของอาณาจักรล้านนาไทยมาตั้งแต่พระยามังรายได้ทรงสร้างขึ้น เมื่อปี พ.ศ.1839 ซึ่งมีอายุครบ 710 ปีในปี พ.ศ.2549 และเมืองเชียงใหม่ได้มีวิวัฒนาการสืบเนื่องกันมาในประวัติศาสตร์ตลอดมา เชียงใหม่มีฐานะเป็นนครหลวงอิสระ ปกครองโดยกษัตริย์ราชวงศ์มังรายประมาณ 261 ปี (ระหว่างปี พ.ศ.1839 – พ.ศ.2100) ในปี พ.ศ.2101 เชียงใหม่ได้เสียเอกราชให้แก่กษัตริย์พม่าซึ่งบุเรงนอง และได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่านานร่วมสองร้อยปี จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงช่วยเหลือล้านนาไทยภายใต้การนำของพระยาภาววิไลและพระยาจำบ้านในการทำสงครามขับไล่พม่าออกไปจากเชียงใหม่และเมืองเชียงใหม่ได้สำเร็จ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สถาปนาพระยาภาววิไลเป็นเจ้าเมืองเชียงใหม่ ในฐานะเมืองประเทศราชของกรุงเทพมหานครและมีเชื้อสายของพระยาภาววิไล ซึ่งเรียกว่าตระกูลเจ้าเจ็ดตน ปกครองเมืองเชียงใหม่ เมืองลำพูนและลำปางสืบต่อมา จนกระทั่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้โปรดให้ปฏิรูปการปกครองหัวเมืองประเทศราช ได้ยกเลิกการมีเมืองประเทศราชในภาคเหนือ จัดตั้งการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล เรียกว่า มณฑลพายัพ และเมื่อปี พ.ศ.2476 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ปรับปรุงการปกครองเป็นแบบจังหวัด เชียงใหม่จึงมีฐานะเป็นจังหวัดจนถึงปัจจุบัน

สภาพทั่วไปของจังหวัดเชียงใหม่

ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

1. ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศไทย เส้นรุ้งที่ 16 องศาเหนือ สูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 1,027 ฟุต (310 เมตร) ห่างจากกรุงเทพมหานคร 720 กิโลเมตร

2. มีพื้นที่ประมาณ 20,107.057 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,566,910 ไร่ จำแนกเป็น

2.1 พื้นที่ป่าไม้ 69.92 % (8,787,656 ไร่)

2.2 พื้นที่ทำการเกษตร 12.82 % (1,611,971 ไร่)

2.3 พื้นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ 17.26 % (2,167,971 ไร่)

ลักษณะภูมิอากาศ

มีสภาพอากาศค่อนข้างเย็นเกือบตลอดทั้งปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 25°C อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31°C อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20°C

ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปมีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาและป่าละเมาะ มีที่ราบอยู่ตอนกลางตามสองฟากฝั่งแม่น้ำปิง มีภูเขาสูงที่สุดในประเทศไทย คือ “ดอยอินทนนท์” สูงประมาณ 2,565 เมตร อยู่ในเขตอำเภอจอมทอง นอกจากนี้ยังมีดอยอื่นๆ ที่มีความสูงรองลงมาอีกหลายแห่ง เช่น ดอยฟ้าห่มปก สูง 2,297 เมตร ดอยหลวงเชียงดาว สูง 2,195 ดอยสุเทพ สูง 1,678 เมตร

สภาพพื้นที่แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

พื้นที่ภูเขา ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของจังหวัด คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 80% ของพื้นที่จังหวัด เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารไม่เหมาะต่อการเพาะปลูก

พื้นที่ราบลุ่มน้ำและที่ราบเชิงเขา กระจายอยู่ทั่วไประหว่างหุบเขาทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ อันได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำฝาง และลุ่มน้ำแม่งัด เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเกษตร

เนื้อที่ป่าไม้

มีเนื้อที่ป่าไม้เหลืออยู่ 8,787,500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.93 ของเนื้อที่จังหวัด

จำนวนประชากร

มีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,686,209 คน แยกเป็น ชาย 829,816 คน หญิง 859,393 คน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 84 คน/ตร.กม. (ความหนาแน่นประชากรทั้งประเทศเฉลี่ย 120 คน/ตร.กม.)

ลักษณะทางกายภาพของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นโดยทั่วไปนั้นมีพื้นที่แคบ โดยมีพื้นที่ประมาณ 377,873 ตาราง แต่มีประชากรพักอาศัยอยู่มากประมาณ 130 ล้านคน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 343 คน/ตร.กม. ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติน้อยและเกือบไม่มีทรัพยากรที่เป็นพื้นฐานสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นของตนเอง ทำให้บริษัทญี่ปุ่นนั้นมองหาพื้นที่อื่นในการขยายธุรกิจ เช่น ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น และถึงแม้ว่าประเทศญี่ปุ่นจะมีความเจริญมาก แต่ก็มีการแข่งขันมาก มีค่าครองชีพสูง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนญี่ปุ่นบางกลุ่มเลือกที่จะย้ายออกไปอาศัยอยู่ในประเทศอื่นๆ รวมทั้งประเทศไทย

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ทางตะวันตกติดกับคาบสมุทรเกาหลี และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้น ส่วนทางทิศเหนือ ติดกับประเทศรัสเซีย มีทะเลโอค็อตสค์เป็นเส้นแบ่งแดน ญี่ปุ่นมีเนื้อที่กว่า

377,873 ตารางกิโลเมตร นับเป็นอันดับที่ 62 ของโลก หมู่เกาะญี่ปุ่นประกอบไปด้วยเกาะน้อยใหญ่กว่า 3,000 เกาะ เกาะที่ใหญ่ที่สุดก็คือเกาะฮอนชู ฮอกไกโด คิวชู และ ชิโกกุ ตามลำดับ เกาะของญี่ปุ่นส่วนมากจะเป็นหมู่เกาะภูเขา ซึ่งในนั้นมีจำนวนหนึ่งเป็นภูเขาไฟ เช่น ภูเขาไฟฟูจิ ภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ เป็นต้น

จากการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ.2001 ปัจจุบันประชากรของญี่ปุ่นมีมากเป็นอันดับที่ 10 ของโลก คือประมาณ 130 ล้านคน โดยที่เมืองหลวงของญี่ปุ่นคือกรุงโตเกียว ซึ่งถ้ารวมบริเวณปริมณฑลเข้าไปด้วยแล้วจะกลายเป็นเขตเมืองที่ใหญ่ที่สุดในโลกที่มีประชากรอยู่อาศัยมากกว่า 30 ล้านคน ประชากรมีอายุคาดหมายโดยเฉลี่ยประมาณ 82.07 ปี จึงนับเป็นประเทศที่มีประชากรอายุยืนยาวที่สุดประเทศหนึ่งในโลก โครงสร้างประชากรของญี่ปุ่นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องมาจากการที่เด็กที่เกิดมาในยุคเบบี้บูมหลังสงครามโลกเริ่มเข้าสู่วัยชรา ในขณะที่อัตราการเกิดตั้งแต่ปี ค.ศ.1982 มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ในขณะที่สัดส่วนของผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยที่ในปี ค.ศ.2005 ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปมีมากถึง 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมดการที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปทำให้เกิดปัญหาสังคมหลายอย่าง เช่น ปัญหาแรงงานที่ลดลง และภาระเงินบำนาญของคนหนุ่มสาวเพิ่มมากขึ้น

ที่ตั้ง หมู่เกาะญี่ปุ่นประกอบด้วยเกาะใหญ่ๆ 4 เกาะ คือ เกาะฮอกไกโด (Hokkaido) เกาะฮอนชู (Honshu) เกาะชิโกกุ (Shikoku) และ เกาะคิวชู (Kyushu) เรียงรายติดต่อกันและเกาะเล็กๆ อีกประมาณ 3,900 เกาะ หมู่เกาะทั้ง 4 นี้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปเอเชีย โดยทอดตัวเป็นแนวโค้งจากทิศเหนือที่ละติจูด 45 องศาเหนือ ถึงทิศใต้ที่ละติจูด 31 องศาเหนือ

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ของญี่ปุ่นเป็นภูเขาถึงร้อยละ 72 ของพื้นที่ทั้งหมด เทือกเขาและภูเขาเกือบจะปรากฏทั่วไปในเกาะต่างๆ ของญี่ปุ่น ประเภทของภูเขาที่พบในหมู่เกาะญี่ปุ่น จะมีทั้งภูเขาธรรมดาและภูเขาไฟ ทั้งที่ดับแล้วและยังคุกรุ่นอยู่ การที่ยังมีภูเขาไฟที่คุกรุ่นนี้ทำให้เกิดแผ่นดินสะเทือนบ่อยๆ และเกิดแผ่นดินไหวเป็นครั้งคราว

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่เกาะญี่ปุ่นเป็นภูเขาและเทือกเขา ญี่ปุ่นจึงมีพื้นที่ที่เป็นที่ราบอยู่ไม่มากนัก ที่ราบส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็ก เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ราบชายฝั่ง ที่ราบตามหุบเขา แอ่งที่ลุ่มบนภูเขาหรือที่ราบสูงที่เกิดจากถ้ำถ่านภูเขาไฟ

นอกจากภูเขาและที่ราบแล้ว หมูเกาะญี่ปุ่นยังมีแม่น้ำจำนวนมากที่มีต้นกำเนิดมาจากภูเขา และไหลผ่านหุบเขา ทำให้มีกระแสน้ำไหลเชี่ยว และเป็นแม่น้ำสายสั้นๆ

ลักษณะภูมิอากาศ หมูเกาะญี่ปุ่นตั้งอยู่ในเขตอบอุ่นและตอนปลายทางตะวันออกเฉียงเหนือของเขตร้อนที่แผ่คลุมพื้นที่ ตั้งแต่ญี่ปุ่น คาบสมุทรเกาหลี จีน ไปจนถึงอินเดีย ภูมิอากาศโดยทั่วไป อบอุ่นสบาย แม้ว่าในแต่ละพื้นที่ที่อากาศจะแตกต่างกันค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เนื่องจากกระแสลมจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือในฤดูหนาว และกระแสลมจากมหาสมุทรจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านในฤดูหนาว

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้ญี่ปุ่นมีฤดูกาล 4 ฤดู คือ ฤดูหนาว ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน และฤดูใบไม้ร่วง

สภาพสังคมของญี่ปุ่น

ศาสนา ศาสนาสำคัญในญี่ปุ่นมีสองศาสนาได้แก่ ชินโต และ พุทธศาสนา แม้ว่าคนส่วนใหญ่ในปัจจุบันกล่าวว่าพวกเขาไม่มีความรู้สึกเป็นพิเศษในศาสนาใด แต่คนจำนวนมากปฏิบัติตามประเพณีพิธีกรรมของทั้งศาสนาชินโตและพุทธศาสนา

วัฒนธรรม วัฒนธรรมญี่ปุ่นในปัจจุบันปะปนกันหลายแบบ โดยที่วัฒนธรรมที่สืบทอดมาจากสมัยโบราณของญี่ปุ่น เช่น ศิลปะการชงน้ำชา หรือการจัดดอกไม้ เป็นต้น โดยในปัจจุบัน วัฒนธรรมญี่ปุ่นประกอบขึ้นจากการผสมกันระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ รวมถึงวัฒนธรรมทางตะวันตกและตะวันออก

อาหาร ญี่ปุ่นมีข้าวเป็นหลัก ประกอบกับผัก ปลา และเนื้อ แต่อาหารฝรั่งหรืออาหารจีนก็ได้รับความนิยมเช่นเดียวกัน มีอาหารจำหน่ายทุกประเภท ญี่ปุ่นมีทรัพยากรน้ำที่เพียงพอและระบบอุปกรณ์ทางด้านสาธารณสุขที่เพียบพร้อม น้ำประปาในทุกแห่งทั่วประเทศสามารถใช้ดื่มได้หมด

สภาพเศรษฐกิจของญี่ปุ่น

เศรษฐกิจของญี่ปุ่นเป็นการผสมผสานกันเป็นอย่างดีของอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การคลัง เกษตรกรรม และองค์ประกอบอื่นๆ ทั้งหมดของโครงสร้างเศรษฐกิจสมัยใหม่ เศรษฐกิจของประเทศมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมขั้นสูง โดยมีแรงสนับสนุนจากการสื่อสารข่าวสารข้อมูลที่กว้างขวาง และการขนส่งที่มีการพัฒนาสูงสุด ความสำคัญของภาคการผลิตและบริการ อาทิเช่น การขนส่ง การค้าส่ง และค้าปลีก ตลอดจนการธนาคารซึ่งเป็นหลักใหญ่ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศคือ ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างจุดเด่นแก่เศรษฐกิจของญี่ปุ่น ขณะที่ผลผลิตที่ได้จากอุตสาหกรรมขั้นต้น อย่างเช่น เกษตรกรรมและการประมงมีส่วนความสำคัญลดลง จุดเด่นอีกประการหนึ่งของเศรษฐกิจญี่ปุ่นคือความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

ญี่ปุ่นเป็นประเทศหมู่เกาะที่ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติและยังมีประชากรกว่า 130 ล้านคนที่อยู่กันอย่างหนาแน่นในพื้นที่จำกัด ถึงแม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าว อีกทั้งฐานการผลิตได้ถูกทำลายอย่างย่อยยับระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ญี่ปุ่นก็สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจของตนได้และยังกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำประเทศหนึ่งในโลกอีกด้วย อย่างไรก็ตามในเวลาเดียวกัน กระบวนการขยายตัวทางอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพและเงื่อนไขเศรษฐกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในช่วงไม่กี่ปีมานี้ก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจมากมาย ซึ่งญี่ปุ่นจำต้องเผชิญอยู่ในเวลานี้

บทสัมภาษณ์

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการสัมภาษณ์ และการถ่ายทอดประสบการณ์ของการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นที่ได้ทำการย้ายถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยและดำเนินกิจการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดประเด็นในคำถามการสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 9 ข้อ ดังนี้

1. อาชีพก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?
2. รวมระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย? โดยไม่ใช่สถานะนักท่องเที่ยว

3. เคยมาประเทศไทยก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ มาเชียงใหม่ครั้งแรกมาทำอะไร ?

4. ภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยก่อนมาครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง?

5. มีบุคคลที่แนะนำให้มาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ?

6. เหตุปัจจัยใดที่ทำให้ย้ายถิ่นข้ามชาติและมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

7. ในการประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในด้านใดบ้าง ?

8. ช่วยเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจระหว่างบริษัทนำเข้าเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ?

9. ความคิดเห็นต่อแนวโน้มธุรกิจนำเข้าเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ?

ดังนั้นเนื้อความในส่วนนี้จะไม่มุ่งเน้นความถูกต้องของไวยากรณ์ตามหลักการใช้ภาษาไทย หรือความสละสลวยของสุนทรียทางภาษา แต่มุ่งที่จะแสดง “ความจริง” และการถ่ายทอดในลักษณะที่สะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งก็คือ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ได้มาเปิดดำเนินธุรกิจอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวน 5 ราย ซึ่งใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Snow Ball ซึ่งจากการสำรวจทั้งหมดทราบว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มีอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมดนั้นมีอยู่ 7 บริษัทหรือ 7 ราย โดยผู้วิจัยสามารถนัดสัมภาษณ์ได้ 5 ราย โดยได้ถูกการปฏิเสธการสัมภาษณ์ 1 ราย เนื่องจากเหตุการณ์การดำเนินธุรกิจชั่วคราว เนื่องจากต้องกลับไปรักษาสุขภาพที่ประเทศญี่ปุ่น อีกหนึ่งรายกำลังขายกิจการให้กับชาวอังกฤษ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5

รายนั้นมีคุณสมบัติที่อยู่ในกรอบของผู้วิจัย ซึ่งก็คือ เป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ได้เปิดดำเนินธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ 1

เพศ	ชาย
อายุ	35 ปี
เกิดที่	เขตคันไซ ประเทศญี่ปุ่น
การศึกษา	ปริญญาตรี ที่ประเทศญี่ปุ่น
ศาสนา	ไม่มี
สถานภาพ	สมรส

1. อาชีพก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

อาชีพก่อนหน้านั้นคือเป็นผู้จัดการร้านอาหารญี่ปุ่นที่เขตคันไซ ประเทศญี่ปุ่น โดยได้ดูแลในส่วนต่างๆ ของร้านและบางครั้งก็ได้เจอลูกค้าชาวไทยบ้าง โดยที่ส่วนมากจะเป็นนักศึกษาไทยที่มาศึกษาอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น แต่ก็แอบคิดว่าพอมารเรียนหนังสือที่ต่างประเทศ (ญี่ปุ่น) คงอดห่วงที่ค้อออกเก็บไว้ (คิดว่าคนไทยทุกคนเป็นคนค้อยาว (กระเหรียงค้อยาว))

2. รวมระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย? โดยไม่ใช่สถานะนักท่องเที่ยว

ถ้ารวมระยะเวลาทั้งหมดโดยนับตาม Visa ที่ได้รับในประเภทที่ไม่ใช่นักท่องเที่ยวก็ประมาณ 5 ปีแล้ว ซึ่งการที่จะได้มาซึ่ง Visa ประเภทนี้นั้นมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก และเสียเวลาเป็นอย่างมากในการติดต่อกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทย

3. เคยมาประเทศไทยก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่? มาเชียงใหม่ครั้งแรกมาทำอะไร?

เคยได้มาเที่ยวในประเทศไทยแบบนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยได้เดินทางมากับเพื่อนอีก 2 คน เมื่อประมาณ 7 ปีที่แล้ว โดยได้ท่องเที่ยวอยู่ที่กรุงเทพฯ ประมาณ 4 วัน และจังหวัดเชียงใหม่ 4 วัน ซึ่งก็ได้ทำให้รู้จักกับประเทศไทยมากขึ้นและเห็นถึงรูปแบบการดำเนินกิจการธุรกิจนำเที่ยวและ

รูปแบบการบริการของธุรกิจนำเข้าในประเทศไทยมากขึ้นซึ่งในตอนนั้นก็ยังไม่มีความคิดในการที่จะมาเปิดหรือดำเนินการธุรกิจอะไรในประเทศไทย

ส่วนจะอยู่จังหวัดเชียงใหม่มานานแค่ไหนก็คิดว่าจะอยู่จนสิ้นใจที่นี่เลย เพราะถ้าไปตายที่ญี่ปุ่นก็คงจะเป็นภาระให้ทางครอบครัวอีกมาก เพราะค่าทำพิธีต่างๆ ที่ญี่ปุ่นแพงมากๆ ถึงมากที่สุด แพงขนาดที่สามารถซื้อบ้านที่เชียงใหม่ได้สบายๆ ตอนนี้ก็กำลังพยายามที่จะขอสัญชาติไทยให้ซึ่งค่าธรรมเนียมก็แพงเอาการรู้สึกว่าจะประมาณ 1 แสนกว่าบาทได้ แต่ภรรยาก็ไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าไรหรอก เพราะตัวผมอาจต้องสละสัญชาติญี่ปุ่นทิ้งเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญชาติไทย แต่ผมก็เข้าใจอะไรที่เกี่ยวกับประเทศไทยเยอะเหมือนกัน ซึ่งกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมก็ได้ไปเข้าร่วมด้วยเยอะแยะไปหมด ถึงแม้ว่าบางอย่างจะไม่เข้าใจก็ตาม แต่ผมก็ชอบทำนะสนุกดี เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ไปด้วย โดยที่ผมคิดว่า วัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรมที่ดีมาก ทำกันเป็นกลุ่ม เป็นครอบครัว ช่วยให้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยต่างๆ มากมายหลายอย่าง ผมว่าบางอันผมรู้ดีกว่าคนไทยซะอีก แต่ดูเหมือนคนไทยจะไม่ค่อยให้ความสนใจในวัฒนธรรมของตนเองเท่าที่ควร

ถ้าถามผมว่าตอนนี้ อยากเป็นคนชาติอะไรผมสามารถตอบได้เลยว่าอยากเป็นคนไทยมากกว่า เพราะถ้าผมอยู่ญี่ปุ่นผมจะต้องคอยทำตัวเคร่งขรึมตลอดเวลา โดยเฉพาะเวลาทำงานก็ประมาณว่าทำตัวเป็นหุ่นยนต์นั่นแหละ แต่ว่าคนญี่ปุ่นก็เก่งการสร้างหุ่นยนต์นี่นา ก็เลยทำตัวเหมือนหุ่นยนต์ซะเลย ที่จริงผมก็ไม่ค่อยชอบนะกับการที่จะต้องทำตัวเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลา เพราะตัวจริงๆ ของผม ก็อย่างที่เห็นอยู่ก็จะบ๊อบบะมากกว่า เพราะว่าวัฒนธรรมที่ญี่ปุ่น ผู้ชายไม่ควรที่จะโชว์อารมณ์ใดๆ ออกมา ประมาณว่าจิตใจแกร่งดังหินผา ประมาณชามูไรถึงจะดูเท่และคูดี ทำนองนั้น

กลับมาที่กิจกรรมประเพณีที่ทำร่วมกับคนไทยบ่อยๆ ในช่วงหลังๆ นี้ก็คือ กิจกรรมงานประเพณีของญี่ปุ่นที่มีการจัดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ นั่นเอง ซึ่งคนไทยให้ความสนใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นของเรามากกว่าวัฒนธรรมไทยอีกนะผมว่า โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษาบางที่เจอกันในงานญี่ปุ่นบ่อยจนสนิทก็มีหลายคนนะ และรู้สึกพวกเค้าจะชอบศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นมาเยอะมาก อันไหนไม่เข้าใจก็จะมาถาม มีหน้าซ้ำหลายคนก็พูดภาษาญี่ปุ่นได้เก่งมากๆ ก็รู้สึกภูมิใจนะที่คนไทยชอบประเพณีและวัฒนธรรมของญี่ปุ่น แต่ก็ขอต่ออีกนิดหนึ่งที่คนไทยส่วนมากชอบคิดว่าผู้ชายญี่ปุ่นบ้าเซ็กซ์และชาติสม์ ขอยืนยันว่าคงเป็นส่วนน้อยนะ กลุ่มเพื่อนคนไทยก็บอกว่า รู้มาจากข่าวลือต่างๆ นานา ซึ่งที่มาก็อาจจะมาจากหนังอย่างว่า ที่สร้างภาพพจน์ไม่ดี

ให้แก่ผู้ชายญี่ปุ่น ไม่ได้บอกว่าผู้ชายญี่ปุ่นดีทั้งหมดนะ ผมก็เคยเปรียบเทียบบอกว่ามันก็คล้ายกับการที่คนญี่ปุ่นคิดว่าประเทศไทยมีโสเภณีมากนั่นแหละเค้าถึงจะเข้าใจ แต่ทุกคนทุกอย่างก็ต่างมีข้อดีข้อเสียทุกคน ผู้ชายญี่ปุ่นที่ติดติกรรยาคนไทยจนต้องเข้าโรงพยาบาลก็มีให้เห็นบ่อยครั้งที่ญี่ปุ่น

4. ภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยก่อนมาครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง?

ก่อนมาประเทศไทยครั้งแรกนั้นก็ได้เห็นรูปกระเหรี่ยงคอยาว กระต๋อม ช้าง วัว ควาย ก็เลยคิดว่าคนไทยทุกคนคือกระเหรี่ยงคอยาว ไม่มีถนน ทีวี อยู่กระต๋อมไม่มีรถ จั๊ซ้าง ม้า วัว ควาย และมีโสเภณีเยอะ อะไรประมาณนี้ แต่พอขึ้นเครื่องบินของการบินไทย ความคิดเริ่มเปลี่ยนเพราะเจอปักงานบริการบนเครื่องบินแต่ละคนดูสวย ดูดี ก็เลยชักจะไม่แน่ใจ แต่ก่อนนั้นก็แอบหวังที่จะเจอปักงานบริการบนเครื่องคอยาว เอาเป็นว่าภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยครั้งแรกเป็นไปในทางบวก

โดยที่หลังจากการมาเที่ยวที่ประเทศไทยครั้งแรกก็รู้สึกชอบประเทศไทยอย่างมากและอยากมาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ เพราะคิดว่ากรุงเทพฯ คล้ายกับญี่ปุ่นเกินไปและที่ชอบมากที่สุด คือคนเชียงใหม่ ส่วนมากเป็นคนใจดี นิสัยดี อากาศก็ไม่หนาวจนเกินไป อาหารก็อร่อย ผมชอบอาหารไทยมากๆ ถึงแม้จะเผ็ดไปหน่อย และที่สำคัญค่าครองชีพถูกมาก

5. มีบุคคลที่แนะนำให้มาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ?

ไม่เคยมีใครแนะนำให้มาอยู่ที่นี้เลย รวมทั้งภรรยาผมก็ยังไม่อยากอยู่ที่เชียงใหม่ แต่อยากอยู่ที่ญี่ปุ่นมากกว่า ทั้งที่เธอก็เป็นคนเชียงใหม่ แต่ผมชอบเชียงใหม่มากๆ บางครั้งก็ทะเลาะกันเพราะเรื่องนี้บ่อยๆ ผมก็พยายามอธิบายว่าอยู่ที่ญี่ปุ่นไม่ได้สุขสบายอย่างที่คิดหรอก มีแต่ความวุ่นวาย อะไรก็แพงไปหมด แต่ผมก็เข้าใจนะว่า วัฒนธรรมคนไทย คิดว่าการได้ไปต่างประเทศหรืออยู่ต่างประเทศเป็นเรื่องโก้หรู เชิดชูวงศ์ตระกูล อีกอย่างคือคนญี่ปุ่นที่ประเทศญี่ปุ่นถูกผู้หญิงไทยมากๆ โดยอาจเหมารวมว่าเป็นโสเภณีเลยก็ได้ ส่วนตัวผมก็จะถูกเหมารวมว่า ไม่มีปัญหาหาผู้หญิงญี่ปุ่น เป็นพวกโอตาคุ (OTAKU) (พวกเก๋ม เป็น) ที่ผู้หญิงไม่ต้องการนั่นแหละถึงได้มีภรรยาไทย ซึ่งเมื่อก่อนผมก็คิดอย่างนั้นด้วยแหละแต่ก็ไม่นึกว่าจะเป็นซะเอง ซึ่งมันก็มีข่าวลือในวงผู้ชายด้วยกันตั้งนานแล้วว่าถ้าไม่สามารถที่จะหาผู้หญิงญี่ปุ่นที่จะมาแต่งงานด้วยก็มาที่ประเทศไทย ไม่เกิน 1

เดือน ก็ได้แล้ว ไม่ว่าผู้ชายจะหน้าตาไม่หล่อ ไม่ฉลาด พิกการ แก่ เดียวก็หาได้ไม่ได้ดูถูกผู้หญิงไทยนะ แต่มันมีข่าวลืออย่างนั้นจริงๆ

อีกอย่างถ้ามีลูกเป็นลูกครึ่งไทย-ญี่ปุ่น (พ่อญี่ปุ่น-แม่ไทย) แล้วอยู่ญี่ปุ่น จะถูกรังแก ถูกด่าเหยียดหยามจากเพื่อนๆ ในชั้นเรียนอย่างมาก จะเห็นข่าวอยู่บ่อยๆ ว่าเด็กลูกครึ่งไทย-ญี่ปุ่นถูกรังแกจนเครียดเข้าโรงพยาบาล คำคำที่ขอดนิมิตที่จะถูกเพื่อนเรียกตลอดก็คือ “พ่อเฒ่า – แม่โสเภณี” ในทางกลับกันอยู่ที่นี้ (ประเทศไทย) แล้วมีลูกครึ่ง ผู้คนก็จะนิยมชมชอบรักใคร่เอ็นดูอย่างมากๆ ดูเหมือนคนไทยจะชอบลูกครึ่งมากกว่าเด็กไทยแท้ซะอีก

6. เหตุปัจจัยใดที่ทำให้ย้ายถิ่นข้ามชาติและมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

เหตุที่ตัดสินใจย้ายถิ่นมาอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่และเปิดธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ก็เพราะว่าเศรษฐกิจที่ญี่ปุ่นไม่ค่อยดีคนตกงานก็มีอัตราส่วนที่สูงมาก นักศึกษาที่จบการศึกษาใหม่ก็ว่างงานเยอะมาก แต่ที่สำคัญก็คือผมชอบจังหวัดเชียงใหม่ และมีภรรยาเป็นคนเชียงใหม่ถึงแม้ว่าเธอไม่ได้อยากอยู่ที่ประเทศไทยก็ตาม แต่ผมก็ตัดสินใจที่อยากมีธุรกิจเป็นของตนเอง เพราะว่าตอนอยู่ที่ญี่ปุ่นก็เป็นพนักงานในบริษัทมาก่อน ซึ่งช่วงแรกของการย้ายมาอยู่อาศัยที่จังหวัดเชียงใหม่ก็ได้ไปเป็นอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่นอยู่ช่วงหนึ่ง และเพื่อศึกษาวัฒนธรรมของคนไทยไปด้วย แต่ก็มีปัญหาในด้านการปรับตัวอยู่บ้าง ไม่ว่าจะเป็นระบบการขนส่งมวลชนที่ล้มเหลวอย่างหนัก ไปมาลำบากมากๆ ถ้าไม่มีรถเป็นของตนเอง รถนี้เป็นเหมือนสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ของคนที่นี่เลย (No car no life) แต่กว่าจะตัดสินใจซื้อรถยนต์ก็คิดนานมาก เพราะที่นี้ระบบขนส่งไม่ดี แต่รถยนต์ขายแพงกว่าที่ญี่ปุ่นมากๆ และภรรยาผมก็บอกว่าซื้อมอเตอร์ไซด์อันตรายมากๆ ก็เลยตัดสินใจซื้อ แต่ดีที่ค่าดูแลรักษารถยนต์ถูกกว่าญี่ปุ่น ราคาอาหารถูกกว่ามาก ส่วนเรื่องภาษาที่ปัจจุบันพูดไทยได้ก็เพราะไปเรียนภาษาไทยที่ YMCA เชียงใหม่ บวกกับคุยกับนักเรียนที่เป็นคนไทยเยอะเลยพูดได้ แต่กับภรรยาจะพูดภาษาญี่ปุ่น เพราะภรรยาไม่ค่อยยอมพูดไทยด้วย ส่วนการเขียนและการอ่านก็พอได้บ้าง แต่ไม่ค่อยเก่งและจะอ่านไม่ได้เลยถ้าเป็นลายมือเขียนคนไทย

หลังจากได้ตกลงตัดสินใจที่จะอยู่อาศัยที่จังหวัดเชียงใหม่กับภรรยา แต่ภรรยาอยากกลับไม่ได้อยากอยู่ที่ประเทศไทยอยากอยู่ที่ญี่ปุ่นผมก็ได้ใช้อ่านางเกมบังคับภรรยาว่าจะเปิดธุรกิจอยู่ที่เชียงใหม่ไม่อยู่ที่ญี่ปุ่น ภรรยา ก็เลยใช้อ่านางเกมบังคับให้ซื้อบ้านอยู่ที่นี้ ก็เลยซื้อในนามภรรยาไป เพราะผมเป็นคนญี่ปุ่น ไม่มีสิทธิถือครองที่ดินในประเทศไทยได้ ซึ่งก็อยู่กันครบ คือ พ่อ แม่ ลูก ตา

และขาย อบอุ่นดีจนบางทีก็กลายเป็นร้อนเกินไป โดยที่การเปิดบริษัทหรือธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัด เชียงใหม่ก็เพราะว่า ได้เห็นจำนวนนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นได้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และใน จังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมากประกอบกับ การลงทุนในสายธุรกิจนี้ใช้เงินลงทุนที่ไม่มากมาย เหมือนธุรกิจอื่นๆ และภรรยาที่เคยเป็นมัคคุเทศก์มาก่อนก็เลยพอที่จะมีความรู้ทางด้านสายงานนี้มา พอประมาณ ซึ่งการเปิดดำเนินการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยววันนี้ก็ได้ใช้ชื่อภรรยาอีก เพราะว่าถ้าใช้ชื่อผม (คนญี่ปุ่น) ก็จะมีปัญหาและเรื่องยุ่งยากอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นทางด้านเอกสาร ต่างๆ และทางการเงิน โดยที่ปัจจุบันกิจการก็ไปได้ดียกเว้นปีนี้ (2553) เนื่องจากปัญหาทางด้าน การเมืองของไทยที่นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นจะหายไปเลย เพราะโดยธรรมชาติของคนญี่ปุ่นจะค่อนข้าง หวาดระแวงในเรื่องความปลอดภัยเป็นอย่างมาก

7. ในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในด้านใดบ้าง ?

ปัญหาหลักผมคิดว่าเหมือนรัฐบาล (2553) ได้ละเลยธุรกิจการท่องเที่ยวไป ทั้งที่เป็น หนึ่ง ในแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆ หรือการ โปรโมทการท่องเที่ยวของไทย รวมถึงการให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เป็นต้น

ปัญหาต่อมาก็คือ ปัญหาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่ยังมีคุณภาพ รวมถึงทางด้าน จริยธรรม และวินัย ยกตัวอย่างเช่น มัคคุเทศก์ภาษาญี่ปุ่น ส่วนมากยังมีปัญหาทางการสื่อสาร และการวางตัวกับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น (ลูกค้า) เช่น ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง แต่ทางผมก็ไม่ได้คาดหวัง ที่จะต้องใช้ภาษาได้ถูกต้องแบบร้อยเปอร์เซ็นต์นะครับ เพราะทราบและเข้าใจว่าไม่ใช่เป็นภาษาหลัก ของประเทศนี้ แต่อย่างน้อยในเมื่อเป็นมัคคุเทศก์ก็ควรเข้าใจเกินห้าสิบเปอร์เซ็นต์จะดีกว่า เพราะ โดยส่วนมากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะไม่บอกมัคคุเทศก์ต่อหน้าว่าไม่รู้เรื่อง หรือไม่เข้าใจแต่จะ บอกผ่านบริษัทว่าไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่มัคคุเทศก์อธิบาย เป็นต้น และต่อมาก็เรื่องการวางตัวของ มัคคุเทศก์ ถ้าพูดแบบจริงใจก็จะบอกว่าชอบทำตัวสูงส่งหยิ่งผยองเป็นอย่างมาก ผมไม่อยากจะเล่า รายละเอียดมาก ถ้าไม่เชื่อก็ลองไปสังเกตพฤติกรรมมัคคุเทศก์ขณะนำเที่ยวดูแล้วจะทราบและเข้าใจ รวมถึงกิริยามารยาทและการแต่งกาย ซึ่งบริษัทที่รู้ปัญหาก็ได้ทำชุดยูนิฟอร์มให้ ซึ่งตอนอยู่ในบริษัท หรืออยู่ในสายตาก็จะใส่เสื้อเรียบร้อย แต่พอนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวก็จะถอดออกแล้วใส่ชุดอื่น เช่น เสื้อยืด กางเกงยีนส์ เป็นต้น

ดังนั้นถ้ามองโดยรวมก็ดี ดีที่ว่าคนที่นี้ใจดี เห็นอกเห็นใจคอยช่วยเหลือชาวต่างชาติ แต่ก็ไม่ชอบแนวคิดที่ว่า เห็นคนต่างชาติหรือคนญี่ปุ่นเป็นคนรวยไปทั้งหมด คนญี่ปุ่นรวยอยู่ที่นี้ก็คงจะมีหรรอก แต่ก็คงน้อยมากๆ และคนญี่ปุ่นที่อยู่อาศัยที่นี้ก็ไม่ชอบการแบ่งแยกราคาสินค้าหรือการบริการเป็นราคาต่างชาติ เช่น คนไทย ราคา 100 บาท พอเป็นต่างชาติ 200 บาท หรือการใช้บริการรถสองแถว พอคนขับรู้ว่าเป็นต่างชาติก็ปรับราคาคูณ 3 จากราคาปกติของคนไทยทันที ซึ่งก็ทะเลาะไปหลายครั้งแล้ว

ความจริงใจ และคำมั่นสัญญากับคนไทย ก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่เจอตลอด เช่น สัญญาอะไรกับคนไทย คนไทยจะไม่ค่อยจริงจังกับคำมั่นสัญญานั้นและก็มีมันไปอย่างง่ายๆ อันนี้เจอมาหลายครั้งมาก เรื่องการตรงต่อเวลาก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาหนักของคนไทยเลยที่จะทำอะไรต่างๆ อย่างตรงเวลา เช่น เคยนัดเพื่อนคนไทยเพื่อคุยเรื่องงานตอน 8.00 น. ปรากฏว่ากว่าจะมาก็ 8.40 น. หรือเวลาไปงานแต่งงานของคนไทยที่บัตรเชิญนัดงานเริ่ม 18.00 น. ปรากฏว่าพอเราไป ไม่เห็นมีใครเลยกว่าคนจะมากันจริงๆ ก็ตอน 19.30 น. ซึ่งก็เคยถามคนไทยว่าทำไมมาสายมากขนาดนี้ คนไทยกลับบอกว่ามาตรงเวลาตอน 18.00 น. เป็นเรื่องน่าอาย และก็รู้ว่าไม่มีใครมาหรรอก ซึ่งก็ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่ฝังรากลึกลงไปอย่างมาก ในการที่จะทำให้คนไทยมาตรงเวลาได้ เพราะการมาตรงเวลาเป็นเรื่องน่าอายสำหรับคนไทย

การรักษากฎต่างๆ ของบ้านเมือง รวมถึงกฎจราจรดูเหมือนคนไทยจะทำตามไม่ได้ อย่างเคร่งครัด การข้ามถนนโดยเฉพาตรงทางม้าลายดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่น่าเสี่ยงดวงกับคนข้ามอย่างมาก ถึงแม้จะมีสัญญาณไฟเขียวสำหรับคนข้าม แต่รถต่างๆ ก็หาได้หยุดไม่ กลับขับฝ่าไฟแดงกันอย่างไม่มียติอะไรเลย

8. ช่วยเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจระหว่างบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ?

เจอคำถามนี้ก็ต้องตอบว่า “คนญี่ปุ่นย่อมรู้จักคนญี่ปุ่นดีกว่าคนชาติอื่น” เช่นถ้าถามคำถามนี้กับบริษัทนำเที่ยวของคนไทยว่า What customer want? ผมเชื่อว่าส่วนมากก็จะตอบว่า “ลูกค้าอยากไปเที่ยว” เป็นต้น ซึ่งในความคิดของผมคิดว่าไม่ทั้งหมดอาจจะแค่ 50 เปอร์เซ็นต์ที่ใช่อีก 30 เปอร์เซ็นต์เป็นการบริการ และอีก 20 เปอร์เซ็นต์เป็นการใส่ใจดูแลลูกค้าที่บริษัทคนไทยส่วนใหญ่ละเลย ยกตัวอย่างเช่น

1. เวลาลูกค้าสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้าซึ่งก็คือ Package ทัวร์กับบริษัทคนไทย ผ่านทาง E-mail บริษัทคนไทยส่วนมากจะไม่ค่อยตอบทันที หรืออาจถึงขั้นละเลยไป (ไม่ตอบ) แต่กับบริษัทของผมหรือบริษัทของญี่ปุ่นส่วนมากจะตอบกลับทันทีในสิ่งที่ลูกค้าต้องการทราบในรายละเอียดสินค้าของเรา ซึ่งดูเหมือนคนไทยส่วนมากจะให้ความสำคัญกับ E-mail ที่คิดว่าใช้ในเรื่องไม่มีสาระต่างๆ แต่กับคนญี่ปุ่น E-mail คือสิ่งสำคัญที่น่าเชื่อถือในการดำเนินธุรกิจเพราะถ้าลูกค้าไม่สนใจในสินค้าของเราเขาก็จะไม่มานั่งพิมพ์ E-mail มาถามหรือและโดยส่วนมากลูกค้าที่ E-mail มาถามก็จะเป็นลูกค้าที่มาใช้บริการจริงๆ

2. บริษัทคนไทยไม่ค่อยใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ เช่น ความสะอาดของรถ มัคคุเทศก์ ร้านอาหาร สถานที่ และการแนะนำข้อมูลในเรื่องต่างๆ เป็นต้น

3. บริษัทคนไทยไม่ค่อยใส่ใจในการบริการเท่าที่ควร เพราะตามที่ผมเข้าใจคนไทยจะชอบคิดว่าการบริการของคนไทยนี้ดีที่สุดในโลกนี้ แต่หาได้รู้ไม่ว่าเทียบกับที่ญี่ปุ่นยังไม่ถึงครึ่งเลย อาจจะเป็นเพราะคนส่วนใหญ่ไม่ได้เปิดโลกทัศน์ของตัวเอง โดยไปต่างประเทศและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ประกอบกับก็จะถูกรัฐบาล หรือคนหัวโบราณให้ความรู้ว่าประเทศไทยดีไปทุกอย่าง ทั้งที่มันก็ใช่แต่ไม่ทั้งหมด อย่างเช่น การบริการที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าการบริการที่แท้จริงคืออะไร เป็นต้น

9. **ความคิดเห็นต่อแนวโน้มธุรกิจนำเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?**

ในด้านความคิดเห็นต่อแนวโน้มนั้นผมคิดว่า จังหวัดเชียงใหม่ควรมีแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการซ้ำอีก ซึ่งถ้าครั้งแรกเข้ามาเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่หมดแล้วก็จะเป็นการลำบากในการที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวซ้ำอีกครั้ง ประกอบกับรัฐบาลนี้ (2553) ควรให้ความสนใจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเหมือนกับรัฐบาลอื่นๆ ที่ผ่านมา เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้เป็นหนึ่งในการสร้างรายได้หลักให้กับประเทศและทำให้ชาวต่างชาติได้รู้จักประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ซึ่งก็จะส่งผลให้สินค้าไทยในด้านต่างๆ ได้รับการยอมรับมากขึ้นด้วย

อีกอย่างหนึ่งคือควรมีการบริการการขนส่งมวลชนที่ดีกว่านี้ให้มากๆ จะได้ลดการใช้รถส่วนตัว แต่ก็มีเพื่อนญี่ปุ่นบางคนบอกว่าถึงมีการขนส่งมวลชนอย่างดีเหมือนญี่ปุ่น คนไทยก็คงไม่ใช่ เพราะการใช้รถยนต์คู่เสมือนจะเป็นการแสดงฐานะตัวตนของความรู้ร่ำรวยของคนไทย อีกอย่างหนึ่งก็คือ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ บ่อยครั้งที่ต้องเห็นคนพิการหลายๆ ประเภทประสบปัญหา อย่างกรณีล่าสุดเห็นคนพิการนั่งรถเข็นและจำเป็นต้องข้ามถนนตรงทางม้าลาย สัญญาณไฟเขียวให้ข้ามได้ เขาก็พยายามข้าม แต่ไม่มีรถคันไหนหยุดเลย หลังจากนั้นก็เห็นเค้าเสี่ยงข้ามไปอย่างทุลักทุเล แล้วก็มีปัญหาต่อที่ว่าไม่ทางลาดขึ้นฟุตบาทให้ก็ตั้งอาศัยทักษะบวกคนช่วยยกขึ้นฟุตบาทให้ และฟุตบาทก็ไม่ได้เรียบเลยเป็นหลุมเป็นบ่อ หรือพ่อค้าแม่ค้าขายของเต็มฟุตบาท จนเค้าไม่สามารถผ่านไปได้ ซึ่งผมคิดว่าแนวโน้มนักท่องเที่ยวผู้พิการก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับตลาดการท่องเที่ยวของประเทศด้วยเหมือนกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2

เพศ	หญิง
อายุ	45 ปี
เกิดที่	เขตเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น
การศึกษา	ปริญญาตรี ที่ประเทศญี่ปุ่น
ศาสนา	ไม่มี
สถานภาพ	สมรส

1. อาชีพก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

อาชีพที่เคยทำมาล่าสุดก็คืออาชีพผู้จัดการฝ่าย Tour Operator ที่ญี่ปุ่น ซึ่งก็ทำได้มาประมาณ 8 ปี โดยได้ดำเนินการจัดโปรแกรมนำนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมาเที่ยวประเทศไทยบ่อยครั้ง แต่ส่วนมากจะไปภูเก็ตกับกรุงเทพฯ มากกว่า

2. รวมระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย? โดยไม่ใช่สถานะนักท่องเที่ยว

รวมระยะเวลาตอนนี้ก็อยู่ในประเทศไทยได้ประมาณ 6 ปีแล้ว ซึ่งก็น่าสนใจดี ตอนแรกๆ ที่ย้ายมาก็ไม่คิดว่าจะได้อยู่ยาวนานขนาดนี้ ซึ่งช่วงแรกก็ลำบากนิดหน่อยทางด้าน การติดต่อสื่อสาร เพราะฉันพูดภาษาไทยไม่ได้ ภาษาอังกฤษก็ไม่ค่อยได้ ถึงแม้สามีจะเป็นคนอเมริกันก็

ตาม เพราะเค้าพูดภาษาญี่ปุ่นได้เก่งมาก เราก็เลยใช้ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันกันตลอด แล้วข้อเสียของการพูดภาษาไทยไม่ได้ก็คือเวลาซื้อของจะแพงกว่าคนอื่น เพราะคนไทยจะขายของในราคาคนต่างชาติ และเมื่อมีเวลาว่างฉันก็จะไปเรียนภาษาไทยที่ YMCA เชียงใหม่ เพราะค่าเรียนไม่แพง ประมาณ 2,000 กว่าบาท ต่อเดือน แต่ถ้าไปเรียนภาษาไทยตามมหาวิทยาลัยต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ก็จะประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน ซึ่งก็คิดตามราคาต่างชาติ ซึ่งฉันคิดว่ามันมากเกินไปอย่างมากก็เลยไม่สนใจ

โดยรวมการอยู่ที่นี้ก็ดีถ้าไม่คิดอะไรมากนัก เพราะฉันไม่อยากเอาไปเปรียบเทียบกับที่ญี่ปุ่น ที่นี้สภาพแวดล้อมก็ดี ไม่ค่อยมีอาชญากรรมมากนัก เพราะที่ญี่ปุ่นฉันว่ามีอาชญากรรมบ่อยมากกว่าที่นี้อีก ซึ่งคนไทยส่วนมากไม่รู้ ก็มักคิดว่าที่ญี่ปุ่นปลอดภัยมากกว่า แต่ที่จริงแล้วไม่จริงเลย แม้แต่อยู่ในบ้านก็ยัง ไม่ค่อยปลอดภัยต้องคอยล็อกประตูให้แน่นหนา ใช้กล้องรักษาความปลอดภัยกันตลอด อยู่ที่นี้ยังวางใจได้มากกว่า แต่นั่นรู้สึกอึดอัดใจที่คนไทยชอบคิดว่าคนญี่ปุ่นรวยแล้วก็ชอบโก่งราคาสินค้า ซึ่งช่วงหลังๆ ฉันก็เลยจะไปซื้อของตามห้างสรรพสินค้าหรือซูเปอร์มาร์เกตใหญ่ๆ แทน และฉันก็มีวิธีแก้เบื่อของฉันก็คือ นัดกลุ่มเพื่อนคุยกัน ซึ่งแน่นอน กลุ่มผู้หญิงอยู่ด้วยกันก็จะพูดคุยกับเรื่องต่างๆ รวมถึงการซุบซิบนินทา เรื่องทั่วไป ปัญหาที่เจอ วิธีแก้ไข เพราะแต่ละคนก็เจอสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ก็คอยช่วยเหลือ แนะนำกัน ไป แม่บ้านญี่ปุ่นบางคนก็ไม่ค่อยชอบที่จะอยู่ที่นี้สักเท่าไรหรอก เพราะว่าไม่สะดวกสบายเหมือนที่ญี่ปุ่น เดินทางลำบาก ติดต่อสื่อสารก็ลำบาก ต้องห่างจากเพื่อนๆ ที่ญี่ปุ่น รวมทั้งญาติ พี่น้อง พ่อแม่ แต่สามีก็ไม่ยอมฟัง และไม่กลับก็ต้องจำใจอยู่ ซึ่งโดยส่วนรวมแล้วพวกผู้ชายดูเหมือนจะชอบอยู่ที่นี้มากกว่านะ อาจเป็นเพราะอยู่ที่ญี่ปุ่นเครียดมากกว่าอยู่ที่นี้ก็เป็นได้ แต่ถ้าฉันมีสิทธิในการเลือกหรือมีเงินมากพอ ฉันขอเลือกอยู่ที่ญี่ปุ่นมากกว่านะ อย่างน้อยที่นั่นก็เป็นดินแดนบ้านเกิดของฉัน ซึ่งตอนนี้ก็มีข่าวซุบซิบนินทาฉันว่าอยู่ที่ญี่ปุ่นไม่ไหว (ไม่มีปัญหาอยู่ที่ญี่ปุ่น) ก็เลยมาอยู่ที่นี้ ซึ่งมันก็อาจจะจริงนะ ซึ่งโดยส่วนมาก คนญี่ปุ่นที่มีเงินมากๆ จะไม่ค่อยย้ายไปไหน ถ้าไม่จำเป็นมากๆ และการอยู่ที่นี้ฉันก็ต้องปรับตัว ยอมรับเรื่องการไม่รักษากฎ กติกาต่างๆ รวมถึงความไม่ตรงต่อเวลาของคนไทย ซึ่งตอนนี้ฉันชินไปซะแล้ว แรกๆ ก็โกรธหลายครั้งมาก เดี่ยวนี้บางครั้งตัวฉันก็เป็นซะเอง ก็รู้นะว่ามันเป็นนิสัยไม่ดี แต่ฉันก็ได้เคยได้ยินสุภาษิตที่ว่า เข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาม ตามฉันก็เลยทำตามใจ จะได้ไม่ดูแปลกแยก

ปัจจุบันตอนนี้เศรษฐกิจที่ญี่ปุ่นแย่มากๆ หลายคนถูกปลดออกจากงาน ถ้าอยู่ที่ญี่ปุ่นช่วงเวลานี้คงจะลำบากมากๆ ญาติของเพื่อนก็โทรมาเมื่อตอนต้นเดือนกุมภาพันธ์ 53 ถามเรื่องการที่เค้าสนใจจะย้ายมาอยู่ที่นี้ ก็ถามเรื่องทั่วไป เช่น อาหารไทย คนไทยเป็นอย่างไร ที่อยู่ การเดินทาง ค่า

ครองชีพอะไรประมาณนี้ และก็เรื่องการขอวีซ่าแบบเกษียณอายุที่นี่ ซึ่งฉันก็ได้อธิบายไปโดยคร่าว ๆ ว่า ต้องมีเงินโชว์ให้รัฐบาลไทยดู ไม่ต่ำกว่า 8 แสน อะไรประมาณนั้น

3. เคยมาประเทศไทยก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่? มาเชียงใหม่ครั้งแรกมาทำอะไร ?

มาครั้งแรกก็มาอยู่เลยเพราะว่าสามีชอบที่เชียงใหม่ สามีฉันเป็นคนอเมริกัน และเค้าชอบเชียงใหม่มากๆ ก็เลยมาใช้ชีวิตเกษียณที่นี่ ตอนแรกก็ตกใจที่เค้ามีความคิดอยากมาอยู่ที่นี่ ตัวฉันเองก็ไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าไรหรอก แต่หลังจากนั้นก็คิดว่าลองดูก็ได้ ลองไปลองมาก็เลยอยู่มา 6 ปีแล้ว แต่ก็กลับญี่ปุ่นบ่อยนะ ปีละ 2 – 3 ครั้ง เพราะฉันคิดถึงญี่ปุ่นมากๆ ทั้งพ่อแม่ และเพื่อนๆ มาครั้งแรกก็ลำบากมาก พูดก็ไม่ได้ทั้งตัวฉันและสามี ตอนช่วงแรกก็อยู่ที่กรุงเทพฯ 1 ปีแล้วถึงย้ายมาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ก็พักอยู่โรงแรม หลังจากนั้นก็ย้ายไปอยู่อพาร์ทเมนต์ แล้วก็ตกลงซื้อคอนโดมิเนียม ตอนที่ซื้อคอนโดนี่ก็ถูกโกงราคาอะ พอเห็นเป็นต่างชาติก็คิดราคาต่างชาติทันที ซึ่งตอนนั้นเราไม่รู้ว่าคนไทยมี 2 ราคา หรือ 2 มาตรฐาน หลังจากซื้อแล้วถึงจะรู้ว่า ราคาคอนโดที่ซื้อไปนั้นแพงกว่าราคาที่ควรจะเป็นประมาณเกือบ 2 แสน ก็รู้สึกโกรธมาก แต่สามีก็ได้บอกว่าช่างมันเถอะ เรื่องมันผ่านไปแล้วทำอะไรไม่ได้หรอก ถึงแม้เรื่องมันผ่านมาแล้ว แต่ก็ยังโกรธอยู่นะ และก็ถูกโกงราคาอะไรอีกหลายๆ อย่าง จนตอนนี้รู้ทันกลโกงของคนไทยต่อคนต่างชาติแล้วแหละ แต่ไม่ได้บอกว่าคุณโกงนะ เดี่ยวจะเข้าใจผิด คนไทยหลายคนก็ใจดีมาก คอยช่วยเหลือฉันต่างๆ ก็มีเยอะ

4. ภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยก่อนมาครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง?

ก็คิดว่าเป็นประเทศของการท่องเที่ยว อาหารอร่อย คนไทยทุกคนเป็นชาวเขา และจีซ้างมากกว่าการใช้รถยนต์ ไม่มีตึกไม่มีความเจริญอะไรทำนองนั้น แต่เหตุที่คิดเช่นนั้นก็เพราะว่าเวลาที่มีการโปรโมทประเทศไทยผ่านทางสื่อต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่นก็จะมีแต่ภาพชาวเขา จีซ้าง มีชีวิตอยู่ในป่าเขาเป็นธรรมชาติ เป็นต้น ก็เลยคิดว่าคนไทยเป็นชาวเขาไปทั้งหมด รวมถึงผู้คนใจดี ยิ้มง่าย คนญี่ปุ่นไม่ค่อยยิ้มกันเท่าไร โดยเฉพาผู้ชาย ต้องทำหน้าเคร่งขรึมถึงจะดูดีประมาณนั้น แต่ก็ห้วนๆ เรื่องภาพพจน์ทางด้านโสเภณี โดยคิดว่าโสเภณีคงเยอะน่าดู เพราะได้ยินเพื่อนผู้ชายญี่ปุ่นเล่าให้ฟังว่าโสเภณีไทยเยอะมาก ประกอบกับโสเภณีไทยที่ญี่ปุ่นก็มีเยอะก็เลยคิดว่าคงเป็นเรื่องธรรมดาที่นี่แต่พออยู่จริงๆ ก็ไม่เป็นเช่นนั้นเลย

และอีกเรื่องหนึ่งก็คือผู้หญิงไทยชอบและหลงใหลในการแต่งงานกับคนต่างชาติมากกว่าผู้ชายไทย แล้วบอกว่าผู้ชายไทยนิสัยไม่ดี ซึ่งตอนแรกฉันก็คิดว่าผู้ชายไทยคงนิสัยแย่มากๆ หน้าตาไม่คิดไม่ได้ ไม่ทำงาน ไม่เรียนหนังสือประมาณนี้ ตอนนี้นั่นกลับมองว่าเป็นข้อแก้ตัวของผู้หญิงเหล่านั้นที่อยากมีสามีต่างชาติมากกว่า เพราะเท่าที่รู้จักผู้ชายไทยหลายๆ คนก็มีนิสัยที่ดีมาก ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ แต่ก็มีเรื่องซุบซิบนินทาระหว่างคนต่างชาติที่อยู่ในเชียงใหม่ว่า ผู้หญิงที่นิยมชมชอบต่างชาติและอยากแต่งงานกับคนต่างชาติ โดยส่วนมากหน้าตาจะไม่ค่อยสวย ตัวฉันไม่ได้ว่านะ แต่ฉันได้ยินมาอย่างนี้จริงๆ จากกลุ่มเพื่อนต่างชาติของฉัน

5. มีบุคคลที่แนะนำให้มาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ?

ถ้าถามทั้งตัวสามีและตัวฉันจะตอบว่าไม่เคยมีใครแนะนำ นอกจากตัวสามีของฉันที่คอยโน้มน้าวให้ฉันย้ายมาอยู่ที่เชียงใหม่ ซึ่งก็ไม่ได้โน้มน้าวง่ายๆ นะ ใช้เวลาตั้ง 1 ปีกว่าจะโน้มน้าวได้สำเร็จ ซึ่งตอนแรกก็คิดว่าจะอยู่กันอย่างไร ถึงแม้ว่าจะมีเงินเก็บและเงินบำนาญจากรัฐบาลญี่ปุ่น (สามีได้สัญชาติญี่ปุ่น) แต่ตัวเงินบำนาญของรัฐบาลญี่ปุ่นมันมี 2 ระดับ คือหลังจากอายุ 60 ปีจะได้ทุกๆ เดือนส่วนหนึ่ง และหลังจาก อายุ 65 ปีก็จะได้ทุกๆ เดือนอย่างเต็มอัตรา แต่ก็อย่างที่บอกไป เฉพาะเงินบำนาญที่ได้จากรัฐบาลญี่ปุ่นนั้น ถ้าอยู่ในญี่ปุ่นก็พอจะอยู่ได้แต่แบบลำบากนิดนึง ก็เลยลองย้ายมาอยู่ที่เชียงใหม่ เพราะสามีบอกว่าค่าใช้จ่ายอะไรต่างๆ ที่นี่ถูก ซึ่งมันก็ถูกจริงๆ นะ เงินบำนาญที่ได้จากรัฐบาลญี่ปุ่นอยู่ที่นี้ได้สบาย สังคมและวัฒนธรรม ก็ไม่แตกต่างกันมากนัก อากาศก็ดี ไม่ร้อนไม่หนาวจนเกินไป อาหารอร่อยและถูก การรักษาพยาบาลก็ไม่แพงเหมือนที่ญี่ปุ่น อย่างเช่น การครอบฟัน 1 ซี่ ที่นี่ประมาณ 3 - 4 พัน แต่ที่ญี่ปุ่นประมาณ 20,000 บาท การทำฟันที่นี่ถูกมาก ถูกขนาดว่าค่าทำฟันที่นี่ บวกค่าเดินทางจากญี่ปุ่น อาหารที่พักสถานที่ท่องเที่ยวแล้ว ก็ยังถูกกว่าทำฟันที่ญี่ปุ่นอีก

ส่วนค่ารักษาพยาบาลทั่วไปก็ไม่ต่างกันมากนัก เพราะถ้าเข้ารักษาพยาบาลที่ญี่ปุ่น รัฐบาลจะจ่ายให้ 70 % ส่วนเราจ่ายแค่ 30% ราคาที่เลยไม่ต่างกันมาก ซึ่งที่นี่เราจะต้องจ่ายเองทั้งหมด ฉันก็เลยซื้อประกันสุขภาพไว้ก็เลยไม่ค่อยห่วงเท่าไร เพราะทำเทียบราคาแบบที่จะต้องจ่ายเองทั้งหมดแบบ 100% แล้วละก็ที่นี่ญี่ปุ่นจะแพงมากๆ

6. เหตุปัจจัยใดที่ทำให้ย้ายถิ่นข้ามชาติและมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยแรกเลยก็คือตามสามีมาและตัวฉันเองหลังจากอยู่เฉยๆ ไม่ได้ทำงานมา 1 ปีเต็ม รู้สึกว่าตัวเองไม่มีคุณค่าก็เลยคิดอยากดำเนินกิจการหรือธุรกิจที่ลงทุนไม่มากและทำในสิ่งที่ตัวเองถนัด ตอนแรกก็คิดจะเปิดร้านอาหารญี่ปุ่นอยู่เหมือนกัน เพราะว่าอาหารญี่ปุ่นที่นี่ไม่ได้เป็นอาหารญี่ปุ่นแท้ๆ เพราะรสชาติจะออกไปในแนวไทยซะมากกว่า แต่สามีก็เตือนว่าถ้าขายรสชาติญี่ปุ่นแท้ๆ คนไทยก็จะไม่นิยมประกอบกับการลงทุนค่อนข้างที่จะสูงอยู่เหมือนกัน จนกระทั่งพ่อแม่ฉันได้มาเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตอนนั้นก็ได้อลองใช้บริษัทบริการนำเที่ยวของคนไทย เหตุที่ใช้ก็เพราะว่าต้องการความสะดวกสบาย เนื่องจากพ่อแม่ฉันก็อายุมากแล้ว แต่แทนที่พ่อแม่ฉันจะสนุก ความสะดวกสบายกลับกลายเป็นว่าน่ารำคาญมากกว่า เนื่องจากมีคฤหัสถ์กิริยาไม่ดีเลย พูดและฟังก็ไม่รู้เรื่อง พ่อพ่อแม่ถามอะไรไปก็เหมือนเขาจะไม่เข้าใจ ซึ่งก็ไม่ได้ว่าอะไร แต่เขาก็จะพูด หา! อะไร! อยู่ตลอด แล้วก็ชอบเถียงมากฝรั่ง ซึ่งกิริยาทั้งสองนี้ถือว่าหยาบคายเป็นอย่างมากในวัฒนธรรมญี่ปุ่น และการบริการก็ไม่ดีเลย และจะพาพ่อแม่ฉันไปร้านจิวเวลรี่ หรือร้านขายเงิน ซึ่งฉันก็รู้ว่าจิวเวลรี่ และร้านขายเงินของไทยคุณภาพยังสู้ที่ญี่ปุ่นไม่ได้ แต่มีคฤหัสถ์คนนั้นก็พยายามโน้มน้าวให้พ่อแม่ของฉันให้ซื้อ ซึ่งฉันก็บอกว่าไม่ไปเพราะรู้ว่าเขาต้องการค่าคอมมิชชั่นจากสินค้าเหล่านั้น ซึ่งเขาก็ไม่ค่อยพอใจเท่าไร นี่ซื้อ Package Tour กับบริษัทคนไทยที่ดูน่าเชื่อถือแล้วนะยังเป็นขนาดนี้ โดยที่หลังจากเสร็จสิ้นโปรแกรมนี้ พ่อแม่ฉันก็ได้กล่าวว่าคนไทยเค้าไม่ค่อยรู้จักการบริการลูกค้าหรืออย่างไร และยังชอบทำหน้าตาแสดงอารมณ์ไม่ดีต่อลูกค้าอีกด้วย ก็เลยได้คำแนะนำจากพ่อแม่ของฉันว่าควรจะทำธุรกิจนำเที่ยวแข่งกับคนไทย ก็เลยเป็นเหตุปัจจัยในการเปิดธุรกิจนำเที่ยวที่นี่ ซึ่งในการเปิดจดทะเบียนนั้น ตอนแรกจะใช้ชื่อฉันเปิดเป็นเจ้าของกิจการแต่กลับกลายเป็นว่าจะเป็นเรื่องที่ยุ่งยากมากก็เลยได้คำแนะนำจากเพื่อนให้ใช้ชื่อคนไทยแทนก็เลยเปิดดำเนินการมาได้จนถึงปัจจุบัน

7. ในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในด้านใดบ้าง ?

ส่วนมากก็จะเป็นปัญหาทางด้านที่ว่าฉันมีความคาดหวังที่สูงเกินไปสำหรับบริษัทคนไทย เช่น การไปชี้ช่าง หรือส่งแพ ทางบริษัทของฉันก็อยากจะบริการลูกค้าให้ดีที่สุด และคำนึงถึงความปลอดภัยด้วย แต่ทางช่าง (การชี้ช่างจะมีการส่งแพรวมอยู่ด้วย) ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการให้ได้ เช่น การที่อยากจะมีส่วนชูชีพให้นักท่องเที่ยวได้ใส่ขณะส่งแพ เป็นต้น

ปัญหาต่อมาเป็นเรื่องคุณภาพของมัคคุเทศก์ที่ยังไม่มีคุณภาพที่พอเพียง ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา การวางตัวและที่สำคัญมัคคุเทศก์ชาวญี่ปุ่นก็มีจำนวนที่น้อยกว่ามัคคุเทศก์อื่นพอควร ซึ่งตัวดิฉันเองบางครั้งก็ต้องออกนำเที่ยวด้วย โดยเป็นไปในรูปแบบหัวหน้าทัวร์ คือฉันเป็นมัคคุเทศก์เอง บริการลูกค้าด้วย แต่ก็มีมัคคุเทศก์ชาวไทยไปด้วย เนื่องจากถ้าไม่มีไปด้วยแล้วตำรวจท่องเที่ยวเห็นฉันก็อาจถูกจับได้ เนื่องจากประเทศไทยไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติดำเนินอาชีพมัคคุเทศก์ หรือมีใบอนุญาตมัคคุเทศก์ได้

8. ช่วยเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจระหว่างบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ?

เท่าที่สอบถามคนอื่นๆ และจากประสบการณ์ของตัวเองคิดว่าคงแตกต่างกันทางด้านการบริหารและการจัดการอย่างเช่น

1. ผู้ประกอบการชาวไทยจะบริหารแบบอะไก็ได้และไม่มีรูปแบบที่แปลกใหม่ แต่ผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นจะค่อนข้างใส่ใจในรายละเอียดเล็กน้อย เช่น มีของระลึกให้กับลูกค้าและมีการติดต่อและติดตามความพึงพอใจหลังจากลูกค้าได้ใช้บริการ
2. การให้บริการอย่างจริงใจ เช่น ไม่พานักท่องเที่ยวไปยังแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่มีคุณภาพ ยกเว้นเป็นการร้องขอจากนักท่องเที่ยวเอง หรือไม่พาไปยังซื้อสินค้าเพื่อหวังค่าคอมมิชชั่น เป็นต้น
3. หรือแม้กระทั่งการเลือกที่พัก และร้านอาหารให้กับลูกค้าผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นก็จะเข้าใจ และสามารถเลือกสถานที่ที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้มากกว่าผู้ประกอบการชาวไทยที่จะไม่ค่อยมีทางเลือกที่มากนักและจะออกไปในแนวบังคับลูกค้าว่าจะเป็นสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเท่านั้น

9. ความคิดเห็นต่อแนวโน้มธุรกิจนำเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

ฉันคิดว่าจะเติบโตอีกมากถ้าสามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีจิตใจแห่งการบริการ Service Mind ที่แท้จริง โดยอาจจะศึกษาเป็นกรณีศึกษาของประเทศญี่ปุ่นก็ได้ว่าการบริการที่แท้จริงเป็นอย่างไร และในการบริการนั้นควรบริการอย่างไรให้นักท่องเที่ยวประทับใจ เพราะด้วยพื้นฐานวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นแล้วจะไม่บอกว่าสิ่งนั้นไม่ดีไม่ถูกใจต่อหน้า ดังนั้นจะมีวิธีอย่างไรในการที่จะทราบให้ได้ว่านักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นคิดอย่างไร

ส่วนต่อมาก็คิดว่ารัฐบาลควรให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ต่อการท่องเที่ยวของประเทศ เพราะตอนนี้ดูเหมือนรัฐบาล (2553) จะไม่ค่อยสนใจและดูเหมือนจะละเลยการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ไป ทำให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหลายรายต้องหยุดการประกอบการไป

ในส่วนต่อมาก็อยากให้จังหวัดเชียงใหม่มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการขนส่งมวลชนรวมถึงการรักษาความปลอดภัยซึ่งฉันเกือบโดนรถยนต์ชนมาหลายครั้งแล้วที่ข้ามทางม้าลาย

กลุ่มตัวอย่างที่ 3

เพศ ชาย
อายุ 40 ปี
เกิดที่ เขตโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น
การศึกษา มัธยมปลาย ที่ประเทศญี่ปุ่น
ศาสนา ไม่มี
สถานภาพ หย่า

1. อาชีพก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

ก่อนที่จะได้ย้ายมาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่นั้นก็เป็นผู้จัดการฝ่ายประสานงานระหว่างประเทศที่ประเทศญี่ปุ่น และได้ถูกส่งตัวมาประจำอยู่ที่จังหวัดชลบุรีได้ประมาณ 2.5 ปี ซึ่งก็ต้องกลับ

ประเทศญี่ปุ่น แต่ผมกลับชอบประเทศไทยก็เลยต้องลาออก แล้วจึงได้ย้ายไปอยู่ที่กรุงเทพฯ ก่อน 3 เดือน แล้วจึงได้ย้ายมาอยู่จังหวัดเชียงใหม่

2. รวมระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย? โดยไม่ใช่สถานะนักท่องเที่ยว

ถ้ารวมระยะเวลาทั้งหมดก็ประมาณ 5 ปี 9 เดือนครับ ซึ่งก็ถือว่ายังไม่พอที่จะเข้าใจคนไทย รวมถึงวัฒนธรรมคนไทยได้ทั้งหมด

3. เคยมาประเทศไทยก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ มาเชียงใหม่ครั้งแรกมาทำอะไร?

ก่อนหน้าที่จะถูกส่งตัวมาประจำก็ไม่ได้เคยมาที่ประเทศไทยมาก่อน โดยที่ความรู้สึกครั้งแรกที่ทราบว่าจะได้มาอยู่ที่ดินแดนดีใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเหมือนฝันของผู้ชายญี่ปุ่นเลยครับที่ได้มาอยู่ที่นี่และอีกอย่างที่ชอบคือ คนไทยยอมรับและชอบวัฒนธรรมญี่ปุ่นรวมถึงคนญี่ปุ่นอย่างมากจนบางครั้งดูเหมือนจะยอมรับคุณค่าของตัวเองเป็นชนชั้นสองแล้วให้คนต่างชาติหรือคนญี่ปุ่นเป็นคนชนชั้นหนึ่งแทนก็เลยไม่ค่อยแปลกใจที่คนต่างชาติจะมาอยู่ที่นี่อย่างมากมาย

และที่ชอบมากที่สุดคือผู้หญิงไทยส่วนมากจะชอบผู้ชายต่างชาติรวมถึงผู้ชายญี่ปุ่นอย่างมาก อย่างเช่น ตัวผมเองถ้าอยู่ที่ญี่ปุ่น ไม่เคยมีผู้หญิงญี่ปุ่นมาจีบก่อนเลยสักครั้ง แต่อยู่ที่นี่มีแต่ผู้หญิงไทยหน้าตาดีๆ มาจีบเยอะมากและดูแลอย่างดี (เหมือนเป็นดาราดังหรือคนพิเศษ) ก็เลยชอบอยู่ที่นี่ แต่ก็ต้องคอยระวังเรื่องผู้หญิงอยู่ข้างเหมือนกัน อย่างเช่น เพื่อนผมหลายคนก็ต้องถูกบังคับแต่งงานถึงแม้จะไม่ได้รักใคร่ เพราะผู้หญิงไทยเหล่านั้นจะมียุทธวิธีที่ผู้ชายญี่ปุ่นจะนึกไม่ถึงอยู่หลายวิธี และวิธีที่อยู่หมัดก็คือ ผู้หญิงเหล่านั้นจะพยายามอย่างหนักเพื่อที่จะท้องและบอกว่าจะต้องแต่งงานถ้าไม่แต่งงานจะทำอะไรหลายๆ อย่างที่ไม่ดีก็เลยต้องแต่งงานกันไป หลังจากนั้นพวกเธอเหล่านั้นก็จะรบเร้าอย่างหนักเพื่อให้ผู้ชายพ่ายไปอยู่ที่ญี่ปุ่น ซึ่งเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ (ตามความคิดของผม) ก็จะบอกว่าอยู่เมืองไทยไม่ดีไม่เจริญ การศึกษาก็ไม่ดี อยู่ที่ญี่ปุ่นดีกว่าอย่างนั้นอย่างนี้ไม่เห็นแก่ลูกบ้างหรือ อะไรประมาณนี้ซึ่งถ้าที่ญี่ปุ่นคืออย่างนั้นจริงพวกผู้ชายเหล่านั้นก็คงไม่ย้ายมาอยู่ที่นี่หรอก แต่เป็นเพราะผู้ชายเหล่านั้นชอบที่นี่ถึงได้ย้ายมาอยู่

พ่อแม่ผมก็อยากให้ผมกลับไปอยู่ที่ญี่ปุ่นแล้วดูแลธุรกิจครอบครัว ผมก็ได้แต่ตอบว่ายังไม่กลับตอนนี้ แต่ท่านก็กำชับบอกว่าห้ามตกหลุมพรางและแต่งงานกับผู้หญิงไทยเด็ดขาด เพราะจะเป็นเรื่องน่าอับอายสำหรับท่านและสังคมของท่าน และถ้ามีแฟนเป็นหญิงไทยก็ไม่ต้องพามาที่ญี่ปุ่น และแนะนำให้รู้จัก ก็เข้าใจนะเพราะผู้หญิงไทยไปทำชื่อเสียงไม่ดีหลายๆ อย่างเอาไว้

4. ภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยก่อนมาครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง?

ในตอนนั้นถ้าพูดถึงประเทศไทยก็จะนึกถึง ทะเล ป่า ชาวเขา ช้าง โสเภณี และอาหารไทย เป็นต้น รวมถึงคนไทยชอบชาวญี่ปุ่นหรือชาวต่างชาติมากกว่าคนไทยด้วยกันอะไรประมาณนี้ครับ

5. มีบุคคลที่แนะนำให้มาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ?

ก็มีเพื่อนที่ได้แนะนำให้มาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ เพราะเพื่อนคนนี้ได้แต่งงานกับผู้หญิงชาวเชียงใหม่ ผมก็เลยได้ตัดสินใจย้ายมาอยู่อาศัย แล้วก็เกิดชอบจังหวัดเชียงใหม่มาก เพราะโดยรวมตั้งแต่สภาพภูมิอากาศกับวัฒนธรรม และนิสัยโดยกล่าวจะคล้ายกับคน โอकिनาวาที่ญี่ปุ่นครับ

6. เหตุปัจจัยใดที่ทำให้ย้ายถิ่นข้ามชาติและมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยแรกก็เพื่อนของผมเค้าเคยทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาก่อนก็เลยคิดว่าน่าจะเปิดเป็นธุรกิจส่วนตัว เนื่องจากก็มีประสบการณ์ในด้านนี้มาบ้างก็คิดว่าน่าจะไปได้ ประกอบกับผมก็พอจะมี Network กับทางญี่ปุ่นอยู่บ้างก็เลยตัดสินใจจดทะเบียนขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจส่วนตัวในนามของเพื่อนประมาณเป็นหุ้นส่วนกันครับ ซึ่งก็มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการอยู่เรื่อยๆ โดยสิ่งสำคัญคือเป็นธุรกิจที่ไม่ต้องมีการใช้เงินลงทุนที่มากเหมือนกับธุรกิจรูปแบบอื่นๆ และอีกอย่างก็คือโดยส่วนมากแล้วคนญี่ปุ่นจะมีรูปแบบชาตินิยมคือเชื่อใจในการดำเนินธุรกิจหรือซื้อสินค้าหรือบริการกับคนชนชาติเดียวกันมากกว่า ซึ่งผมก็มองว่าเป็นจุดแข็งของเรา เพราะผมซึ่งเป็นคนญี่ปุ่นก็ต้องเข้าใจในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้ประกอบการชาวไทยอยู่แล้ว

อีกอย่างที่ผมคิดว่าเป็นจุดแข็งก็คือการเอาใจใส่ในการบริการ เพราะเคยมีนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเคยมาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่มาก่อนแต่ได้ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยและเค้าได้บอกผมว่าไม่ชอบและไม่พึงพอใจเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านบริการหรือการพำนักที่ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นคนนั้นก็ได้ออกว่ามีเหตุผลที่ไม่ค่อยจะมีบรรยากาศเท่าไร ภาษาที่ใช้ก็สื่อสารกันไม่ค่อยรู้เรื่อง และจะพาเข้าไปซื้อสินค้าเพื่อหวังค่าคอมมิชชั่นตลอด ซึ่งถ้าให้คะแนนเค้าได้ให้คะแนนบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยรายนั้น 6 เต็มสิบ เป็นต้น แต่กับบริษัทของผมเค้าให้ 9 เต็มสิบ ไม่ว่าจะเป็นแผนการดำเนินการ การบริการ ความสะอาดสบาย มีเหตุผล ซึ่งผมก็ได้คัดสรรและตัวผมเองก็ได้ทำตัวเป็นหัวหน้าทัวร์ด้วยเกือบทุกครั้งเพื่อที่จะสามารถบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

7. ในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในด้านใดบ้าง ?

ปัญหาหลักก็คงจะเป็นปัญหาทางด้านการตัดราคาของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทย ซึ่งเมื่อต้นปีที่ผ่านมาได้มีการพูดคุยกันกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นก็ได้ยินมาว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทยบางบริษัท (กลุ่มลูกค้า American) ยอมขาย Package Tour โดยได้กำไรแค่ 20 บาท ซึ่งก็ถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่เหมือนกัน แต่อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เยอะมาก แต่ผู้ประกอบการเหล่านั้นไม่เข้าใจในการดำเนินงานธุรกิจหรือเข้าใจถึงการบริการที่ดีพอ ซึ่งก็เกิดผลกระทบเป็นวงกว้าง และส่งผลไปถึงคุณภาพของการบริการนักท่องเที่ยวก็เกิดความไม่พึงพอใจจนเกิด Bad Experience แล้วก็กระจายข่าวว่าประเทศไทยไม่น่าเที่ยวคนไทยขี้โกง การบริการไม่ดีตามแหล่งอินเทอร์เน็ตต่างๆ ก็จะเห็นได้บ่อยครั้งมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งในการที่จะแก้ไขภาพลักษณ์นั้นเป็นเรื่องที่ยากมาก ดังนั้นรัฐบาลก็ควรที่จะให้การส่งเสริมหรือให้ความรู้ในด้านต่างๆ ของการดำเนินธุรกิจหรือการบริการให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทย เป็นต้น

8. ช่วยเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจระหว่างบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ?

ในความคิดเห็นของผมคิดว่าผู้ประกอบการชาวไทยก็มีจุดแข็งที่ว่าเป็นเจ้าของพื้นที่หรือดำเนินการทางด้านธุรกิจได้ง่ายกว่าผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่น แต่เราก็ต้องมาดูกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

ซึ่งในที่นี่ก็คือนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ซึ่งผมก็คิดว่าผู้ประกอบการนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นน่าจะเปรียบมากกว่าเพราะว่าเข้าใจธรรมชาติของความต้องการนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นได้มากกว่า

ส่วนต่อมาก็คิดว่าน่าจะเป็นในด้านการบริการและสินค้าทางการท่องเที่ยวซึ่งก็คือตัว Package Tour ที่ผู้ประกอบการชาวไทยจะมีรูปแบบที่ค่อนข้างที่จะตายตัวปรับเปลี่ยนไม่ค่อยได้มากนัก ส่วนใน Package Tour ของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นทั้งหลายส่วนมากซึ่งก็รวมถึงบริษัทนำเที่ยวของผมจะมีความยืดหยุ่นเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าได้ตรงตามความต้องการ อย่างเช่น บางครั้งลูกค้าก็อยากที่จะมาเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบเชิงสุขภาพมากกว่าที่จะมาเที่ยววัดก็สามารถที่จะปรับเปลี่ยนได้ เป็นต้น

และสิ่งที่ได้ยืมจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ได้มาใช้บริการของผมก็คือผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทยไม่สนใจและใส่ใจในข้อคำถามของนักท่องเที่ยว โดยที่ก่อนที่นักท่องเที่ยวจะตัดสินใจซื้อ Package Tour ก็ได้ส่ง E-mail ถามบริษัทนำเที่ยวผู้ประกอบการชาวไทย ประมาณ 2-3 รายรวมถึงบริษัทนำเที่ยวผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นที่ 2-3 ราย เกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ผ่านทาง E-mail แต่ปรากฏว่าไม่มีการตอบกลับจากบริษัทนำเที่ยวผู้ประกอบการชาวไทยเลย แต่กับบริษัทนำเที่ยวผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นจะได้รับการตอบรับเกือบทันที ซึ่งก็ทำให้นักท่องเที่ยวเล็งเห็นถึงความใส่ใจและให้ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวของบริษัทได้ ซึ่งในที่นี่แม้แต่ผมซึ่งตั้งบริษัทอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่เวลาที่ต้องติดต่อบริษัทต่างๆ ในประเทศไทยก็ต้องทำใจ แม้กระทั่งโรงแรม 4 และ 5 ดาวในจังหวัดเชียงใหม่ก็ไม่เคยที่จะตอบ E-mail ถ้าไม่เชื่อให้ลอง E-mail สอบถามอะไรก็ได้ เช่น ราคาห้องพักก็ได้แล้วลองดูว่าจะได้คำตอบหรือเปล่าแต่ผมตอบได้เลยว่าไม่

9. ความคิดเห็นต่อแนวโน้มธุรกิจนำเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

อยากให้มีการรักษาวัฒนธรรมล้านนาหรือของจังหวัดเชียงใหม่ไว้นานๆ เพราะผมคิดว่าเป็นเหมือนแม่เหล็กขนาดใหญ่ที่จะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาท่องเที่ยวเยี่ยมชม รวมถึงศึกษาวัฒนธรรมล้านนา แต่ดูเหมือนปัจจุบันคนไทยเหมือนจะซึมซับวัฒนธรรมต่างชาติอย่างมาก และก็รวดเร็วอย่างที่เห็นตอนนี้ก็คือ เกาหลีซะทุกอย่าง ตอนนี้เริ่มมีชุมชนเกาหลี วัฒนธรรมเกาหลีให้เห็นในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้หญิงไทยเริ่มเปลี่ยนเป้าหมายเป็นผู้ชายเกาหลีมากขึ้น อย่างพนักงานของผมก็มี 2-3 คนที่ก่อนแต่งงานกับผู้ชายเกาหลี แล้วก็ต้องลาออก แต่พนักงานเหล่านั้นกลับ

ภูมิใจที่ท้องก่อนแต่งแล้วประกาศให้กับทุกๆ คน รวมถึงเพื่อนๆ และกับผมด้วยว่าท้องกับผู้ชายเกาหลี ทั้งๆ ที่ไม่ได้ถามว่าท้องกับใคร ก็กลายเป็นแพ้นไป ปีที่แล้วก็มีนักศึกษาหญิงฝึกงานได้ 1 เดือน พ่อแม่ก็มาขอให้ลูกสาวยกเลิกการฝึกงาน เนื่องจากท้องกับคนเกาหลี แต่ดูท่าทางพ่อแม่เหมือนดีใจที่ลูกสาวท้องก่อนแต่งกับคนเกาหลี สุดท้ายก็บอกว่าลูกสาวต้องลาออก เพราะจะไปอยู่เกาหลี บางครั้งก็คิดว่าถ้าเปลี่ยนจากผู้ชายเกาหลีเหล่านั้นเป็นผู้ชายไทยอะไรจะเกิดขึ้น

เท่าที่เห็นตอนนี้วัฒนธรรมล้านนาค่อยๆ หายไป และคนที่นี่ก็ไม่ค่อยพูดคำเมืองกันเท่าไรหรือพูดน้อยลง เด็กนักเรียนตัวเล็กๆ ก็ถูกพ่อแม่บังคับไม่ให้พูดคำเมือง รวมถึงพ่อแม่ก็มาบังคับครูในโรงเรียนให้ช่วยห้ามไม่ให้ลูกพูดคำเมืองกับเพื่อนๆ อีก และผมก็เคยเห็นแม่ตีลูก เพราะลูกพูดคำเมืองกับเพื่อน

อีกอย่างที่ยากให้มีคือการมีวินัย ไม่ว่าจะป็นวินัยทางการจราจร หรือวินัยในตัวเองที่คนไทยหละหลวมมาก จะเห็นได้ว่าคนไทยไม่ค่อยรักษากฎจราจรกันเท่าไร โดยเฉพาะการฝ่าไฟแดง การคุยโทรศัพท์แล้วขับรถ การไม่หยุดรถให้คนข้ามถนนตรงทางม้าลายที่มีสัญญาณให้รถหยุด และการขับรถย้อนศร หรือย้อนเส้นทางจราจรที่เห็นบ่อยจนชิน

กลุ่มตัวอย่างที่ 4

เพศ หญิง
อายุ 35 ปี
เกิดที่ เขตคันไซ ประเทศญี่ปุ่น
การศึกษา ปริญญาโท ที่จังหวัดเชียงใหม่
ศาสนา พุทธ
สถานภาพ สมรส

1. อาชีพก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

อาชีพก่อนย้ายถิ่นมาอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่คือผู้ช่วยผู้จัดการฝ่าย Ticketing ที่เขตโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

2. รวมระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย ? โดยไม่ใช่สถานะนักท่องเที่ยว

ก็ประมาณเกือบ 10 ปีแล้วที่ได้อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่โดยในช่วงแรกๆ ก็ใช้ Visa นักเรียน

3. เคยมาประเทศไทยก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ มาเชียงใหม่ครั้งแรกมาทำอะไร ?

ถ้าก่อนหน้านี้จะมาเรียนก็ไม่เคยมาเที่ยวมาก่อนเลย

4. ภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยก่อนมาครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง?

ครั้งแรกก็จะคิดว่าน่าจะเป็นประเทศที่สงบ และผู้คนใจดีแต่ข้าง ไม่มีรถ ไม่มีตึก ประมาณนี้ แต่กลายเป็นว่าคิดผิดอย่างมาก แต่ถ้าถามคนญี่ปุ่นหลายๆ คนก็จะตอบคล้ายๆ กับฉันก็เพราะว่าเมื่อก่อนถ้ามีการโฆษณาหรือโปรโมทการท่องเที่ยวของประเทศไทยก็จะมีภาพคนขี่ช้างในป่า และชาวเขานั่งยิ้มแย้มต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น ก็เลยคิดว่าคนไทยส่วนมากเป็นอย่างนั้นไป

5. มีบุคคลที่แนะนำให้มาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ?

ก็คงเป็นสามีและสามีก็เป็นคนอีสาน แต่มาเป็นมัคคุเทศก์ญี่ปุ่นที่จังหวัดเชียงใหม่ ก็ได้รู้จักกันและแต่งงานกัน ซึ่งหลังจากนั้นก็เปิดบริษัทนี้ขึ้นมา

6. เหตุปัจจัยใดที่ทำให้ย้ายถิ่นข้ามชาติและมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

อย่างที่ได้ออกไปก็คือสามีซึ่งเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวอยู่แล้วก็คิดว่าน่าจะมีศักยภาพพอที่จะเปิดดำเนินการธุรกิจนำเที่ยวได้ประกอบกับใช้เงินลงทุนที่ไม่มากก็เลยเปิดดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน

7. ในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในด้านใดบ้าง ?

ส่วนมากก็จะไม่ค่อยมีปัญหาเท่าที่ควรเพราะอยู่มา 10 ปีก็เข้าใจนิสัยคนไทย รวมถึงวัฒนธรรมต่างๆ ของคนไทยได้มากพอ เช่น คนไทยถ้าไปตรงเวลาจะเป็นเรื่องน่าอายจะเห็นได้บ่อยครั้งมากตามงานเลี้ยงสังสรรค์ต่างๆ หรือคำยืนยันของคนไทยเช่นอีก 10 นาทีจะส่งยืนยันผลการจองไปให้ ก็จะไม่เคยได้รับถ้าไม่โทรไปตาม แล้วเค้าก็จะบอกว่าลืม ซึ่งคนไทยจะคิดว่าเป็นเรื่องเล็กๆ แต่กับคนญี่ปุ่นจะทำแบบนี้ไม่ได้เลย รวมถึงการโทรติดต่อสอบถามข้อมูลจากบริษัทของผู้ประกอบการไทย เช่น โรงแรมผ่านทาง Fax หรือ E-mail ก็จะไม่ได้รับการตอบรับต้องโทรไปเท่านั้นถึงจะได้ข้อมูล ซึ่งบางครั้งก็คิดว่าคนไทยทำธุรกิจเหมือนเป็นงานอดิเรกในสายตาของชาวญี่ปุ่น คือไม่ค่อยจริงจัง

8. ช่วยเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจระหว่างบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ?

ซึ่งจากการสังเกตและประสบการณ์ที่มีอยู่คิดว่าบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยจะบริหารแบบตายตัวโดยไม่คำนึงถึงลูกค้ามากกว่า โดยเอาความคิดขององค์กรเป็นจุดศูนย์กลาง แต่กับบริษัทญี่ปุ่นส่วนมากตามความคิดของฉันทูกค้าหรือนักท่องเที่ยวจะอยู่จุดศูนย์กลาง ดังนั้นรูปแบบการจัดสรรจัดการก็เลยออกแนวทางที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น Package Tour หรือความยืดหยุ่นที่บริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการญี่ปุ่นจะทำได้ดีกว่า กล่าวคือสามารถที่จะสนองในสิ่งที่ลูกค้าต้องการได้ดีกว่า และเมื่อสามารถที่จะสนองความต้องการของลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวได้ เค้าก็ยอมที่จะเลือกใช้บริการของเรา เป็นต้น

อีกอย่างก็คือ ความเชื่อมั่นในการบริการของผู้ประกอบการนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นก็ยอมที่จะดีกว่าผู้ประกอบการชาวไทย ซึ่งถ้าพูดตามความคิดเห็นของฉันทก็จะบอกว่าการบริการในรูปแบบต่างๆ ของชาวไทยนั้นเทียบกับการบริการของชาวญี่ปุ่นไม่ได้เลย แต่ก็ไม่ค่อยเข้าใจว่าเหตุใดคนไทยส่วนใหญ่จะบอกว่าการบริการของคนไทยดีที่สุดเกือบจะในโลกประมานนั้น แต่ก็อาจจะเห็นเพราะมุมมองที่มองเหตุการณ์ได้แตกต่างกันก็ได้ซึ่งไม่ได้หมายความว่าใครถูกใครผิด

9. ความคิดเห็นต่อแนวโน้มธุรกิจนำเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

ในด้านแนวโน้มนั้นคิดว่าการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ยังสามารถที่จะเจริญเติบโตไปได้ถ้าได้รับการสนับสนุนในหลายๆ ด้าน เช่น จากรัฐบาลและจากผู้ประกอบการในธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่างร่วมมือกัน

ซึ่งตัวฉันคิดว่าแนวโน้มที่น่าสนใจต่อรูปแบบการท่องเที่ยวในอนาคตก็คือ การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีล้านนา ซึ่งสามารถที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาได้อย่างมาก รวมถึงการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการ ซึ่งก็น่าจะได้รับการสนใจไม่น้อย แต่ก็ต้องมีการกระตุ้นและได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐบาลเป็นอย่างมาก ซึ่งก็ไม่ทราบว่าเมื่อใด

กลุ่มตัวอย่างที่ 5

เพศ ชาย

อายุ 39 ปี

เกิดที่ เขตโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

การศึกษา ปริญญาตรี ที่ประเทศญี่ปุ่น

ศาสนา ไม่มี

สถานภาพ สมรส

1. อาชีพก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

ก่อนหน้านั้นที่จะมาประกอบอาชีพนี้ก็ได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศญี่ปุ่นก็เลยมีประสบการณ์ทางด้านการท่องเที่ยวมาบ้าง แต่ภรรยาของผม(คนไทย) เคยเป็นมัคคุเทศก์ญี่ปุ่นมาเกือบ 10 ปีแล้วครับ

2. รวมระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย? โดยไม่ใช่สถานะนักท่องเที่ยว

รวมระยะเวลาทั้งหมดก็จะประมาณเกือบจะ 5 ปีแล้วครับ ผมชอบอยู่ที่เมืองไทยนะครับ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่

3. เคยมาประเทศไทยก่อนมาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ มาเชียงใหม่ครั้งแรกมาทำอะไร ?

ก่อนหน้านั้นประมาณ 6 ปีที่แล้วก็ได้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ และได้พบกับ ภรรยา ซึ่งตอนนั้นเธอก็เป็นมัคคุเทศก์ให้กับกรุ๊ปทัวร์ของผม ซึ่งตอนนั้นก็คิดว่าในอนาคตจะย้ายมา อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่แล้วก็ได้ย้ายมาจริงๆ

4. ภาพพจน์ที่มีต่อประเทศไทยก่อนมาครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง?

ภาพพจน์แรกก็น่าจะเป็น ชาวเขา ช่าง คนไทยยิ้มง่าย ผู้หญิงไทยชอบชาวต่างชาติ มากกว่าผู้ชายไทย และเป็นประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยการเกษตรและการท่องเที่ยวเป็นหลักครับ

5. มีบุคคลที่แนะนำให้มาเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ?

ก็ไม่มีนะครับ ความคิดในการเปิดธุรกิจนำเที่ยวนี้เป็นความคิดของผมเอง เพราะในเมื่อ ตัดสินใจย้ายมาอยู่ที่นี้ก็ควรที่จะมีอาชีพในการรองรับ ซึ่งก็คิดไว้หลากหลายอาชีพมากจนสุดท้ายคิดว่าเปิดธุรกิจนำเที่ยวก็น่าจะเป็นธุรกิจที่ทั้งผมและภรรยาจะถนัดมากที่สุดและใช้เงินลงทุนไม่มาก ค่าใช้จ่ายต่อเดือนก็ไม่สูงและในส่วนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นก็ใช้ชื่อภรรยาเพราะเป็น วิธีที่ง่ายที่สุด

6. เหตุปัจจัยใดที่ทำให้ย้ายถิ่นข้ามชาติและมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยแรกๆ เลยก็คือภรรยาเป็นคนไทย และผมก็อยากอยู่ที่นี้ก็เลยลงทุนอยู่ที่นี้ อีกอย่าง คือ คนญี่ปุ่นส่วนมากจะชอบประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ก็เลยคิดว่าน่าจะมีทางในการ ที่จะให้บริการในการนำเที่ยวแบบคนญี่ปุ่นในบรรยากาศของจังหวัดเชียงใหม่หรือการผสมผสาน นั้นเอง

เพราะผมคิดว่าคนญี่ปุ่นส่วนมากก็ยังชาตินิยมอยู่นะ ตัวผมก็ยังเป็นเลย แม้แต่เวลาที่จะซื้อ สินค้าอะไรก็ตามรู้สึกว่าการซื้อสินค้าหรือการบริการจากคนญี่ปุ่นจะสามารถเชื่อมั่นในคุณภาพและ

การบริการได้ดีกว่า แต่ไม่ได้โทษว่าสินค้าหรือการบริการของคนชาติอื่นไม่ดีนะ แต่มันรู้สึกอุ่นใจมากกว่าแค่นั้นเอง

ปัจจัยต่อมาก็คือ การรู้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมากกว่า เช่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นชอบทัวร์แบบ Private Tour (แบบส่วนตัว) มากกว่า Joint tour (แบบรวมกับกรุ๊ปอื่นๆ) ถึงแม้จะแพงกว่าก็ตาม ซึ่งจากสถิติของบริษัทของผม 100 เปอร์เซ็นต์ของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะเลือก Private Tour เพราะคนญี่ปุ่นส่วนมากทำงานแค่ 3-4 วันก็สามารถมีเงินมาเที่ยวประเทศไทยได้แล้ว

7. ในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในด้านใดบ้าง ?

ปัญหาหลักก็คือตอนนี้ชื่อเสียงของประเทศไทยดูเหมือนไม่ค่อยจะดีเลยในสายตาของชาวญี่ปุ่น โดยเฉพาะการปิดสนามบินสุวรรณภูมิที่ผ่านมา โดยคนญี่ปุ่นมองว่าเป็นเรื่องที่ใหญ่มากกว่าการปฏิวัติชะฮิดอีก แม้แต่ตอนนี้นักท่องเที่ยวก็ยังจะส่ง E-mail มาถามอยู่เรื่อยๆ ว่าถ้าไม่ลงที่สุวรรณภูมิได้มั้ย ซึ่งเกือบ 80 เปอร์เซ็นต์ที่จะมีคำถามแบบนี้ แต่ก็ถือว่ายังโชคดีที่สายการบินหนึ่งได้มีเส้นทาง ญี่ปุ่น-เกาหลี-เชียงใหม่ ก็ทำให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ใช้เส้นทางนี้มากขึ้น

ปัญหาต่อมาก็คือว่ารัฐบาลสมัยปัจจุบัน (2553) คงลืมเรื่องการท่องเที่ยวไป ซึ่งก็ทำให้การท่องเที่ยว รวมถึงธุรกิจนออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องแย่ไปตามๆ กัน โดยที่หลายรายก็ได้ปิดกิจการไป

8. ช่วยเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจระหว่างบริษัทนำเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ?

ผมคิดว่ารูปแบบการดำเนินการบริหารคงจะต่างกัน เพราะผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นก็จะใช้รูปแบบหรือวัฒนธรรมองค์กรแบบญี่ปุ่นผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทย ซึ่งก็น่าจะได้เปรียบกว่าผู้ประกอบการนำเที่ยวชาวไทย เป็นต้น

ส่วนต่อมาน่าจะเรื่องการบริการครับ เพราะเท่าที่สังเกตในหลายๆ ธุรกิจของคนไทยจะบริการแบบให้มันผ่านไปๆ ไปที หรือบางครั้งก็บริการแบบคิดว่าลูกค้าไม่ฉลาดประมาณนี้ ซึ่งผมคิดว่าทำแบบนี้ไม่ถูกต้องอย่างมากในการดูแลลูกค้า หรือไม่ให้ความใส่ใจในรายละเอียดต่างๆ เพราะ

เท่าที่ผมอยู่มาจนเวลานี้ยังไม่เคยเห็นการบริการแบบญี่ปุ่นเลยสักครั้งในประเทศไทยอันนี้ในมุมมองของผมนะครับ

9. ความคิดเห็นต่อแนวโน้มธุรกิจนำเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่?

ส่วนทางด้านแนวโน้มนั้นผมคิดว่าน่าจะจัดให้มีการศึกษารูปแบบการบริการตามแบบญี่ปุ่น หรือประเทศอื่นๆ ให้แก่ธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการของประเทศไทยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะผมคิดประเทศไทยมีทรัพยากรทางด้านธรรมชาติและการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และถ้าสามารถใส่รูปแบบของการบริการอย่างแท้จริงเข้าไปผมว่าอีกหน่อยระบบเศรษฐกิจของไทยอาจแซงหน้าญี่ปุ่นก็เป็นไปได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาเหตุปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ย้ายถิ่นข้ามชาติ รวมถึงเพื่อศึกษาเหตุปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเข้าเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาการประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาในด้านต่างๆ โดยการวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงบรรยาย (Narrative interview)

การศึกษาครั้งนี้ได้มีกำหนดขอบเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ภายในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ 5 คน 5 บริษัทที่มีความสนใจให้ความร่วมมือเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา

สรุปการดำเนินการวิจัย

1. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้ย้ายถิ่นมาจังหวัดเชียงใหม่ โดยตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในการศึกษาเหตุปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ย้ายถิ่นข้ามชาติ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านส่วนตัว โดยที่ปัจจัยทางด้านส่วนตัว ผลการวิจัยพบว่า

1.1 หัวหน้าครอบครัวเพศชายจะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเหตุผลทางด้านความชอบส่วนตัวในจังหวัดเชียงใหม่เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่ ที่น่าอยู่อาศัย และผู้คนเป็นมิตรและยินดีต้อนรับชาวต่างชาติในการอยู่อาศัย

1.2 ระบบเศรษฐกิจที่ไม่ดีในประเทศญี่ปุ่นเป็นตัวส่งเสริมหรือเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการย้ายเพิ่มขึ้น โดยเป็นตัวเร่งหรือช่วยส่งเสริมเหตุแห่งการย้ายถิ่นขึ้น ซึ่งโดยทั่วไประบบสังคมและวัฒนธรรมในประเทศญี่ปุ่นจะผลักดัน ส่งเสริมรวมถึงคาดหวังเพศชายในการที่จะเป็นผู้นำหรือผู้ช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจซึ่งก็เป็นการคาดหวังในเพศชาย ในอัตราที่สูงแต่ถ้าไม่สามารถ

ประสบผลสำเร็จหรือเกิดการล้มเหลวในการดำเนินชีวิต เพศชายเหล่านั้นก็จะผลักดันตัวเองออกจากสังคมญี่ปุ่นแล้วดำเนินการย้ายถิ่นที่อื่นๆ เพื่อลดแรงเสียดทานจากสังคมญี่ปุ่น ซึ่งประเทศไทยก็เป็นกลุ่มประเทศเป้าหมายหลักในการย้ายถิ่นในการมาอยู่อาศัย

2. สาเหตุหรือปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในการศึกษาเหตุปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

2.1 การดำเนินการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ใช้เงินลงทุนที่ไม่มากเท่ากับการดำเนินธุรกิจประเภทอื่น โดยจะมีรูปแบบการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยการใช้ชื่อคนไทย ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชื่อสามี หรือภรรยาชาวไทย รวมถึงการใช้ชื่อหุ้นส่วนชาวไทยในการขอใบอนุญาต

2.2 ในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้ประกอบการเอง หรือ คู่ชีวิตชาวไทยและยังรวมถึงการมีหุ้นส่วนกับชาวไทยด้วย

2.3 สถิติหรือจำนวนนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นจำนวนมากที่สนใจในการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ทำให้ธุรกิจนำเที่ยวในรูปแบบการบริการแบบญี่ปุ่นยังเป็นที่ต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น

3. ในด้านการศึกษาการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาในด้านต่างๆ โดยตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาในการศึกษาการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงปัญหาในด้านต่างๆ นั้นผลการวิจัยพบว่า

การประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่มีรูปแบบดังนี้

1. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน โดยเฉพาะประสบการณ์ทางด้านการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยการดำเนินธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นนั้นจะมีการวางแผนในด้านการจัดการแบบผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยเข้า

กับวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดยจะใช้จุดแข็งในด้านการบริการที่สามารถเข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้ลึกซึ้งกว่า ไม่ว่าจะเป็นการใส่ใจในข้อคำถามของนักท่องเที่ยวก่อนการตัดสินใจซื้อบริการนำเที่ยว หรือการบริการในรูปแบบต่างๆ เช่น การใส่ใจในการควบคุมรายละเอียดเล็กน้อย เช่น ความสะอาด การวางตัวของพนักงาน หรือมัคคุเทศก์

2. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีการวางรูปแบบ Package Tour ที่ยืดหยุ่นกว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทย ซึ่งก็คือการที่นักท่องเที่ยวสามารถที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบของแหล่งสถานที่ในการท่องเที่ยวได้อย่างอิสระตามความชอบได้มากกว่า

3. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีการเข้าใจในพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้มากกว่าในการที่จะสามารถนำเสนอ Package Tour รวมถึงสามารถข้ามข้อจำกัดทางด้านภาษาได้อีกด้วย

ปัญหาในด้านต่างๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นประสบ

1. ปัญหาในด้านการละเลยการส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยวจากหน่วยงานรัฐบาลที่ยังขาดการสนับสนุนหรือการโปรโมทการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างจริงจัง

2. ปัญหาส่วนต่อมาก็คือ ปัญหาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เช่น คุณภาพของมัคคุเทศก์ที่ยังมีจำนวนไม่พอเพียง และยังขาดทักษะการบริการ รวมถึงการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตลอดจนทางด้านจริยธรรมจรรยาบรรณ

3. ปัญหาทางด้าน การละเลยการบริการอย่างเต็มรูปแบบ รวมถึงทางด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทย

4. ปัญหาทางด้าน การตัดราคาของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทยเพื่อแข่งขันลูกค้าซึ่งส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างรวมถึงคุณภาพของการบริการ และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ

ข้อคิดเห็นของผู้วิจัยและการอภิปรายผลการศึกษา

จากการสังเกตของผู้วิจัยโดยสรุปการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปเหตุปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างทำการย้ายถิ่นมาสู่จังหวัดเชียงใหม่ คือ

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ โดยที่สามารถสรุปได้ว่าในสถานการณ์ปัจจุบันเศรษฐกิจญี่ปุ่นอยู่ในภาวะที่ตกต่ำ เนื่องด้วยปัจจัยประกอบในหลายๆ ด้าน ทำให้มีภาวะการว่างงานที่สูงประกอบกับค่าแรงในการจ้างงานก็ถูกลดลงมาเพื่อการลดต้นทุนในการบริหารจัดการขององค์กรต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น โดยที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตในประเทศญี่ปุ่นก็ยังมีอัตราที่คงเดิม ซึ่งประเทศญี่ปุ่นนั้นยังถือได้ว่ามีค่าครองชีพที่สูงติดอันดับต้นๆ ของโลก ซึ่งนั่นก็เป็นปัจจัยผลักดันให้ชาวญี่ปุ่นผลักดันตัวเองออกจากประเทศญี่ปุ่นแล้วแสวงหาแหล่งในการดำเนินชีวิตในที่อื่น

2. ปัจจัยทางด้านการยอมรับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ของคนท้องถิ่น ซึ่งในประเทศไทยนั้นจะเห็นได้ว่าผู้คนจะให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอย่างดีตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน แต่จากข้อสังเกตของผู้วิจัยเห็นได้ว่าคนไทยจะให้การต้อนรับชาวต่างชาติที่มีฐานะเศรษฐกิจที่ดีกว่าหรือเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้น เช่น ชาวอเมริกัน ชาวยุโรป ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นต้น ดังนั้นเมื่อชาวญี่ปุ่นได้ทำการย้ายถิ่นฐานมาอยู่อาศัยที่จังหวัดเชียงใหม่ผู้คนท้องถิ่นจึงให้การต้อนรับและยินดีในการที่จะอยู่ในสังคมร่วมกับชาวญี่ปุ่น

3. ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่คล้ายกัน ด้วยการที่ญี่ปุ่นและประเทศไทยเป็นประเทศในแถบเอเชียและยังเป็นคนในกลุ่มมองโกลอยด์ โดยเฉพาะชาวญี่ปุ่นในเขตโอกินาว่าจะมีลักษณะสังคมและวัฒนธรรมที่คล้ายกับประเทศไทยมากที่สุด ดังนั้นการปรับตัวของชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยก็จะมีขั้นตอนที่ง่ายกว่าคนในกลุ่มคอเคซอยด์ เช่น ชาวอเมริกัน หรือชาวยุโรป

4. ปัจจัยทางด้านระยะทางระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นไม่ไกลมาก ทำให้การเคลื่อนย้ายหรือการย้ายเป็นไปได้ง่ายมากขึ้น

5. ปัจจัยทางด้านอากาศและบรรยากาศที่ไม่ต่างกันมาก ในส่วนทางด้านสภาพอากาศนั้นจังหวัดเชียงใหม่ถือว่ามีสภาพอากาศที่ใกล้เคียงกับประเทศญี่ปุ่นโดยที่ฤดูร้อนก็จะไม่ร้อนจัด ฤดู

หนาวก็ไม่หนาวจัดเหมือนที่ญี่ปุ่น ดังนั้นจึงเป็นการง่ายในการใช้ชีวิตอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่ไม่ชอบอากาศที่หนาวเย็นของประเทศญี่ปุ่น

6. ปัจจัยทางด้านรัฐบาลที่รัฐบาลทั้งสองประเทศให้การสนับสนุนและมีความสัมพันธ์อันดี เนื่องด้วยประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยได้มีสัมพันธภาพอันอบอุ่นมายาวนานกว่า 600 ปี รวมถึงการที่ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยได้จัดงานฉลองครบรอบ 120 ปีแห่งการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งทำให้เป็นหนึ่งในการส่งเสริมการย้ายถิ่น

7. ปัจจัยทางด้านความชอบส่วนตัวและความสัมพันธ์ทางครอบครัว ในเรื่องความสัมพันธ์นั้นจะเห็นได้ว่าฝ่ายชายจะเป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินการย้ายถิ่นมาอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีความชอบส่วนตัว หรือแบบแอบแฝง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่ชายชาวญี่ปุ่นสร้างขึ้นต่อประเทศไทย เช่น เป็นดินแดนสำหรับการปลดปล่อยความต้องการทางเพศและเห็นว่าหญิงไทยส่วนใหญ่เป็นหญิงบริการทางเพศ หรือมีความต้องการที่จะครองคู่กับฝ่ายต่างชาติ ซึ่งรวมถึงชายชาวญี่ปุ่นมากกว่าผู้ชายไทย และถึงแม้ว่าชายชาวญี่ปุ่นจะได้มีการสมรสกับผู้หญิงชาวไทย แต่ฝ่ายชายก็ยังคงมีความต้องการในการที่จะอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป โดยที่ฝ่ายหญิงชาวไทยไม่ค่อยยินยอมที่จะอยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ก็ตาม

เหตุปัจจัยในการเปิดดำเนินการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

1. การลงทุนในธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เน้นใช้งบประมาณในการลงทุนที่ไม่มาก โดยสามารถประมาณการการลงทุนในธุรกิจนำเที่ยวครั้งแรกประมาณ 150,000-200,000 บาท ซึ่งการลงทุนในระดับนี้ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากสำหรับผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่น

2. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานค่อนข้างสูง ประกอบกับมีทักษะหรือเคยผ่านสายงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมาก่อนแล้ว ซึ่งส่งผลให้มีความพร้อมและทักษะในการประกอบการ เมื่อประกอบกับการลงทุนที่ไม่มากและเข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นรวมถึงการบริการแบบญี่ปุ่นก็เลยเป็นแรงผลักดันและส่งเสริมให้ฝันตัวเองเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

3. สถิติหรือจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนมาก ประกอบกับนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นนั้นถือว่าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายต่อหัวที่สูง และมีการศึกษาแหล่งหรือสถานที่ที่ท่องเที่ยวมาก่อน และยังเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีวินัยและช่วยรักษาสภาพแวดล้อมในขณะการท่องเที่ยวอีกด้วย ดังนั้นจึงถือได้ว่าตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นยังคงต้องการบริษัทนำเที่ยวที่มีคุณภาพมารองรับกับความต้องการในกลุ่มดังกล่าว

รูปแบบการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่

1. เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีประสบการณ์ในการทำงานแบบญี่ปุ่นมาก่อน รวมถึงบางส่วนมีประสบการณ์ทางด้านการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นทราบถึงแบบแผนความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นได้ดีกว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทย โดยได้มีการวางแผนในด้านการจัดการแบบผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยเข้ากับวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดยจะใช้จุดแข็งในด้านการบริการที่สามารถเข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้ดีซึ่งกว่า ไม่ว่าจะเป็นการใส่ใจในข้อคำถามของนักท่องเที่ยวก่อนการตัดสินใจซื้อบริการนำเที่ยว หรือการบริการในรูปแบบต่างๆ เช่น การใส่ใจในการควบคุมรายละเอียดเล็กน้อย เช่น ความสะอาด การวางตัวของพนักงาน หรือ มัคคุเทศก์
2. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีการวางรูปแบบ Package Tour ที่ยืดหยุ่นกว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทย โดยคำนึงถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นสามารถที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบของการท่องเที่ยวได้อย่างอิสระตามความชอบของตนได้มากกว่า
3. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีการเข้าใจในพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นได้มากกว่าเพราะว่าเป็นคนชนชาติเดียวกัน รวมถึงสามารถข้ามข้อจำกัดทางด้านภาษาได้มากกว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทยอีกด้วย

ปัญหาในด้านต่างๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นประสบ

1. ปัญหาในการลดเลเยอร์ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวจากหน่วยงานรัฐบาลที่ยังขาดการสนับสนุนหรือการโปรโมทการท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างจริงจัง
2. ปัญหาส่วนต่อมาก็คือ ปัญหาทางด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น คุณภาพของมัคคุเทศก์ที่ยังมีจำนวนไม่พอเพียง และยังขาดทักษะการบริการ รวมถึงการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง รวมถึงทางด้านการจรรยาบรรณ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการควบคุม ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางด้านการวางตัว ทักษะการใช้ภาษา จริยธรรม และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ เพราะมัคคุเทศก์ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ต้องใกล้ชิดและแนะนำในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเพื่อยกระดับการบริการอย่างมีคุณภาพ
3. ปัญหาทางการลดเลเยอร์บริการอย่างเต็มรูปแบบ รวมถึงทางด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการชาวไทย ดังนั้นควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริการอย่างมีคุณภาพเพื่อสร้างจิตสำนึกในการบริการเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ รวมถึงควรมีกฎหมายควบคุมในเรื่องความปลอดภัยในการบริการแก่นักท่องเที่ยวของสถานประกอบการสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อยกระดับคุณภาพและความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นในการท่องเที่ยวของประเทศไทย
4. ปัญหาทางการตัดราคาของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวไทยเพื่อแย่งชิงลูกค้าซึ่งส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างรวมถึงคุณภาพของการบริการ และสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงให้กับประเทศ ดังนั้นควรมีการให้ความรู้แก่สถานประกอบการในเรื่องของการจัดการบริหารและคุณภาพของการบริการ เพื่อให้สถานประกอบการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกอบการ การบริหาร และคุณภาพของการบริการอย่างมีระบบและเป็นแบบแผน รวมถึงมีการจัดทำมาตรฐานการบริการของสถานประกอบการธุรกิจนำเที่ยวต่อไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

การวิจัยปัจจัยในการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นนี้มีปัญหาที่เกิดจากการทำวิจัยมากมาย ปัญหาแรกคือ ระยะเวลาในการทำวิจัยที่มีน้อยและ

กระชั้นชิด ซึ่งในการนัดสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งก็คือกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวชาวญี่ปุ่นจะมีความลำบาก เนื่องด้วยเวลาว่างของผู้ประกอบการชาวญี่ปุ่นมีน้อย และต้องมีการเตรียมล่ามญี่ปุ่น เพื่อช่วยในการสัมภาษณ์บันทึกเทป รวมถึงการแปลมาเป็นภาษาไทย

ประการที่สองก่อนการสัมภาษณ์นั้นตัวผู้วิจัยจะต้องได้รับการยืนยันหรือแนะนำมาก่อน ซึ่งผู้แนะนำชาวญี่ปุ่นนั้นก็จะเป็นผู้ติดต่อและแนะนำตัวผู้วิจัยให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวได้ทราบถึงความต้องการเชิงวิชาการของผู้วิจัย ซึ่งหลังจากนั้นผู้วิจัยจึงสามารถที่จะนัดทำการสัมภาษณ์ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบรูปแบบในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านทักษะภาวะผู้นำ หรือความสำเร็จในการประกอบการระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น หรือกับชนชาติอื่นๆ เพื่อสามารถที่จะได้ทราบถึงเหตุในการประสพผลสำเร็จของผู้ประกอบการนั้นๆ

2. ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะการบริการที่ดี หรือรูปแบบการเปรียบเทียบการบริการระหว่างรูปแบบการบริการของไทย กับรูปแบบการบริการของญี่ปุ่น เพื่อทราบถึงความแตกต่าง รวมถึงความพึงพอใจในการได้รับบริการเพื่อประโยชน์ในการที่จะสามารถที่จะอยู่รอดและแข่งขันในธุรกิจการบริการในรูปแบบต่างๆ กับนานาประเทศได้

3. ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะและคุณภาพของการบริการของมัคคุเทศก์ชาวไทยในรูปแบบต่างๆ เพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาธุรกิจการบริการของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายปริญญา บรรจงมณี
เกิดวันที่	12 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่	189/39 หมู่ 6 แลนด์แอนด์เฮ้าส์ (ชลลดา) ซอย 8 ตำบลหนองหาร อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 50290
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญาโท สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัด เชียงใหม่ ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปรัชญาคุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
อาชีพปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยฟาร์อีส เทอร์น * 2000 *

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2546). **สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยและแนวทางการวิจัยที่พึงพิจารณา**. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

กฤตยา อาชวนิจกุล วรรณิ จารุสมบุรณ์ และอัญชลี วรางค์รัตน์. (2540). **ความซับซ้อนและความสับสนเรื่องคนข้ามชาติในประเทศไทย**. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

กันยา สุวรรณแสง. (2533). **การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว**. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

กำพล จาวัดนาสกุล. (2547). **การปรับตัวของนักเรียนนักศึกษาชาวเขาในเขตชุมชนเมือง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.

โกศุมภ์ สายจันทร์. (2549). **พม่าในความสัมพันธ์ทางการเมืองกับต่างประเทศ**. เชียงใหม่: โชตนาพรินท์.

ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์. (ม.ป.ป.). **การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมมีบทบาทต่อการตายของเด็กชนกลุ่มน้อยที่เป็นผู้อพยพหรือไม่?**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

จงจิต กล่อมสิงห์. (2546). **การรักษาอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอนุกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จรัส คำอ้าย. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปรับตัวทางสังคมกับสมรรถภาพการประเมินค่าทางความหมายตามทฤษฎีโครงสร้างทางสมองของกิลฟอร์ดของนักเรียน**

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จริยา พรจำเริญ. (ม.ป.ป.). **วัฒนธรรม.** เอกสารประกอบการสอนของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์. นครปฐม.

จีราพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ และเสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ. (2548). **การศึกษาศักยภาพและผลกระทบ** ของการพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เจริญ ศิริวงศ์. (2543). **การปรับตัวด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน** เนื่องจากการอพยพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชญาณุดม พัฒนาสุวรรณ. (2549). **การรับวัฒนธรรมสมัยนิยมจากญี่ปุ่นของวัยรุ่นไทย กรณีศึกษา** แพนเพลงเจ-ป๊อป. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชวน เพชรแก้ว. (2549). **ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.** สุราษฎร์ธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ชуда จิตพิทักษ์. (2541). **วัฒนธรรมกับพฤติกรรมมนุษย์.** วารสารปาริชาติ. 11(1), 33-37.

โชคชัย ศรีหิรัญรัตน์. (2542). **ปัญหาในการพิจารณาให้สถานะคนต่างด้าวแก่ชาวเขาผู้อพยพ:** กรณีศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณรงค์ อ่อนอินทร์. (2543). **ญี่ปุ่น: การย้ายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมมายังประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- คารารัตน์ เมตตาริกานนท์ และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2530). **ชาวจีนในอำเภอสองแห่งของจังหวัด
ยโสธร: การศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณี.** รายงานการวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คุชฎี ใจไว. (2544). **ความต้องการตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศไทยของแรงงานพม่า: ศึกษากรณี
จังหวัดระนอง.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นนทพันธ์ นุริตมนต์. (2549). **วิถีชีวิตแรงงานประมงต่างด้าว: กรณีศึกษาลูกเรือประมงสัญชาติพม่า
ในชุมชนชาวประมงปากน้ำหลังสวน จังหวัดชุมพร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นิพนธ์ เทพวัลย์. (2523). **ประชากรศาสตร์.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญโชค เจียมวิริยะ. (2546). **กฎหมายสามัญประจำบ้านคู่มือติดต่อราชการ.** กรุงเทพฯ: อมรินทร์พ
รินติ้งกรุ๊ป.
- ปณิธิ อมาตยกุล. (2547). **การย้ายถิ่นของชาวไทยใหญ่เข้ามาในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ศิลปศา
สตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาวดี จตุวิริยะพรชัย. (2537). **ความเชื่อและพิธีกรรมของชาวจีนกลุ่มภาษาต่างๆ ในจังหวัด
พิษณุโลก.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2543). **ประชากรศาสตร์ สารัตถศึกษาเรื่องประชากรมนุษย์.** นครปฐม:
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรีชา วรเศรษฐสิน. (ม.ป.ป.). **ชาวจีนเมืองซู่ลิ่งเดินทางแรมไกลกลับแผ่นดินแม่เพื่อผู้ชาติ.** สำนัก
วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

พรพรรณ เตียรักษ์กิจสกุล. (2536). การพัฒนาการบทบาทของสมาคมชาวจีนในกรุงเทพฯที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์. (2527). ประชากรศาสตร์ สาระสำคัญโดยสังเขป. เอกสารฉบับพิเศษหมายเลข 7 ของสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานิตย์ คณะโต. (2536). การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนเดียวในเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รุ่งจิต ปรัชญาสันติ. (2542). การตั้งถิ่นฐาน วิถีชีวิต และบทบาทของชาวจีนในอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รุ่งทิพย์ กล้าหาญ. (2539). การขัดเกลาทางสังคมด้านความเชื่อโดยผ่านพิธีกรรมในชุมชนชนบท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วรรณิ์ ดวงดีวีรัตน์. (2540). การปรับตัวของครอบครัวในชุมชนชนบทในสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันเพ็ญ วอกลาง. (2541). กระบวนการปรับตัวและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะอยู่ถาวรของแรงงานอพยพจากประเทศพม่า: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยาลัยประชากรศาสตร์. (2551). การย้ายถิ่น. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2552, จาก http://www.cps.chula.ac.th/research_division/theory/t_migration.html.

ศิริลักษณ์ มาศวิริยะกุล. (2549). บทวิเคราะห์เกี่ยวกับชาวจีนโพ้นทะเลในเอเชียอาคเนย์. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 7

- ศุภกิจ เทพบัณฑิต. (2539). การร่ำรองเอกลักษณ์ของชนกลุ่มน้อย: กรณีศึกษาของคนไทยอีสานในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. (2536). ชาวจีนอพยพในชั้นนาท อุทัยธานีและนครสวรรค์ในสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช. 6 (2), 101-115.
- ศุภางค์ จันทวานิช. (2534). ชาวแต่จิวในประเทศไทยและในภูมิภาคเดนมาร์กที่เฉาชัน. รายงานการวิจัย. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสกสิน ศรีวัฒนาภูกิจ. (2541). คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานไทยในญี่ปุ่น. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น ประจำประเทศไทย. (ม.ป.ป.). ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น 120 ปี. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2553, จาก <http://www.th.emb-japan.go.jp/th/relation/index100.htm>
- สิงห์ทอง ลากพิเศษพันธุ์. (2545). ประวัติความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น. วารสารวิทยุสารธรรมย์. 4(14).
- สุกัญญา เอ็มอัมธรรม. (2544). การย้ายถิ่นกลับในประเทศไทยญี่ปุ่น. วารสารศูนย์บริการวิชาการ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 1, 55-59.
- สุชา จันทร์เอม. (2533). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทัศน์ กันทะมา. (2542). การคงอยู่ของวัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรัตน์ ชุ่มจิตต์. (2538). วิถีชีวิตของผู้ย้ายถิ่นชาวเหนือในมหานครกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรรัตน์ สมบัติคำไร. (2550). การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชนเผ่าในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่: กรณีศึกษาชนเผ่าปกากะญอ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณ บัวทวน และคณะ. (2534). ผลกระทบของผู้ย้ายถิ่นกลับที่มีต่อถิ่นเดิม. รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อมรา พงศาพิชญ์. (2540). ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการพัฒนา: มุมมองทางมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อมิตตรา เฟ็งคำเป็ง. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านการปรับตัวทางสังคม การแก้ปัญหา และการมุ่งมั่นพัฒนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัฐพล เขื่อนคำ. (2548). คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ และความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

English

Barbuto, J. E., Trout, S. K., Brown, L. L. (2004). Identifying Sources of Motivation of Adult Rural Workers. **Journal of Agricultural Education**. 45 (3), 11 – 21.

Corbett, J. (2009). **Ernest George Ravenstein: The Laws of Migration, 1885**. Retrieved January 10, 2011, from <http://www.csiss.org/classics/content/90>.

Hayashi, S. (1988). **Culture and Management in Japan**. n.p.: University of Tokyo Press.

Lebra, T. S. (1986). **Japanese Patterns of Behavior**. n.p.: University of Hawaii Press.

Lee, E. S. (1966). A Theory of Migration. **Demography**. 3 (1), 47 – 57. Retrieved January 10, 2011, from <http://links.jstor.org/sici?sici=0070-3370%281966%293%3A1%3C47%3AATOM%3E2.0.CO%3B2-B>.

Moore, C. A. (1986). **The Japanese mind**. n.p.: University of Hawaii Press.

Palo, D. (2006). **The social assimilation of immigrants**. n.p.: University of Roma Tor Vergata.

Takeo, K. (1986). **Japan and Western Civilization**. n.p.: University of Tokyo Press.

Tatemichi, K. (2543). ชีวิตหลังเกษียณอายุจะอยู่ต่างประเทศดีกว่า กรณี สาวาย กรุงเทพฯ และป็นัง. ม.ป.ท.: Bunshu NESCO.

Sjaastad, L. A. (October, 1962). The Costs and Returns of Human Migration. **The Journal of Political Economy**. 70 (5), 80 – 93. Retrieved January 10, 2011, from <http://links.jstor.org/sici?sici=0022-3808%28196210%2970%3A5%3C80%3ATCAROH%3E2.0.CO%3B2-Q>.

Stiglitz, J. E. (2002). **Globalization and its discontents**. New York: W. W. Norton & Company.

ภาคผนวก ก
แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบ

รหัสวิชา 301213 รายวิชา การพัฒนาเว็บไซต์ ปีการศึกษา 2553

เรื่อง การใช้งานแท็กพื้นฐานของภาษาเจเอสพี

คำชี้แจง ข้อสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัยจำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ 10 คะแนน

คำสั่ง ตอนที่ 1 ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย X ลงหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

- ข้อใดคือ แท็กที่ใช้ในการแสดงผล ลีพธ์
ก. <% %>
ข. <%! %>
ค. <%= %>
ง. <%@ %>
จ. <%-- --%>
- ข้อใดคือ แท็กที่ใช้ในการแทรกไฟล์ เว็บเพจอื่นเข้ามาใช้งาน
ก. <% %>
ข. <%! %>
ค. <%= %>
ง. <%@ %>
จ. <%-- --%>
- ข้อใดคือ แท็กที่กำหนดให้มีกรนำเข้า อินเทอร์เน็ตจากแพคเกจของจาวา
ก. <% %>
ข. <%! %>
ค. <%= %>
- ข้อใดคือ แท็กที่ใช้กำหนดค่าพื้นฐาน ให้กับเว็บเพจเช่น การกำหนดรูปแบบ อีกขระ
ก. <% %>
ข. <%! %>
ค. <%= %>
ง. <%@ %>
จ. <%-- --%>
- ข้อใดคือ แท็กที่ใช้ในการสร้างเมธอด สำหรับใช้งาน
ก. <% %>
ข. <%! %>
ค. <%= %>
ง. <%@ %>
จ. <%-- --%>

6. ข้อใดคือแท็กหมายเหตุของสคริปต์
เจเอสพี
- ก. `<% %>`
ข. `<%! %>`
ค. `<%= %>`
ง. `<%@ %>`
จ. `<%-- --%>`
7. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้ `<%=5+9%>`
- ก. 5
ข. 9
ค. 14
ง. 59
จ. 5+9
8. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของของสคริปต์
ต่อไปนี้ `<%out.print(2/0);%>`
- ก. 0
ข. 1
ค. 2
ง. null
จ. error
9. ข้อใดคือ การเรียกใช้งานคลาสของ
จาวา
- ก. `<% page import
="java.util.date" %>`
ข. `<%! page import
="java.util.date" %>`
ค. `<%= page import
="java.util.date" %>`
ง. `<%@ page import
="java.util.date" %>`
จ. `<%@ page import
="java.util.date" %>`
10. ข้อใดคือ การเรียกใช้ไฟล์
header.html
- ก. `<% include file
="header.html" %>`
ข. `<%! include file
="header.html" %>`
ค. `<%= include file
="header.html" %>`
ง. `<%@ include file
="header.html" %>`
จ. `<% include file
="header.html" %>`
11. ข้อใดคือ การกำหนดให้มีการแสดงผล
หน้าเว็บเพจเป็นภาษาไทย
- ก. `<% page
contentType="text/html;
charset=UTF-8"%>`
ข. `<%! page
contentType="text/html;
charset=UTF-8"%>`
ค. `<%= page
contentType="text/html;
charset=UTF-8"%>`
ง. `<%@ page
contentType="text/html;
charset=UTF-8"%>`
จ. `<%@ page
contentType="text/html;
charset=UTF-8"%>`

- จ. `<!-- page
contentType="text/html;
charset=UTF-8"%>`
12. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
`<% int count=5;
out.print(count++); %>`
- ก. 0
ข. 5
ค. 6
ง. null
จ. count
13. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
`<%= 5>3 %>`
- ก. 5
ข. 3
ค. 5>3
ง. true
จ. error
14. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
`<%! int count=7;%>
<%=++count %>`
- ก. 0
ข. 7
ค. 8
ง. null
จ. error
15. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
`<!-- การหาผลลัพธ์ของ x+y --%>
<%! int x=9,y=19;%>
<% out.println("x="+x)
out.println("y="+y);
out.println(" x+y="+(x+y));
%>`
- ก. การหาผลลัพธ์ของ x+y
x=9
y=19
x+y=28
ข. การหาผลลัพธ์ของ x+y
x=9 y=19
x+y=28
ค. การหาผลลัพธ์ของ x+y
x=9 y=19 x+y=28
ง. x=9
y=19
x+y=28
จ. x=9 y=19 x+y=28
16. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
`<%! int number=0;
int getNumber()
{ return ++number;}
%>
<%=getNumber()%>`
- ก. 0
ข. 1

- ก. 2
- ง. 01
- จ. 11
17. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
- ```
<%! int n=77;%>
<% out.print("n="); int n= 59;%>
<%= n %>
```
- ก. 77
- ข. 59
- ค. n=77
- ง. n=59
- จ. n=136
18. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์  
ต่อไปนี้
- ```
<% out.println("วันที่และเวลา
ขณะนี้คือ"+new
java.util.Date());%>
```
- ก. วันที่และเวลาขณะนี้คือ Sun Jul
18 21:54:15 ICT 2010
- ข. วันที่และเวลาขณะนี้คือ
Sun Jul 18 21:54:15 ICT 2010
- ค. วันที่และเวลาขณะนี้คือ Sun Jul
18 2010 21:54:15
- ง. วันที่และเวลาขณะนี้คือ
Sun Jul 18 2010 21:54:15
- จ. วันที่และเวลาขณะนี้คือ Sun 18
Jul 2010 21:54:15
19. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์
ต่อไปนี้
- ```
<% String s="java server page";
out.print(s.charAt(7)); %>
```
- ก. s
- ข. e
- ค. r
- ง. v
- จ. p
20. ข้อใดคือ ผลลัพธ์ของสคริปต์  
ต่อไปนี้
- ```
<% for(int i=3; i>=0; i--)
{ out.println(i); if(i==1) break;}
%>
```
- ก. 3210
- ข. 321
- ค. 32
- ง. 3
- จ. 1

คำสั่ง ตอนที่ 2 จงเขียนสคริปต์ของภาษาเจเอสพีตามคำสั่งต่อไปนี้

กำหนดให้ไฟล์ menu.html มีรายละเอียดดังนี้

```
<BODY> [<a href="showNumber.jsp">แสดงตัวเลข 1-100</a>] [<a href="showMultiple.jsp">แสดงสูตรคูณแม่ 5</a>]
</BODY>
```

ให้นักศึกษาจงสร้างไฟล์ showMenu.jsp โดยไฟล์นี้มีการเรียกใช้งาน menu.html

สร้างไฟล์ showNumber.jsp เพื่อแสดงตัวเลข 1-100 และสร้างไฟล์ showMultiple.jsp เพื่อแสดงสูตรคูณแม่ 5

ไฟล์ showMenu.jsp

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ไฟล์ showNumber.jsp

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ไฟล์ showMultiple.jsp

.....

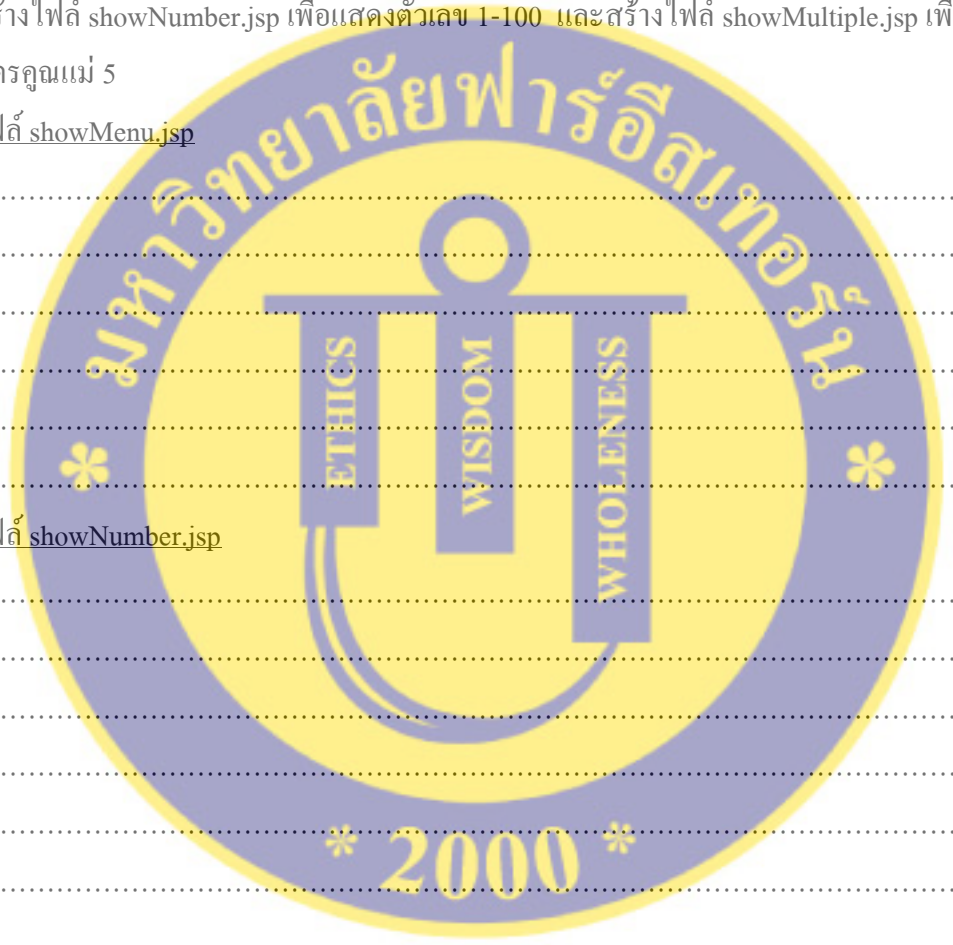
.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบ

รหัสวิชา 301213 รายวิชา การพัฒนาเว็บไซต์ ปีการศึกษา 2553

เรื่อง การเชื่อมต่อฐานข้อมูลในเจเอสพี

คำชี้แจง ข้อสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัยจำนวน 15 ข้อ 15 คะแนน

ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัยจำนวน 2 ข้อ 15 คะแนน

คำสั่ง ตอนที่ 1 ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย X ลงหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่ नियามของฐานข้อมูล
 - ก. การเก็บข้อมูลที่ไม่ซ้ำกัน
 - ข. การเก็บข้อมูลเชิงสัมพันธ์
 - ค. การลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล
 - ง. การเก็บข้อมูลในรูปของตาราง
 - จ. การเก็บข้อมูลในรูปของชุดข้อมูล
2. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนของการเชื่อมต่อฐานข้อมูล
 - ก. การแสดงผลลัพธ์
 - ข. การกำหนดชนิดของไดรเวอร์
 - ค. การสร้างสเตทเมนต์ (Statement)
 - ง. การสร้างการเชื่อมต่อไปยังฐานข้อมูล
 - จ. การประมวลผล SQL และจัดการกับข้อมูล
3. ข้อใดคือนิยามของ JDBC
 - ก. กลุ่มของเมธอดที่ช่วยให้ JSP สามารถเชื่อมต่อฐานข้อมูล
 - ข. กลุ่มของแพ็คเกจที่ช่วยให้ JSP สามารถเชื่อมต่อฐานข้อมูล
 - ค. กลุ่มของออบเจกต์ที่ช่วยให้ JSP สามารถเชื่อมต่อฐานข้อมูล
 - ง. กลุ่มของอินสแตนซ์ที่ช่วยให้ JSP สามารถเชื่อมต่อฐานข้อมูล
 - จ. กลุ่มของอินเทอร์เน็ตเฟสที่ช่วยให้ JSP สามารถเชื่อมต่อฐานข้อมูล
4. ข้อใดคือตัวเชื่อมต่อระหว่าง JDBC API กับ JDBC Driver
 - ก. Java Driver Manager
 - ข. ODBC Driver Manager
 - ค. JDBC Driver Manager
 - ง. JDBC:ODBC Manager
 - จ. ODBC Driver Manager
5. ข้อใดคือ เมธอดที่ใช้ในการสร้างออบเจกต์สเตทเมนต์
 - ก. objStatement();
 - ข. newStatement();
 - ค. createStatement();
 - ง. newObjStatement();
 - จ. createObjStatement();

6. ข้อใดคือรูปแบบของการสร้างการเชื่อมต่อฐานข้อมูล
- ก. Connection
con=JavaDriver.getConnection(URL,username,password);
- ข. Connection
con=JDBCdriver.getConnection(URL,username,password);
- ค. Connection con=ODBCdriver.getConnection(URL,username,password);
- ง. Connection
con=DriverManager.getConnection(URL,username,password);
- จ. Connection
con=JdbcOdbcDriver.getConnection(URL,username,password);
7. คำสั่ง SQL ที่ใช้การทำงานร่วมกับเมธอด execute Query()
- ก. Select
- ข. Update
- ค. Insert Into
- ง. Drop table
- จ. Create table
8. ข้อใดคือผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของเมธอด execute Query()
- ก. Int
- ข. Char
- ค. Boolean
- ง. Statement
- จ. Result set
9. ข้อใดคือผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานของเมธอดexecuteUpdate()
- ก. Int
- ข. Char
- ค. Boolean
- ง. Statement
- จ. Result set
10. ข้อใดคือ คำสั่ง SQL ที่ใช้ในการดึงข้อมูลจากตาราง
- ก. Edit
- ข. Insert
- ค. Select
- ง. Delete
- จ. Update
11. ข้อใดคือ คำสั่ง SQL ที่ใช้ในการกรอกข้อมูลลงในตาราง
- ก. Edit
- ข. Insert
- ค. Select
- ง. Delete
- จ. Update
12. ข้อใดคือ คำสั่ง SQL ที่ใช้ในการแก้ไขข้อมูลในตาราง
- ก. Edit
- ข. Insert
- ค. Select
- ง. Delete
- จ. Update

13. ข้อใดคือ การโหลดไดรเวอร์ JDBC

```
ก. Class.forName("jsp.
mysql.jdbc.Driver").newInstance();
```

```
ข. Class.forName("sun.
mysql.jdbc.Driver").newInstance();
```

```
ค. Class.forName("java.
mysql.jdbc.Driver").newInstance();
```

```
ง. Class.forName("com.mysql.jdbc.Dr
iver").newInstance();
```

```
จ. Class.forName("sun.java.
mysql.jdbc.Driver").newInstance();
```

ค. ResultSet

```
rs=stmt.executeQuery("delete *
from tb");
```

ง. ResultSet

```
rs=stmt.executeUpdate("delete *
from tb");
```

จ. ResultSet

```
rs=stmt.executeUpdate("update tb
set n=10");
```

14. ข้อใดคือ การประมวลผลของคำสั่ง SQL ที่ถูกต้อง

```
ก. ResultSet
rs=stmt.executeQuery("select *
from tb");
```

```
ข. ResultSet
rs=stmt.executeUpdate("select *
from tb");
```

15. ข้อใดคือ คำสั่งที่ใช้ในการแสดงค่าที่อยู่ใน result set

```
ก. <%=rs.getBytes("name")%>
```

```
ข. <%=rs.getString("name")%>
```

```
ค. <%=rs.getAttribute("name")%>
```

```
ง. <%=rs.getColumn("name")%>
```

```
จ. <%=rs.getStatement("name")%>
```

คำสั่ง ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงเขียนสคริปต์เพื่อเชื่อมต่อกับฐานข้อมูล Mysql โดยกำหนดให้ฐานข้อมูล ชื่อ TestDB โดยมีชื่อในการเข้าใช้งานเป็น root และมีรหัสผ่านเป็น 12345

.....

.....

.....

.....

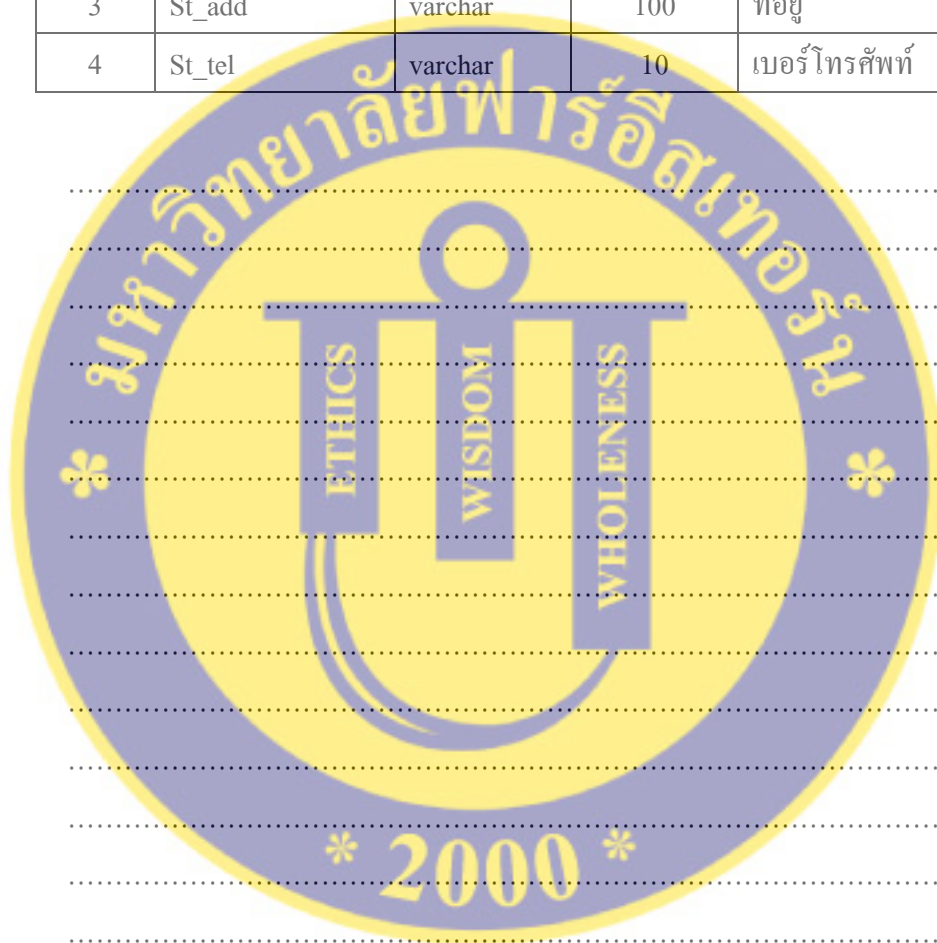
.....

.....

.....

2. จงเขียนสคริปต์เพื่อแสดงข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ในตารางชื่อ student ของฐานข้อมูล TestDB ที่มีโครงสร้างของตารางดังนี้

no	Attribute name	Data Type	width	Comment
1	St_id	int	4	รหัสนักศึกษา
2	St_name	varchar	50	ชื่อนักศึกษา
3	St_add	varchar	100	ที่อยู่
4	St_tel	varchar	10	เบอร์โทรศัพท์

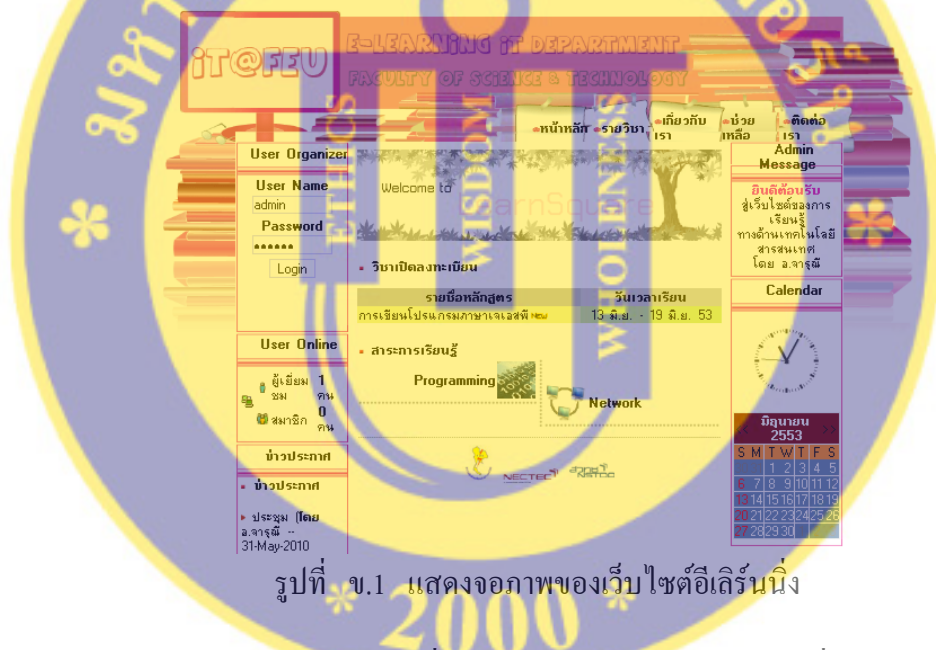

ภาคผนวก ข

การใช้งานสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับภาษาเอสพี

ในการใช้งานระบบ การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับภาษาเอสพีโดยใช้เลิร์นสแควร์ นั้น ผู้ใช้งานระบบทุกคนต้องมี Username และ Password ของตนก่อนเสมอ โดยในที่นี่จะกล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนหลังจากที่มีการพัฒนาหลักสูตรและมีการเปิดใช้งานหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว

เริ่มจากการใช้งานของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องทำการพิมพ์ URL ของเว็บไซต์คือ sci.feu.ac.th/jarunee/elearning จะปรากฏจอภาพแสดงผลดังต่อไปนี้

รูปที่ ข.1 แสดงจอภาพของเว็บไซต์อีเลิร์นนิ่ง

ต่อมาผู้เรียนจะเข้าสู่ระบบโดยการกรอกชื่อและรหัสผ่านสำหรับเข้าใช้งาน ที่ผู้ดูแลระบบได้ทำการกำหนดให้เรียบร้อยแล้ว จากส่วนของการเข้าใช้งานดังนี้

User Organizer	
User Name	student
Password	*****
Login	

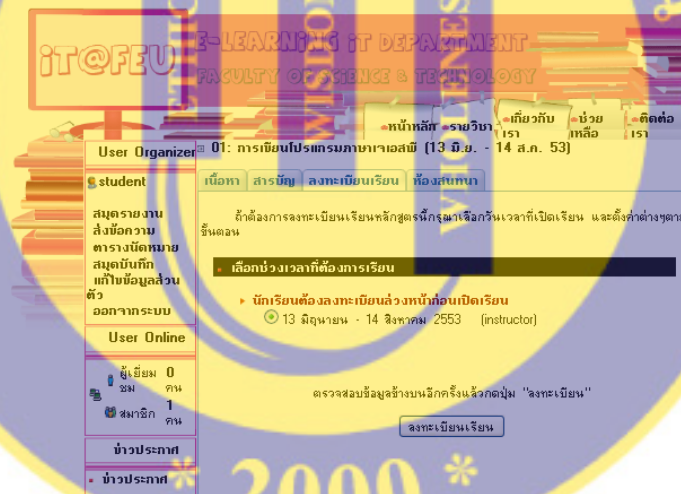
รูปที่ ข.2 แสดงจอภาพการล็อกอิน

เมื่อเข้าสู่ระบบเรียบร้อยแล้วจะปรากฏหน้าจอกำหนดการทำงานสำหรับผู้เรียนดังนี้

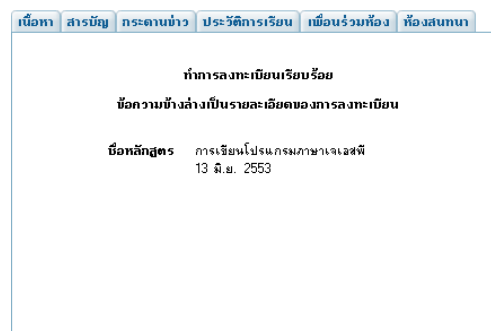
รูปที่ ข.3 แสดงจอภาพในส่วนของผู้เรียน

หลังจากเข้าสู่ระบบเรียบร้อยแล้วผู้เรียนสามารถเลือกหลักสูตรที่ต้องการเข้าเรียน โดยการคลิกที่ ชื่อหลักสูตรที่ต้องการเรียนซึ่งในครั้งแรกที่เลือกเข้ามาจะปรากฏจอภาพ การเลือกช่วงเวลาที่ต้องการเรียน ดังนี้

รูปที่ ข.4 แสดงจอภาพการเข้าเรียนในหลักสูตร

ผู้เรียนต้องคลิกปุ่มลงทะเบียนเรียน จะปรากฏจอภาพดังนี้

รูปที่ ข.5 แสดงจอภาพผลการลงทะเบียนเรียน

ในจอภาพจะมีแถบรายการเนื้อหา แถบสารบัญ แถบกระดานข่าว แถบประวัติการเรียนรู้ แถบเพื่อร่วมห้อง และแถบห้องสนทนา เมื่อผู้เรียนเลือกแถบเนื้อหา จะปรากฏจอภาพ

เนื้อหา สารบัญ กระดานข่าว ประวัติการเรียนรู้ เพื่อนร่วมห้อง ห้องสนทนา

ชื่อหลักสูตร : 01: การเขียนโปรแกรมภาษาเจเอสพี

ผู้สร้างหลักสูตร : instructor

ระยะเวลา : 63 วัน

เนื้อหา : คำสั่งพื้นฐานในการใช้งานภาษาเจเอสพี การใช้งานแท็กคำสั่งของภาษาเจเอสพี และการประยุกต์ใช้งานภาษาเจเอสพี

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเว็บไซต์ด้วยสคริปต์ภาษาเจเอสพี รวมถึงสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้งานด้านต่างๆ

คุณสมบัติผู้เข้าอบรม : นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสายการสอนเทคโนโลยี 3

เอกสารอ้างอิง : <http://java.sun.com/product/JSP>

รายละเอียดผู้สร้างหลักสูตร : instructor

รูปที่ ข.6 แสดงจอภาพรายละเอียดของเนื้อหา

ในแถบเนื้อหาจะประกอบด้วยรายละเอียดของหลักสูตร ได้แก่ ชื่อหลักสูตร ชื่อผู้สร้างหลักสูตร ระยะเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการเรียน เนื้อหาโดยย่อ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม และเอกสารอ้างอิง เมื่อผู้เรียนต้องการเข้าศึกษาต้องคลิกที่แถบสารบัญ จะปรากฏจอภาพ

เนื้อหา สารบัญ กระดานข่าว ประวัติการเรียนรู้ เพื่อนร่วมห้อง ห้องสนทนา

เปิดทั้งหมด | ปิดทั้งหมด

- 1 พื้นฐานการเขียนเว็บไซต์ 13 มิ.ย. - 19 มิ.ย. 53
- 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานภาษาเจเอสพี 20 มิ.ย. - 26 มิ.ย. 53
- 3 การใช้งานคำสั่งควบคุมในภาษาเจเอสพี 27 มิ.ย. - 3 ก.ค. 53
- 4 การใช้งานแท็กพื้นฐานของภาษาเจเอสพี 4 ก.ค. - 10 ก.ค. 53
- 5 การจัดการข้อมูลจากฟอร์ม 11 ก.ค. - 17 ก.ค. 53
- 6 การติดตามการใช้งานข้อมูลโดยใช้คุกกี้ 18 ก.ค. - 24 ก.ค. 53
- 7 การติดตามการใช้งานข้อมูลโดยใช้ Session 25 ก.ค. - 31 ก.ค. 53
- 8 การใช้ JavaBean เสริม JSP 1 ส.ค. - 7 ส.ค. 53
- 9 การใช้งาน MySQL และ JSP 8 ส.ค. - 14 ส.ค. 53

* 2000 *

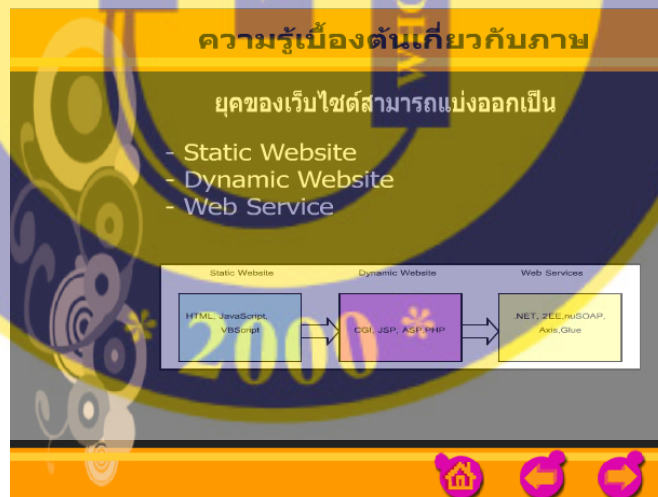
รูปที่ ข.7 แสดงจอภาพสารบัญของหลักสูตร

ในส่วนของสารบัญจะแสดงรายชื่อของบทเรียนทั้งหมดที่มีอยู่ภายในหลักสูตร ผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาในแต่ละบทเรียน โดยการคลิกที่ ชื่อของบทเรียน จะปรากฏจอภาพ

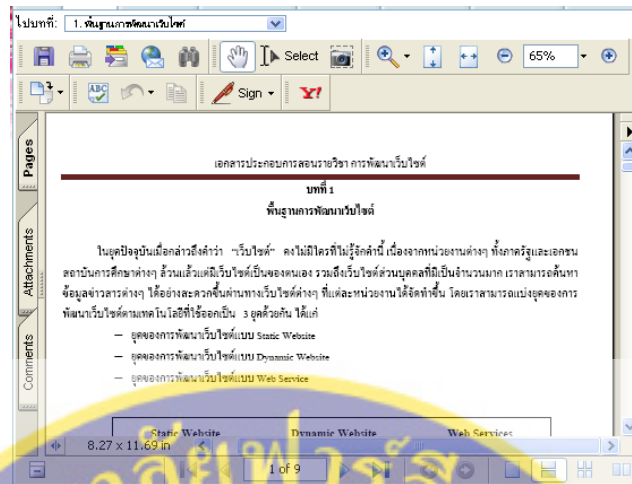
รูปที่ ข.8 แสดงจอภาพเนื้อหาของบทเรียน

ในส่วนเนื้อหาของหลักสูตรนี้แต่ละบทจะประกอบไปด้วยเนื้อหาที่แสดงเป็นเอกสาร HTML ส่วนแสดงสื่อมัลติมีเดียภาพรวมของเนื้อหาของแต่ละบท มัลติมีเดียแสดงเนื้อหาทั้งหมดของบทเรียน รวมถึงไฟล์เอกสาร PDF ที่ผู้เรียนสามารถดาวน์โหลดไปใช้งานได้ และผู้เรียนสามารถคลิกลิงค์ไปยังมัลติมีเดียประกอบการเรียนของบทเรียนดังนี้

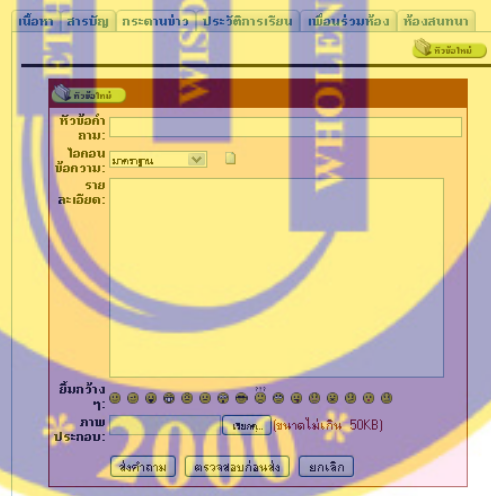
รูปที่ ข.9 แสดงจอภาพของไฟล์มัลติมีเดียของบทเรียน

ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนรู้เนื้อหาจากไฟล์มัลติมีเดียได้ตามความต้องการนอกเหนือจากนั้นผู้เรียนสามารถคลิกลิงค์ไปที่เอกสารประกอบการสอนซึ่งเป็นเอกสาร PDF ที่ผู้เรียนสามารถบันทึกไฟล์เก็บไว้ประกอบการเรียนรู้ได้ เมื่อคลิกลิงค์ที่เอกสารประกอบการสอนจะปรากฏจอภาพ

รูปที่ ข.10 แสดงจอภาพการแสดงผลไฟล์ PDF

ในขณะที่เข้าเรียนในหลักสูตร ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น รวมถึงตั้งกระทู้ถามความรู้ต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด หรือหาคำตอบที่ต้องการจากส่วนของกระดาน โดยการคลิกที่แถบข่าว จะปรากฏจอภาพ

รูปที่ ข.11 แสดงจอภาพกระดานข่าว

ผู้เรียนสามารถตั้งกระทู้ถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมได้ หากผู้เรียนต้องการตรวจสอบประวัติการเรียนของตน สามารถเลือกคลิกที่แถบประวัติการเรียนจะปรากฏจอภาพ

เนื้อหา	สารบัญ	กระดานข่าว	ประวัติการเรียน	เพื่อนร่วมห้อง	ห้องสนทนา
ตารางประวัติการเรียน					
■ student_ [นางสาวเจนนี่ เกียนไพร์สุวรรณ]					
รายงานการเข้าเรียน นางสาวเจนนี่ เกียนไพร์สุวรรณ					
ผู้เรียนเข้าเรียนทั้งหมด 0 ครั้ง รวมระยะเวลาในการเรียนทั้งหมด 00 ชั่วโมง 00 นาที 00 วินาที					
บทเรียนที่	เวลาที่เข้าเรียน	เวลาที่ออกเรียน	ระยะเวลาในการเรียน(h:m:s)		
รายละเอียดการเข้าเรียน					

รูปที่ ข.12 แสดงจอภาพประวัติการเรียน

ในจอภาพจะแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าเรียนในหลักสูตรของตนเอง โดยแสดงรายละเอียดของบทเรียน เวลาที่เริ่มเข้าเรียน เวลาที่ออกจากบทเรียน เวลารวมในการเข้าเรียนแต่ละครั้ง รวมถึงจำนวนครั้งทั้งหมดที่ผู้เรียนเข้าเรียนในหลักสูตรและเวลาทั้งหมดที่เข้าเรียน

เมื่อผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน โดยการคลิกที่ปุ่มสารบัญจะปรากฏจอภาพ

หากผู้เรียนต้องการตรวจสอบรายชื่อเพื่อนร่วมห้อง ผู้เรียนสามารถคลิกที่แท็บ เพื่อนร่วมห้องจะปรากฏรายชื่อของผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรนี้ทั้งหมด ดังนี้

เนื้อหา	สารบัญ	กระดานข่าว	ประวัติการเรียน	เพื่อนร่วมห้อง	ห้องสนทนา	
No.	ชื่อเล่น	เลขประจำตัว	ชื่อ นามสกุล	อีเมล	สถานะ	ส่งข้อความ
1	student	000002	นางสาวเจนนี่ เกียนไพร์สุวรรณ	๕	๘	๘
2	Student2	02	นางสาวเจนสุดา ปานโต	๕	๘	๘
3	Student3	03	นางสาวชญาภา แจกแก้ว	๕	๘	๘

รูปที่ ข.13 แสดงจอภาพรายชื่อเพื่อนร่วมห้อง

ในจอภาพจะแสดงชื่อผู้เรียน รหัสประจำตัว ชื่อ-สกุลจริง สถานะปัจจุบันว่าออนไลน์อยู่หรือไม่ รวมถึงสามารถส่งข้อความถึงผู้เรียนแต่ละคนได้ นอกจากนี้หากมีผู้เรียนหลักสูตรเดียวกันออนไลน์อยู่ ผู้เรียนสามารถเข้าห้องเพื่อสนทนากันออนไลน์ได้ โดยการคลิกที่แท็บห้องสนทนาจะปรากฏจอภาพ ดังนี้

เนื้อหา	สารบัญ	กระดานข่าว	ประวัติการเรียน	เพื่อนร่วมห้อง	ห้องสนทนา
admin: ได้เข้าใช้งานสำเร็จ, สวัสดิ์ดี~"	admin: ทดสอบการใช้งานห้องสนทนา	admin: ได้รับข้อความจากคุณณะกะ	student: ได้เข้าใช้งานห้องแล้ว, สวัสดิ์ดี~"	admin: ได้ลอกจากห้องแล้ว, บ้ายบาย~"	instructor: ได้เข้าใช้งานห้องแล้ว, สวัสดิ์ดี~"

ผู้ใช้นอนไลน์:
+ instructor
- student

ข้อความ:

รูปที่ ข.14 แสดงจอภาพการสนทนาออนไลน์

ผู้เรียนในหลักสูตรสามารถสนทนากันผ่านระบบออนไลน์ได้

หากผู้เรียนต้องการตรวจสอบหลักสูตรที่ได้เข้าเรียน โดยการคลิกที่เมนู สมุดรายนงาน จะปรากฏจอภาพดังนี้

The screenshot shows the IT@FEU E-LEARNING system interface. At the top, there are navigation tabs: "หน้าหลัก", "รายวิชา", "เกี่ยวกับเรา", "ช่วยเหลือ", and "ติดต่อเรา". Below the tabs, there is a "User Organizer" section with a "student" profile. The main content area displays a list of courses with columns for course name, status, and date. The courses listed are:

หลักสูตรที่กำลังเรียน	รายชื่อหลักสูตร	วันที่เปิดสอน
หลักสูตรที่กำลังเรียน	รายชื่อหลักสูตร	วันที่เปิดสอน
หลักสูตรที่สำเร็จแล้ว	รายชื่อหลักสูตร	วันที่เปิดสอน
หลักสูตรที่เรียนแล้วไม่ผ่าน	รายชื่อหลักสูตร	วันที่เปิดสอน
หลักสูตรที่ทำการเรียน	รายชื่อหลักสูตร	วันที่เปิดสอน

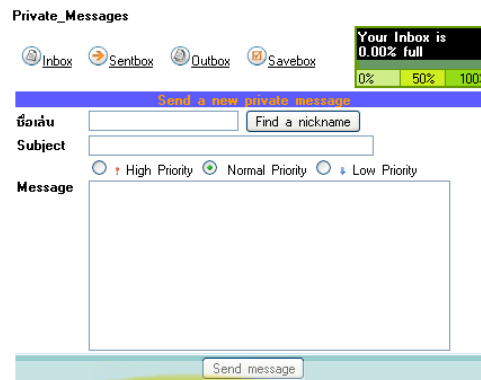
Below the course list, there is a "User Online" section showing statistics:

ผู้เยี่ยมชม	คน
0	คน
ผู้ลงทะเบียน	คน
1	คน
สมาชิก	คน
1	คน

รูปที่ ข.15 แสดงจอภาพสมุดรายนงาน

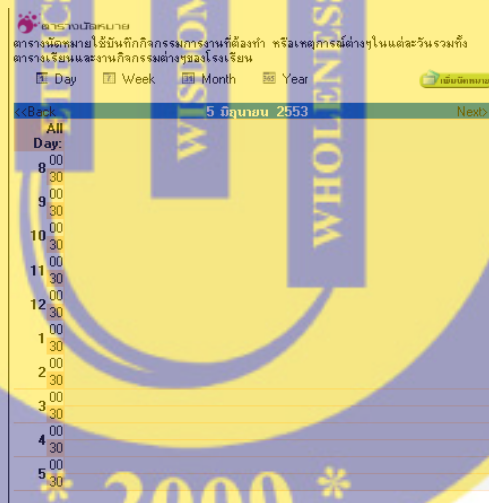
ในส่วนของสมุดรายนงานจะแสดงถึงข้อมูลหลักสูตรที่ผู้เรียนได้ศึกษามาประกอบด้วยรายละเอียดคือหลักสูตรที่กำลังเรียนอยู่ หลักสูตรที่เรียนสำเร็จแล้ว หลักสูตรที่เรียนแล้วไม่ผ่าน หลักสูตรที่พักการเรียน โดยแต่ละรายการจะแสดงรายชื่อของหลักสูตร วันที่เปิดสอน

นอกจากนี้ขณะที่เรียนแต่ละหลักสูตร ผู้เรียนสามารถส่งข้อความถึงเพื่อนที่เรียนหลักสูตรเดียวกัน รวมถึงอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยการคลิกเลือกเมนู ส่งข้อความ จะปรากฏจอภาพ

รูปที่ ข.16 แสดงจอภาพการส่งข้อความ

ผู้เรียนสามารถค้นหาชื่อผู้รับ กรอกหัวข้อที่ต้องการส่ง กำหนดระดับความสำคัญของข้อความ รายละเอียดของข้อความที่ต้องการส่ง หลังจากนั้นคลิกที่ Send message นอกจากนี้ในระบบผู้เรียนยังสามารถบันทึกข้อมูลสำหรับเตือนความจำกิจกรรมต่างๆที่ต้องทำลงในสมุดบันทึกได้ โดยการคลิกที่เมนูสมุดบันทึกจะปรากฏจอภาพ

รูปที่ ข.17 แสดงจอภาพสมุดบันทึก

ผู้เรียนสามารถบันทึกข้อความหรือนัดหมายต่างๆ โดยการคลิกที่ปุ่มเพิ่มนัดหมาย จะปรากฏจอภาพ

รูปที่ ข.18 แสดงจอภาพการบันทึกนัดหมาย

ผู้เรียนสามารถเพิ่มรายการนัดหมายโดยการเลือกประเภทนัดหมาย ระบุหัวข้อ รายละเอียดที่ต้องการ บันทึก กำหนดวันที่นัดหมาย เวลานั้นนัดหมาย หลังจากนั้นกดปุ่ม บันทึก ในตารางนัดหมายของวันที่ และเวลาที่กำหนดจะมีการแสดงหัวข้อของนัดหมายนั้น ผู้เรียนสามารถคลิกเข้าไปดูรายละเอียดได้

รูปที่ ข.19 แสดงจอภาพแสดงการนัดหมาย

ในส่วนการทำงานของ ผู้สอน หลังจากที่มีการเปิดใช้งานหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนสามารถเข้ามาตรวจสอบ บรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรได้ โดยการคลิกที่แถบเนื้อหา ผู้สอนสามารถตรวจสอบเนื้อหาโดยการเลือกที่แถบสารบัญ โดยผู้สอนสามารถเข้ามาทำการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนได้ตามต้องการ นอกจากนี้ผู้สอนสามารถใช้งานกระดานข่าวๆ ได้เช่นเดียวกับผู้เรียน โดยการคลิกที่แถบกระดานข่าว ผู้สอนสามารถตั้งกระทู้ใหม่ พร้อมทั้งสามารถเข้ามาตอบกระทู้ที่มีผู้เรียนตั้งกระทู้ถามไว้ รวมถึงสามารถเข้ามาตรวจสอบรายชื่อผู้เรียนได้จากแถบ รายชื่อนักเรียนจะปรากฏจอภาพ

No.	ชื่อเล่น	no of content learning chapter	Learning date start	stop	Total Time.	Mentor	status				History
1	student	0	9		00:00:00:00	instructor	s	p	f	d	History
2	Student2	0	9		00:00:00:00	instructor	s	p	f	d	History
3	Student3	0	9		00:00:00:00	instructor	s	p	f	d	History

Submit Changes

รูปที่ ข.20 แสดงจอภาพรายชื่อนักเรียน

ในแถบรายชื่อนักเรียนจะประกอบไปด้วยชื่อผู้เรียนจำนวนบทเรียนที่ได้เข้าเรียน จำนวนบทเรียนทั้งหมด วันที่เริ่มเรียน วันสุดท้ายที่เข้าเรียน รวมถึงการปรับสถานะของผู้เรียนว่าผ่านหรือไม่ นอกจากนี้ผู้สอนสามารถเข้ามาตรวจสอบรายละเอียดของการเข้าเรียนแต่ละบทเรียนของผู้เรียน โดยการคลิกที่แถบผลการเรียน จะปรากฏจอภาพ

No.	ชื่อเล่น	ชื่อ นามสกุล	1	2	3	4	5	6	7
1	student	นางสาวเจนนี่ เทียมโพธิ์สุวรรณ							
2	Student2	นางสาวเจนสุดา ปานโต							
3	Student3	นางสาวชญากา แจกแก้ว							

Export to Excel Check Score

รูปที่ ข.21 แสดงจอภาพผลการเรียน

ในส่วนของผลการเรียนผู้สอนสามารถส่งออกเป็นไฟล์ Excel เพื่อนำไปใช้งานต่อได้ รวมถึงผู้สอนสามารถตรวจสอบสถานะของผู้เรียน โดยคลิกที่แถบ สถานะผู้เรียนจะปรากฏจอภาพ

สถานะผู้เรียน	จำนวน	ปุ่ม
นักเรียนรวมทั้งหมด	3 คน	ปุ่ม
กำลังเรียนอยู่	3 คน	ปุ่ม
พักการเรียน	0 คน	ปุ่ม
ไม่ผ่านหลักสูตร	0 คน	ปุ่ม
จบหลักสูตร	0 คน	ปุ่ม

รูปที่ ข.22 แสดงจอภาพสถานะของผู้เรียน

จภาพสถานะผู้เรียนประกอบด้วย จำนวนของผู้เข้าเรียนในหลักสูตรว่า มีผู้ลงทะเบียนเรียนทั้งหมดกี่คน มีผู้ที่เรียนอยู่จำนวนกี่คน มีผู้พักการเรียนกี่คน เรียนไม่ผ่านหลักสูตรกี่คน และมีผู้ที่เรียนจบหลักสูตรเรียบร้อยแล้วกี่คน

ภาคผนวก ค

คะแนนแบบทดสอบ

ตารางที่ ค.1 แสดงคะแนนแบบทดสอบเรื่องการใช้งานแท็กพื้นฐานของภาษาเจเอสพี

คะแนนแบบทดสอบเรื่องการใช้งานแท็กพื้นฐานของภาษาเจเอสพี				
ลำดับที่	คะแนนสอบของนักศึกษากลุ่มที่ 1		คะแนนสอบของนักศึกษากลุ่มที่ 2	
	แบบทดสอบ ก่อนเรียน	แบบทดสอบ หลังเรียน	แบบทดสอบ ก่อนเรียน	แบบทดสอบ หลังเรียน
1	3	22	16	18
2	8	9	7	17
3	8	9	13	11
4	9	20	5	9
5	13	8	6	11
6	6	21	18	19
7	4	10	9	10
8	8	13	3	21
9	7	16	9	15
10	8	11	12	19
11	15	18	12	15
12	12	24	5	12
13	12	17	11	14
14	3	5	18	12
15	4	15	15	21
16	19	23	18	18
17	22	25	-	-

ตารางที่ ค.2 แสดงคะแนนแบบทดสอบเรื่องการเชื่อมต่อฐานข้อมูลในเจเอสพี

คะแนนแบบทดสอบเรื่องการเชื่อมต่อฐานข้อมูลในเจเอสพี				
ลำดับที่	คะแนนสอบของนักศึกษากลุ่มที่ 1		คะแนนสอบของนักศึกษากลุ่มที่ 2	
	แบบทดสอบ ก่อนเรียน	แบบทดสอบ หลังเรียน	แบบทดสอบ ก่อนเรียน	แบบทดสอบหลัง เรียน
1	5	9	6	15
2	6	14	1	9
3	4	5	4	17
4	7	6	2	15
5	3	14	4	21
6	4	21	2	25
7	7	13	7	6
8	5	13	8	16
9	6	23	15	13
10	1	11	2	19
11	8	8	10	15
12	4	5	-	-
13	8	24	-	-
14	6	9	-	-
15	7	16	-	-
16	5	18	-	-
17	15	17	-	-